

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Ministerstwo Spraw Zagranicznych
DKSE.902.12.2017/1

Druk nr 1215
Warszawa, 12 stycznia 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W związku z realizacją zobowiązań wynikających z ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz.1395), w załączeniu przekazuję przygotowaną w trybie art. 3 ust. 1 ustawy

**- Informację dla Sejmu i Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej o udziale
Rzeczypospolitej Polskiej w pracach
Unii Europejskiej w okresie lipiec-
grudzień 2016 r. /przewodnictwo
Słowacji w Radzie Unii Europejskiej/.**

Jednocześnie informuję, że ww. dokument został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 10 stycznia 2017 r.

Z poważaniem

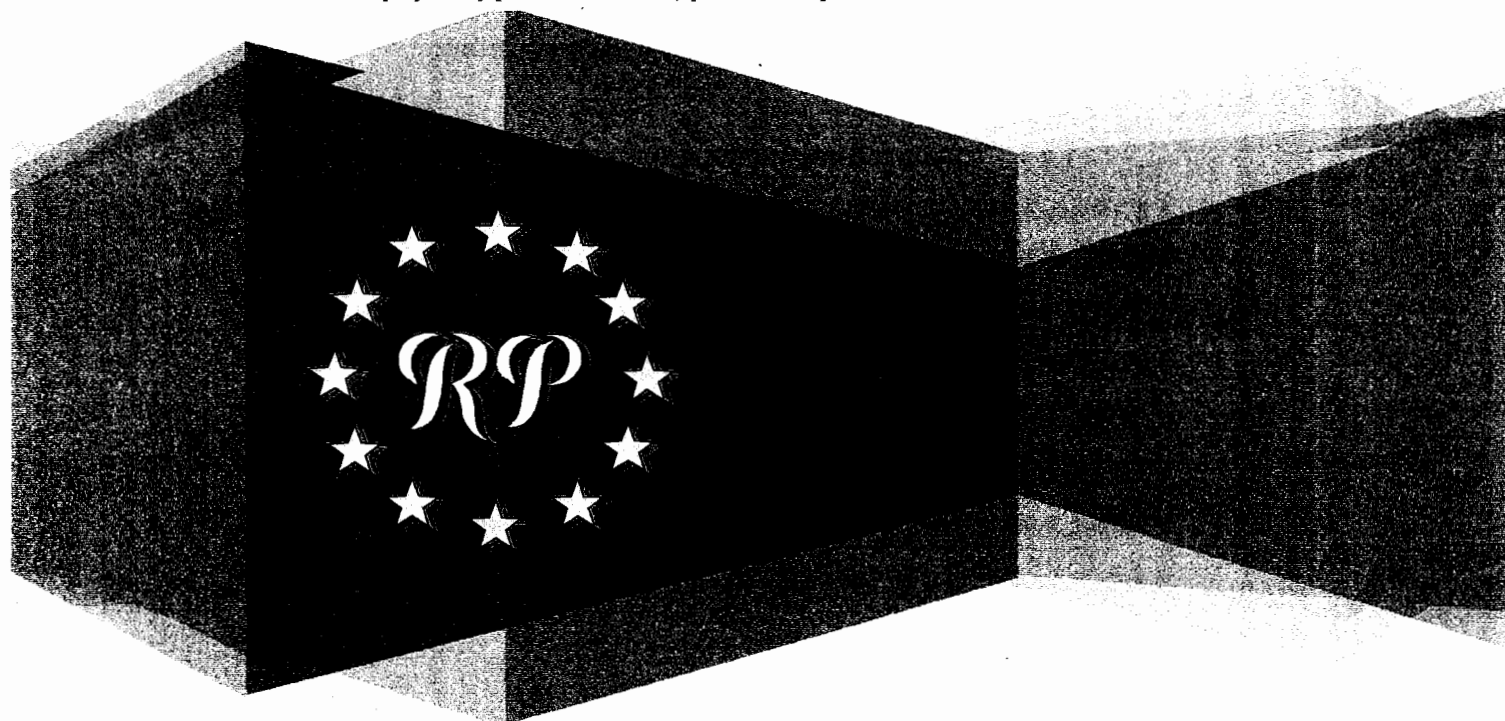
(-) Konrad Szymański

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

INFORMACJA DLA SEJMU I SENATU RP O UDZIALE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W PRACACH UNII EUROPEJSKIEJ W OKRESIE LIPIEC-GRUDZIEŃ 2016 R.

/PRZEWODNICTWO SŁOWACJI W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ/

Dokument przygotowany w związku
z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października
2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem
i Senatem w sprawach związanych
z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej
w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395)

I. Wprowadzenie

II. Prezydencja słowacka i jej znaczenie dla interesów Polski w UE

III. Aktywność Polski w priorytetowych dla prezydencji słowackiej obszarach funkcjonowania UE

3.1. Silna gospodarczo Europa

3.1.1. Przegląd Wieloletnich Ram Finansowych

3.1.2. Reforma Unii Gospodarczo – Walutowej

3.1.3. Unia Rynków Kapitałowych

3.1.4. Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych

3.1.5. Budżet UE

3.2. Nowoczesny jednolity rynek

3.2.1. Jednolity rynek cyfrowy (w tym bezpieczeństwo cybernetyczne, dostarczanie treści cyfrowych)

3.2.2. Polityka społeczna i zatrudnienie

3.2.3. Wzmocnienie rynku wewnętrznego (w tym polityka konkurencyjności, strategia jednolitego rynku, badania i rozwój, własność intelektualna)

3.2.4. Energia (Unia Energetyczna)

3.2.5. Polityka klimatyczna

3.3. Zrównoważona polityka migracyjna i azylowa

3.3.1. Migracje

3.3.1.1. *Kryzys migracyjny i kwestia ochrony granic*

3.3.1.2. *Terroryzm*

3.3.1.3 *Wspólny Europejski System Azylowy*

3.3.2 Polityka rozwojowa i pomoc humanitarna (w tym w kontekście kryzysu migracyjnego)

3.4. Globalnie zaangażowana Europa

3.4.1. Wzmocnienie Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa

3.4.1.1. Europejska Strategia Globalna

3.4.1.2. Europejska Polityka Sąsiedztwa

3.4.1.3. Relacje z pozostałymi regionami i państwami trzecimi

3.4.2. Polityka rozszerzenia UE

IV. Pozostałe obszary funkcjonowania UE

- 4.1. Polityka Spójności i Polityka Regionalna
- 4.2. Wymiar sprawiedliwości
- 4.3. Polityka handlowa
- 4.4. Transport
- 4.5. Ochrona środowiska
- 4.6. Polityka rolna
- 4.7. Polityka rybołówstwa
- 4.8. Zdrowie
- 4.9. Edukacja, młodzież, kultura i sport

Lista załączników

1. Rozliczenia finansowe pomiędzy RP a UE
2. Informacja o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy pozaunijnych
3. Plan prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (przygotowany na podstawie ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu)
4. Wykaz stanowisk do aktów prawnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w II poł. 2016 r.
5. Wykaz stanowisk do dokumentów pozalegisłacyjnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w II poł. 2016 r.

I. WPROWADZENIE

Niniejsza Informacja jest dwudziestym szóstym półrocznym sprawozdaniem Rady Ministrów dla Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z udziału Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej w okresach kolejnych prezydencji. Została opracowana w związku z realizacją postanowień art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 roku o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395), na mocy którego Rada Ministrów ma obowiązek poinformować Sejm i Senat – nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy – o udziale Polski w pracach Unii Europejskiej. W dokumencie, przygotowanym wspólnie przez wszystkie ministerstwa i urzędy centralne, podsumowano działania realizowane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w okresie prezydencji słowackiej, tak aby poprzez zaprezentowanie ich Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej dopełnić zasady kontroli władzy ustawodawczej nad wykonawczą.

Pierwsza część informacji podsumowuje w syntetyczny sposób przebieg i dokonania prezydencji słowackiej, przez pryzmat jej priorytetów oraz kwestii kluczowych z punktu widzenia Polski. Natomiast część druga zawiera szerszy opis działań podejmowanych w poszczególnych obszarach tematycznych. Dokument koncentruje się na elementach współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem, które są kluczowe z perspektywy politycznego, społecznego i gospodarczego interesu Polski w Unii Europejskiej. W Informacji zwrócono szczególną uwagę na postulaty i inicjatywy, które miały na celu realizację polskich interesów, przede wszystkim w odniesieniu do projektów o najpoważniejszych długofalowych konsekwencjach, zarówno w zakresie pozytywnych bodźców oddziałujących na rozwój wielu obszarów, jak i elementów niosących ze sobą potencjalne zagrożenia.

W załącznikach zamieszczono informacje o transferach finansowych pomiędzy Polską a Unią Europejską, o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych i funduszu spójności, a także wykazy stanowisk do aktów prawnych i dokumentów pozalegisłacyjnych Unii Europejskiej, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 roku o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, przekazanych do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w pierwszej połowie 2016 roku. Podstawą przygotowania planu prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (zamieszczonego w załączniku nr 5.3) jest ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

II. PREZYDENCJA SŁOWACKA I JEJ ZNACZENIE DLA INTERESÓW POLSKI W UE

Słowacja sprawowała prezydencję w Radzie UE od lipca do grudnia 2016 r., jako drugie z państw w ramach trio Holandia-Słowacja-Malta. Państwa te będą współpracowały na rzecz realizacji swojego 18-miesięcznego programu prac do czerwca 2017 r. Słowacja sprawowała prezydencję po raz pierwszy w historii.

Program prezydencji słowackiej uwzględnił program trójprezydencji, wytyczne Agendy Strategicznej przyjętej przez Radę Europejską w 2014 r., a także bieżący program prac Komisji Europejskiej.

W czerwcu 2016 r. Prezydencja przedstawiła cztery obszary priorytetowe dla swojego przewodnictwa tj.:

- Silna gospodarczo Europa,
- Nowoczesny jednolity rynek,
- Zrównoważona polityka migracyjna i azylowa,
- Globalnie zaangażowana Europa.

Brexit i proces bratysławski

Słowacja przejęła przewodnictwo w Radzie UE tuż po referendum w Wielkiej Brytanii, w którym większość obywateli Zjednoczonego Królestwa wyraziła wolę opuszczenia Unii Europejskiej.

Z inicjatywy Słowacji, celem rozpoczęcia konsultacji szefów państw i rządów UE 27 nt. przyczyn i konsekwencji bieżącej sytuacji w UE, zorganizowano w Bratysławie (16 września 2016 r.), nadzwyczajne spotkanie szefów Państw i Rządów. W wyniku tego nieformalnego szczytu, rozpoczęty został proces politycznej refleksji nad rozwojem Unii Europejskiej mającej się składać z 27 państw członkowskich – tzw. Proces Bratysławski. Jego celem jest doprowadzenie do odbudowania społecznego zaufania do UE poprzez stosowną reformę Unii Europejskiej.

Dalsze prace w ramach Rady UE podczas prezydencji słowackiej toczyły się zgodnie z wytycznymi przyjętymi podczas nieformalnego szczytu. Prezydencja czyniła starania, by zrealizować działania określone w przyjętej po spotkaniu deklaracji, skupione w ramach trzech grup zagadnień: 1. Migracja i granice zewnętrzne; 2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne; 3. Rozwój społeczno-gospodarczy, młodzież. Podjęto zobowiązania do odzyskania pełnej kontroli nad granicami zewnętrznymi, zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego i walkę z terroryzmem, zacieśnienia unijnej współpracy w zakresie bezpieczeństwa zewnętrznego i obrony jak również do wzmocnienia wspólnego rynku i zapewnienia młodym Europejczykom lepszych perspektyw.

Uzgodnienia nieformalnego szczytu UE 27 dobrze odzwierciedlały propozycje przedstawiane przez Polskę, zawarte także we wspólnym oświadczeniu Grupy Wyszehradzkiej poprzedzającym spotkanie: w zakresie migracji (poprzez podkreślenie kluczowej roli współpracy z państwami trzecimi oraz kwestię zabezpieczenia granic zewnętrznych UE), większego zaangażowania w bezpieczeństwo zewnętrzne i wewnętrzne (poprzez rozwinięcie współpracy pomiędzy służbami i osiągnięcie interoperacyjności pomiędzy elektronicznymi systemami danych) i rozwój wspólnego rynku (na szczycie podkreślono konieczność prac nad agendą cyfrową, unią energetyczną, unią rynków kapitałowych).

W odniesieniu do kwestii Brexitu rząd brytyjski nie zdecydował się na złożenie formalnej notyfikacji o zamiarze opuszczenia UE, zgodnie z art. 50 TUE, bezpośrednio po opublikowaniu wyników referendum. Zgodnie z wypowiedziami Premier T. May notyfikacja ma nastąpić do końca marca 2017 r. Dopiero po przekazaniu takiej notyfikacji Radzie Europejskiej będą mogły rozpocząć się formalne negocjacje pomiędzy UE a Wielką Brytanią.

Wstępne stanowisko UE dot. negocjacji zostało zarysowane w deklaracji przyjętej przez liderów UE-27 podczas szczytu RE w dniach 28-29 czerwca 2016r. W deklaracji podkreślono, że (1) nie ma możliwości podjęcia negocjacji zanim nie zostanie złożona notyfikacja przez UK, (2) po otrzymaniu notyfikacji RE wyda wytyczne do prowadzenia negocjacji a swoją rolę w procesie zgodnie z traktatami odegrają również KE i PE, (3) nowe relacje UK-UE muszą być zrównoważone pod względem praw i obowiązków, a dostęp do wspólnego rynku musi być połączony z akceptacją wszystkich czterech swobód. Polska w pełni popiera te zasady oraz podkreśla konieczność zachowania jedności UE-27 w nadchodzących negocjacjach.

Zasady te zostały następnie powtórzone w oświadczeniu szefów państw i rządów przyjętym w trakcie spotkania UE-27, które odbyło się 15 grudnia 2016 r. Oświadczenie wskazuje na zasady jakimi UE będzie kierowała się w negocjacjach z Wlk. Brytanią oraz sposób zorganizowania prac UE w tym procesie. Polska wyraziła poparcie dla treści tego oświadczenia i towarzyszącego mu aneksu określającego kwestie proceduralne przyszłych negocjacji.

Szefowie państw i rządów UE-27 wyrazili w oświadczeniu gotowość do rozpoczęcia negocjacji z Wlk. Brytanią. Podkreślili wiodącą rolę RE w negocjacjach, która wyda wytyczne negocjacyjne określające stanowisko UE. Dla Polski kwestia ta jest szczególnie istotna, z uwagi na precedensowy charakter negocjacji i konieczność zapewnienia odpowiedniej legitymizacji demokratycznej całego procesu.

Jako negocjatora z ramienia UE wskazano Komisję Europejską. Liderzy UE-27 określili także ogólne zasady współpracy instytucjonalnej między RE, Radą, KE i PE. Dla Polski kluczowe jest zapewnienie sprawności całego procesu, przy jednoczesnym pełnym przestrzeganiu wytycznych RE i Rady kierowanych do negocjatora UE.

Realizacja priorytetów prezydencji

Silna gospodarczo Europa

Przewodnictwo słowackie postawiło sobie jako jeden z głównych priorytetów przeprowadzenie przeglądu Wieloletnich Ram Finansowych UE. W wyniku toczących się negocjacji Słowacji udało się wypracować kompromis, który jednakże nie został przyjęty przez Włochy, która zapowiedziała wstrzymanie się od głosu. Formalnie nie jest przewidziany ostateczny termin zakończenia przeglądu WRF, wobec czego Rada zdecydowała, że powróci do tematu, gdy IT będą zdolne do podjęcia decyzji – tj. najprawdopodobniej podczas Prezydencji maltańskiej.

Dotychczas uzgodniony w Radzie kompromis ws. przeglądu WRF 2014-2020 jest dla Polski relatywnie dobry. Radzie udało się ustalić rozwiązania, które powinny spowodować, iż przegląd nie będzie przyczyniał się w istotny sposób do deficytu płatności pod koniec obecnych WRF. Dla Polski priorytetem było, by zwiększaniu poziomu zobowiązań towarzyszył także wzrost płatności. Niemniej jednak osiągnięty kompromis jest bardzo kruchy i zmiana nawet jednego elementu będzie zaburzać jego równowagę.

Na czas prezydencji słowackiej przypadło również uzgodnienie stanowiska w sprawie wniosku mającego na celu przedłużenie okresu obowiązywania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), sztandarowej inicjatywy Unii Europejskiej w ramach jej planu inwestycyjnego dla Europy. Głównym celem propozycji KE było wzmocnienie pozytywnych efektów wywołanych działaniami w ramach Planu Inwestycyjnego dla Europy poprzez wydłużenie okresu działania EFIS do 2020 r. oraz zwiększenie zakładanej kwoty wygenerowanych inwestycji z 315 mld EUR do 500 mld EUR. W toku prac Polska popierała przedłużenie działalności Funduszu, a także zwiększenie skali jego działalności. Porozumienie w tym zakresie osiągnięte przez Radę zostało zatwierdzone podczas grudniowej RE - fundusz będzie działał dłużej i zwiększą się jego możliwości finansowe, aby uruchomić inwestycje o wartości co najmniej pół biliona euro do 2020 r.

Nowoczesny jednolity rynek

Prezydencja słowacka kontynuowała podejście prezydencji holenderskiej, koncentrując swoje działania na rynku wewnętrznym UE z uwzględnieniem jego cyfrowego wymiaru. Działania podejmowane przez prezydencję dotyczyły przede wszystkim implementacji przyjętych w 2015 r. przez KE Strategii Jednolitego Rynku oraz Strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego. W ocenie Polski rynek wewnętrzny jest najważniejszą zdobyczą europejskiej integracji, systematycznie przynosi coraz większe korzyści obywatelom i przedsiębiorcom UE. Z tego względu wspólny rynek jak i działania na rzecz znoszenia istniejących wciąż barier hamujących działalność przedsiębiorców powinny być jednym z kluczowych elementów pozytywnej narracji instytucji unijnych jak i państw członkowskich w ramach lepszego komunikowania UE obywatelom. Polska od lat wspierając działania na rzecz wzmocnienia rynku wewnętrznego, podczas prezydencji słowackiej konsekwentnie podkreślała potrzebę pełnego wykorzystania jego potencjału, zwłaszcza w sektorze usług i towarów oraz poprawy otoczenia dla europejskich firm.

Jednocześnie, Polska z niepokojem odnotowuje, że dalszy rozwój rynku wewnętrznego jest hamowany poprzez działania o charakterze protekcyjnym, przyjmowane przez niektóre państwa członkowskie UE. Polska wyraża również obawy, że niektóre inicjatywy Komisji Europejskiej mogą mieć negatywny wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego UE i stwarzać ryzyko jego fragmentaryzacji. W tym kontekście, priorytetowy charakter dla Polski miały prowadzone przez prezydencję słowacką prace nad projektem zmiany dyrektywy 96/71/WE ws. delegowania pracowników w ramach świadczenia usług. Polska prezentowała zdecydowanie negatywne stanowisko wobec tej propozycji ze względu na jej spodziewane negatywne skutki dla przedsiębiorców i dla rynku usług w UE. Naszym głównym celem w tym zakresie pozostaje przeciwdziałanie przyjęciu na poziomie UE rozwiązań prowadzących do ograniczenia traktatowej swobody świadczenia usług i, w konsekwencji, konkurencyjności gospodarki UE.

W obszarze cyfrowym Polska była aktywnie zaangażowana w prowadzone przez prezydencję słowacką prace dotyczące ułatwień w handlu elektronicznym, przyszłości sektora telekomunikacyjnego i reformy prawa autorskiego. Polska uważa za konieczne znoszenie barier i stworzenie efektu skali, stymulowanie inwestycji w infrastrukturę cyfrową, przyspieszenie cyfrowej transformacji gospodarek i w efekcie poprawę pozycji konkurencyjnej UE na arenie globalnej oraz wspieranie adaptacji społeczeństwa do rewolucji cyfrowej. Szczególnie ważne jest, by projektowane na poziomie europejskim instrumenty wspierające transformację cyfrową były dopasowane również do potrzeb mniej rozwiniętych regionów, tak aby zapewnić równomierny wzrost gospodarczy, który przyniesie korzyści wszystkim obywatelom. Polska aktywnie zabiegała również o wypracowanie wspólnego stanowiska państw członkowskich wobec zaplanowanej na styczeń 2017 r. inicjatywy KE ws. swobodnego przepływu danych. Efektem tych działań było uzgodnienie wspólnego non-paperu 14 państw członkowskich UE przed posiedzeniem Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dn. 2 grudnia 2016 r.

W trakcie prezydencji słowackiej niezwykle istotne z punktu widzenia interesów Polski pozostawały również prace na rzecz pełnego wdrożenia Unii Energetycznej, a tym samym wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego UE, korzyści dla odbiorców końcowych i zwiększenia efektywności funkcjonowania wewnętrznego rynku energii w UE. W tym kontekście, jako priorytetowe postrzegaliśmy negocjacje przedstawionych przez KE w 2016 r. propozycji na rzecz bezpieczeństwa energetycznego (rewizja rozporządzenia w sprawie środków zabezpieczających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego; tzw. SoS oraz decyzji 994/2012 w sprawie ustanowienia mechanizmu wymiany informacji w odniesieniu do umów międzyrządowych w dziedzinie energii między państwami członkowskimi a państwami trzecimi; tzw. IGA), mających na celu pełne wdrożenie koncepcji Unii Energetycznej. Polska dążyła w trakcie dyskusji do wypracowania ambitnych rozwiązań na rzecz współpracy regionalnej, solidarności i transparentności na rynku gazu. Wyrażamy zadowolenie, że prezydencja słowacka doprowadziła do uzgodnienia tekstu kompromisowego decyzji IGA z Parlamentem Europejskim. Ponadto, 30 listopada 2016 r. KE opublikowała pakiet propozycji

legislacyjnych dot. energii elektrycznej, tzw. pakiet zimowy, zawierający m.in. projekt rozporządzenia ws. rynku energii elektrycznej. Część zaproponowanych przez Komisję Europejską rozwiązań budzi jednak zasadnicze zastrzeżenia Polski. W szczególności sprzeciwiamy się przepisom warunkującym dopuszczalność wsparcia w ramach rynku mocy poziomem emisyjności poniżej 550 g CO₂/kWh. Zapis ten ma daleko idące negatywne konsekwencje dla Polski, gdzie moce węglowe stanowią podstawę bezpieczeństwa dostaw energii. Podczas grudniowego posiedzenia Rady Europejskiej Polska podniosła konieczność zapewnienia państwom członkowskim swobody działań na rzecz zapewnienia niezbędnego poziomu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na poziomie krajowym, bez dyskryminacji źródeł węglowych, które w państwach takich jak Polska, są fundamentem bezpieczeństwa energetycznego. Konieczność znalezienia rozwiązań tych problemów znalazła odzwierciedlenie w konkluzjach posiedzenia. W ramach dalszych prac nad pakietem zimowym, które prowadzić będzie prezydencja maltańska, priorytetem Polski będzie zagwarantowanie, że nowe unijne regulacje nie będą ograniczać możliwości oparcia bezpieczeństwa dostaw energii w poszczególnych państwach członkowskich o rodzime zasoby.

Zrównoważona polityka migracyjna i azylowa

Podczas prezydencji słowackiej polityka migracyjna i azylowa UE pozostawała jednym z kluczowych wyzwań dla UE i jej państw członkowskich. Działania prezydencji koncentrowały się równolegle na wymiarze wewnętrznym oraz zewnętrznym polityki migracyjnej UE. Podstawą dyskusji w tych kwestiach były przede wszystkim propozycje Komisji Europejskiej dotyczące m.in. zmian w rozporządzeniu dublińskim regulującym podstawowe zasady polityki migracyjnej i azylowej UE, propozycji wzmocnienia relacji z państwami trzecimi w zakresie zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej, ustanowienia systemu rejestracji i sprawdzania osób wjeżdżających i wyjeżdżających z UE, wzmacniających bezpieczeństwo i funkcjonowanie strefy Schengen.

Polska od początku dyskusji podkreślała konieczność spojrzenia na działania UE wobec kryzysu migracyjnego z szerszej perspektywy – kładąc nacisk przede wszystkim na efektywność działań podejmowanych w odniesieniu do krajów trzecich – tranzytu i pochodzenia uchodźców. Podkreślaliśmy w tym zakresie kluczowe znaczenie porozumień z krajami trzecimi, w tym UE-Turcja. W ocenie Polski, porozumienie UE-Turcja daje przykład, że specjalne porozumienia UE z państwami pochodzenia lub tranzytu uchodźców mogą przynieść wyraźną poprawę sytuacji migracyjnej w UE.

Polska docenia, iż w trakcie prezydencji słowackiej nastąpiło rozszerzenie współpracy z państwami trzecimi, zwłaszcza w Afryce i Azji i skoncentrowanie dotychczasowych działań na polityce powrotowej, readmisji i zarządzaniu granicami oraz zwiększeniu efektywności europejskiej polityki rozwojowej. W ramach inicjatywy polegającej na nawiązywaniu ram partnerstwa (tzw. kompaktów) z krajami trzecimi, służących do skutecznego wspólnego zarządzania migracją, Komisja Europejska rozpoczęła współpracę z pięcioma krajami priorytetowymi: Nigrem, Nigerią, Senegalem, Mali i Etiopią. Dzięki koordynacji działań wszystkich zaangażowanych stron, UE i jej państw członkowskich wspólne działania zaczynają przynosić owoce i dają konkretne rezultaty. UE zwiększyła również swoje wsparcie dla krajów trzecich poprzez misje WPBiO, pomoc techniczną i instrumenty finansowe, a w szczególności unijny fundusz powierniczy na rzecz Afryki. Polska, nie posiadając rozbudowanych relacji z pierwszymi pięcioma państwami objętymi współpracą w ramach kompaktów, podejmuje starania w kierunku zwiększenia swojego wpływu na nie poprzez wspólne działania w ramach V4, m.in. poprzez projekty realizowane w ramach Funduszu Powierniczego UE na rzecz Afryki.

Podczas prezydencji słowackiej w odpowiedzi na kryzys migracyjny zaproponowano także koncepcję solidarności elastycznej, która została zawarta we wspólnym oświadczeniu premierów V4 przyjętym przed szczytem w Bratysławie. Dzięki zaangażowaniu prezydencji SK, koncepcja ta, w formule efektywnej solidarności, została uwzględniona w negocjacjach wewnętrznych uregulowań polityki migracyjnej. Zgodnie z jej założeniami, państwa członkowskie powinny mieć możliwość większego zaangażowania się w te obszary, w których posiadają więcej zasobów i doświadczenia. Polska, aktywnie wspierała działania prezydencji w tym zakresie, podkreślając jednocześnie, że nie

zaakceptuje rozwiązań, które będą przewidywać automatyczny i obowiązkowy system alokacji uchodźców.

Dyskusje inicjowane przez prezydencję słowacką dotyczyły również potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa granic zewnętrznych UE oraz sprawnego funkcjonowania strefy Schengen. W tym aspekcie prezydencja położyła nacisk na pilne zakończenie negocjacji rozporządzenia ustanawiającego Europejską Straż Graniczną, które Rada JHA oficjalnie zatwierdziła 14 września. Polska aktywnie uczestniczyła w toczących się pracach, wspierając prezydencję w osiągnięciu kompromisu z PE. Europejska Straż Graniczna jest, w ocenie Polski, jednym z kluczowych elementów służących skutecznemu zarządzaniu migracjami i zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w UE.

Globalnie zaangażowana Europa

Prezydencja słowacka wspierała Wysoką Przedstawiciel we wdrażaniu Europejskiej Strategii Globalnej zaprezentowanej na czerwcowej Radzie Europejskiej. Po konsultacjach z Komisją Europejską, państwa członkowskie otrzymały mapę drogową (*roadmap*), w której określono pięć obszarów działania m.in. wzmocnienie odporności na zagrożenia dla bezpieczeństwa (*resilience*) i kompleksowe podejście do konfliktów, wzajemna zależność polityk zewnętrznych i wewnętrznych UE oraz aktualizacja istniejących i wypracowanie nowych strategii i planów działania. Polska podkreślała znaczenie sprawnej implementacji Europejskiej Strategii Globalnej. Priorytetami Polski w tym zakresie były kwestie bezpieczeństwa oraz działania we wschodnim sąsiedztwie UE. Wspieraliśmy także działania mające na celu zwiększenie efektywności unijnej Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO), dbając jednocześnie o wzmocnienie odporności naszych bezpośrednich sąsiadów na takie wyzwania jak wojna hybrydowa lub nielegalna migracja.

Podczas prezydencji Słowacji w Radzie UE ważna była także polityka rozszerzenia i sąsiedztwa UE. Słowacja podkreślała, że niezbędne jest kontynuowanie procesu rozszerzenia jako podstawy utrzymania stabilności w regionie. Szczególna uwaga była skupiona na krajach Bałkanów Zachodnich. W dyskusjach wielokrotnie podkreślana była waga zarówno technicznego jak i politycznego wymiaru polityki rozszerzenia. Mimo zaangażowania prezydencji, ze względu na brak konsensusu wśród państw członkowskich (przede wszystkim w sprawie relacji z Turcją), Rada UE nie przyjęła konkluzji dot. procesu rozszerzenia oraz procesu stabilizacji i stowarzyszenia. Brak konkluzji GAC nt. rozszerzenia ma charakter precedensowy i nie miał miejsca od kilkunastu lat. Stanowi to negatywny sygnał dla całego procesu rozszerzenia i odzwierciedla zaznaczający się coraz bardziej wśród państw UE podział na grupę popierającą rozszerzenie oraz grupę państw coraz bardziej sceptycznych.

W debacie nt. polityki sąsiedztwa Polska, wspierając działania prezydencji, podkreślała wielokrotnie zapewnienie spójności pomiędzy działaniami wynikającymi z wdrażania strategii globalnej oraz zrewidowaną polityką sąsiedztwa UE. Polska wskazywała, że w obszarze polityki sąsiedztwa współpraca z partnerami UE powinna uwzględniać zachowanie równowagi geograficznej w południowym i wschodnim wymiarze. Zauważamy potrzebę utrzymania zaangażowania UE w proces reform gospodarczo-politycznych w krajach wschodniego sąsiedztwa i będziemy dążyć do uwzględniania tego aspektu w zewnętrznej agendzie KE.

W trakcie prezydencji słowackiej polityka handlowa UE stała się jednym z tematów, budzących zainteresowanie opinii publicznej w państwach UE, co zogniskowało się szczególnie wyraźnie w trakcie prac nad podpisaniem przez UE umowy o wolnym handlu z Kanadą (CETA). Polska ostatecznie poparła podpisanie tej umowy, choć konsekwentnie wskazywaliśmy, że zawiera ona elementy nie w pełni satysfakcjonujące. Zostało to odzwierciedlone m.in. w przyjętych oświadczeniach, w których wskazaliśmy także na autonomię decyzyjną RP w zakresie kompetencji krajowych, konieczność zachowania swobody regulacyjnej UE oraz naszą interpretację przyjętej formuły rozstrzygnięcia sporów inwestycyjnych zaproponowanej w umowie.

3.1. Silna gospodarczo Europa

3.1.1. Przegląd Wieloletnich Ram Finansowych

Na czas Prezydencji słowackiej przypadły prace nad przeglądem Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2014-2020. Zgodnie z rozporządzeniem o WRF do końca 2016 r. KE miała przedstawić propozycję przeglądu bieżącej perspektywy finansowej, który był warunkiem zgody PE na akceptację WRF 2014-2020. Początkowo publikacja propozycji KE była planowana na czerwiec 2016 r. jednak z uwagi na referendum w Wielkiej Brytanii w kwestii członkostwa w UE Komisja zdecydowała się na przedstawienie go dopiero we wrześniu 2016 r.

Na forum Rady prezydencja słowacka zdecydowała się na prowadzenie prac w ramach reaktywowanej po negocjacjach bieżącej perspektywy finansowej Grupy Przyjaciół Prezydencji ds. WRF. Na poziomie politycznym ustalenia grupy były uzgadniane przez COR II. Przegląd WRF 2014-2020 był również przedmiotem dyskusji Rady ds. Ogólnych 18 października, 15 listopada i 13 grudnia 2016 r.

Rada włożyła wiele wysiłku w osiągnięcie kompromisu ws. przeglądu WRF 2014-2020 do końca 2016 r., jednak procesu nie udało się ostatecznie sfinalizować. Podczas posiedzenia Rady ds. Ogólnych (GAC), 13 grudnia 2016 Prezydencja słowacka przekazała jedynie informację o stanie prac nad przeglądem WRF.

Podczas posiedzenia GAC, 15 listopada 2016 udało się uzyskać wstępne porozumienie w Radzie ws. przeglądu WRF, na które zgodziły się wszystkie państwa członkowskie poza IT, które poinformowały, o zastrzeżeniu ze względów politycznych (oficjalnie argumentowano to niedostatecznym zwiększeniem elastyczności budżetu UE, nieoficjalnie oczekiwaniem na wynik referendum konstytucyjnego) oraz UK, które zapowiedziało wstrzymanie się od głosu.

W konsekwencji wyniku referendum IT okazały się niegotowe do podjęcia decyzji w kwestii przeglądu WRF i podczas GAC 13 grudnia 2016 poinformowały, że potrzebują więcej czasu na podjęcie decyzji. Formalnie nie jest przewidziany ostateczny termin zakończenia przeglądu WRF, wobec czego Rada zdecydowała, że powróci do tematu, gdy IT będą zdolne do podjęcia decyzji – tj. najpewniej podczas Prezydencji maltańskiej.

Dotychczas uzgodniony w Radzie kompromis ws. przeglądu WRF 2014-2020 jest relatywnie dobry dla Polski. Radzie udało się ustalić rozwiązania, które powinny spowodować, iż przegląd nie będzie przyczyniał się w istotny sposób do deficytu płatności pod koniec obecnych WRF. Dla Polski to była kwestia zasad, by zwiększaniu poziomu zobowiązań towarzyszył także wzrost płatności. Niemniej, osiągnięty kompromis jest bardzo kruchy i zmiana choćby jednego elementu może zaburzyć jego równowagę.

Zgodnie z rozporządzeniem ws. WRF 2014-2020 środki prealokowane na obecną perspektywę (to jest tzw. koperty narodowe) nie zostały podczas przeglądu naruszone. Nie wprowadzono także żadnych zmian, które skutkowałyby zwiększeniem trudności wykorzystania środków zarządzanych na poziomie narodowym.

Ponadto, przyjęte w porozumieniu rozwiązania w zakresie elastyczności WRF, tj. m.in. zwiększenie możliwości wykorzystania Globalnego Marginesu na Płatności, możliwość przesuwania środków z niewykorzystanych instrumentów specjalnych (tzw. *reshuffling*) oraz ograniczenie zaproponowanych przez KE wzrostów wydatków powinny skutkować nie tak dużą presją na płatności pod koniec bieżącej perspektywy finansowej. Umożliwiły one także zaadresowanie najbardziej żywotnych potrzeb UE do końca bieżącej perspektywy bez straty dla jej dotychczasowych priorytetów.

Ważna jest także zgoda Rady na wzrosty wydatków w działach 3 (Bezpieczeństwo i Obywatelstwo) i 4 (Globalny wymiar Europy), w zaproponowanej przez KE wysokości (tj. odpowiednio o 2,5 mld EUR i

1,4 mld EUR). Wzrosty te wpisują się w dotychczasowe postulaty rozwiązywania kryzysu migracyjnego przez usuwanie pierwotnych przyczyn i ochronę granic zewnętrznych.

Polska popierała również wysiłki zmierzające do zwiększenia zatrudnienia młodzieży, a co za tym idzie zwiększenie środków na Inicjatywę na rzecz Zatrudnienia Ludzi Młodych. Kompromisowa propozycja przewiduje dodatkowe 1,2 mld euro na zwalczanie bezrobocia wśród tej grupy.

Jednocześnie Polsce udało się ograniczyć zmiany mogące wpływać negatywnie na sytuację w płatnościach pod koniec bieżącej perspektywy. W Radzie zdecydowano o ograniczeniu proponowanych wzrostów Instrumentu Elastyczności i Rezerwy na Pomoc Nadzwyczajną oraz postanowiono, że wzrosty w dziale 1a będą finansowane wyłącznie z przesunięć z innych wydatków w tym dziale (a więc bez tzw. dodatkowych pieniędzy). Jest to szczególnie istotne w kontekście decyzji o nie determinowaniu sposobu finansowania instrumentów specjalnych w lub ponad limitami WRF, co w najgorszym scenariuszu mogłoby skutkować dużą presją na płatności.

3.1.2. Reforma Unii Gospodarczo – Walutowej

Reforma Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW) była jednym z priorytetów prezydencji słowackiej w Radzie UE w drugiej połowie 2016 r. W prowadzonych pracach i dyskusjach w tym obszarze Polska zabiegała o zachowanie perspektywy państw pozostających poza strefą euro, w tym pełnej transparentności, dobrowolności i otwartości procesu reformy w stosunku do państw non-euro, jak również o zachowanie zasad i integralności Jednolitego Rynku oraz spójności Unii i konkurencyjności państw członkowskich i UE jako całości.

Na nieformalnym posiedzeniu Rady ds. Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN) w dniu 9 września 2016 r. przedmiotem dyskusji była przyszłość polityk gospodarczych w UE oraz przyszłość UGW w wymiarze fiskalnym. Na potrzeby dyskusji ministrów finansów prezydencja słowacka przygotowała notę pn. *Deepening the EMU – fiscal pillar*, w której omówiono m.in. warunki oraz formy i cechy centralnego mechanizmu służącego łagodzeniu szoków makroekonomicznych w strefie euro. W nocie zaproponowane zostały takie instrumenty, jak: europejski system ubezpieczenia od bezrobocia, fundusz stabilizacyjny (*Rainy day fund*) albo wspólny fundusz inwestycyjny. W dyskusji Polska zaznaczyła, że dostrzega potrzebę utworzenia w długim okresie mechanizmu stabilności makroekonomicznej dla strefy euro wraz z ustanowieniem silnych reguł, który pomagałyby łagodzić koszty dostosowań gospodarek do wstrząsów asymetrycznych. Jednocześnie, biorąc pod uwagę fakt, iż strefa euro nie jest unią polityczną, pewne rozwiązania będą możliwe do wdrożenia dopiero po osiągnięciu odpowiedniego poziomu integracji politycznej, jak również osiągnięciu odpowiedniego stopnia konwergencji gospodarek, o czym mowa w *Raporcie 5 Przewodniczących* z czerwca 2015 r. Prezydencja poprosiła KE o uwzględnienie dyskusji ministrów w białej księdze nt. przyszłości UGW, która ma zostać opublikowana wiosną 2017 r.

W drugiej połowie 2016 r. Polska uczestniczyła, w ramach Komitetu Ekonomiczno-Finansowego (*Economic and Financial Committee, EFC*), w wypracowaniu rozwiązań zwiększających przewidywalność i przejrzystość Paktu Stabilności i Wzrostu. Stanowiło to realizację zapowiedzi z *Raportu 5 Przewodniczących* i Komunikatu Komisji Europejskiej z października 2015 r. (*On steps towards Completing Economic and Monetary Union*), w sprawie poprawy przejrzystości oraz redukcji skomplikowania reguł fiskalnych.

Celem Polski w ramach tych prac było wspieranie propozycji Komisji Europejskiej, skoncentrowanych na uproszczeniu dotychczasowej metodologii oceny i wypracowaniu rozwiązań spójnych dla obu części Paktu Stabilności i Wzrostu. Rezultatem prac są dwie opinie EFC nt. zmian w metodologii oceny w ramach części prewencyjnej i korygującej Paktu Stabilności i Wzrostu, które zostały przyjęte przez Radę ECOFIN w dniu 6 grudnia 2016 r.

Najważniejszą zmianą jest wprowadzenie do oceny sytuacji budżetowej państw podlegających procedurze nadmiernego deficytu (część korygująca Paktu) benchmarku wydatkowego, dotychczas stosowanego jedynie w części prewencyjnej Paktu. Benchmark wydatkowy jest to maksymalne, akceptowalne w UE tempo wzrostu wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych. Benchmark wydatkowy jest bardziej przewidywalnym wskaźnikiem niż dotychczas stosowane rozwiązania, w związku z tym zmiana ta powinna ułatwić państwom członkowskim prowadzenie polityki budżetowej.

W trakcie prezydencji słowackiej w ramach Grupy Roboczej *ad hoc* ds. wzmocnienia Unii Bankowej kontynuowane były prace w zakresie projektu rozporządzenia przewidującego ustanowienie europejskiego systemu gwarantowania depozytów (*European Deposit Insurance Scheme*, EDIS), jako trzeciego filaru unii bankowej. Polska pozytywnie odnosi się do inicjatywy utworzenia EDIS, jako istotnego elementu dopełniającego strukturę unii bankowej. W ramach prac grupy roboczej, Polska podkreślała znaczenie wypracowania w ramach EDIS rozwiązań dotyczących m.in. zasad przystępowania do tego systemu oraz występowania z niego dla państw członkowskich UE spoza strefy euro. Ponadto, zwracała również uwagę na potrzebę przedstawienia przez KE oceny wpływu regulacji EDIS na Jednolity Rynek (w tym, w szczególności na państwa non- euro). W miarę dyskusji i prac prowadzonych w ramach grupy roboczej przepisy zawarte w projekcie EDIS w różnym stopniu ewoluowały. Mimo to, niektóre szczegółowe rozwiązania, zawarte w tym projekcie, wciąż w różnym stopniu budzą wątpliwości wśród państw członkowskich i w związku z tym będą jeszcze wymagały dopracowania. W tym kontekście Polska popiera prowadzenie dalszych prac nad EDIS, mając jednocześnie na uwadze fakt, że wiele kwestii związanych z jego ostatecznym kształtem wymaga dalszych dyskusji.

Odnosząc się do zapisów *Raportu 5 Przewodniczących* odnotować należy również przyjęcie 20 września 2016 r. zalecenia Rady UE w sprawie ustanowienia krajowych rad ds. produktywności. Prace nad projektem przyjętego zalecenia zakończyły się podczas prezydencji niderlandzkiej.

W listopadzie 2016 r. Podkomitet EFC ds. Międzynarodowego Funduszu Walutowego zaktualizował porozumienie z 2007 r. dotyczące koordynacji na forum MFW w sprawach UE, a w szczególności w sprawach strefy euro. Podstawą aktualizacji jest tekst przyjętego w dniu 17 czerwca 2016 r. przez Radę ECOFIN raportu pt: *Zewnętrzna reprezentacja: wzmocnienie reprezentacji UE i strefy euro na forum międzynarodowym*. Zaktualizowany system koordynacji w MFW jest uproszczony, bardziej efektywny i przejrzysty oraz odzwierciedla zmiany w procesie zarządzania wewnątrz UE.

3.1.3. Unia Rynków Kapitałowych

Podczas prezydencji słowackiej działania w zakresie Unii Rynków Kapitałowych dotyczyły m.in. wniosku Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prospektu emisyjnego publikowanego w związku z ofertą publiczną lub dopuszczeniem do obrotu papierów wartościowych (COM (2015) 583). Rozporządzenie to wprowadza m.in. uniwersalny dokument informacyjny dla emitentów dokonujących częstych emisji papierów wartościowych wprowadzanych do obrotu na rynkach regulowanych lub wielostronnych platformach obrotu; uproszczony system obowiązków informacyjnych w odniesieniu do ofert wtórnych, jak również szczególny system obowiązków informacyjnych m.in. dla MŚP. Projekt uwzględnia różnicowany charakter emitentów, jak również papierów wartościowych.

W dniu 17 czerwca 2016 r. zostało przyjęte przez Radę ECOFIN podejście ogólne. W okresie prezydencji słowackiej prace były prowadzone nad projektem w ramach trilogów. Kompromisowy projekt w dniu 15 grudnia 2016 r. został zaakceptowany przez wszystkie państwa członkowskie w ramach tzw. procedury ciszy. Projekt ten, uwzględniając najważniejsze postulaty delegacji polskiej, zgłaszane w toku negocjacji, bierze pod uwagę specyfikę i wielkość polskiego rynku. Pierwotnie projekt przewidywał wysokość progę, od którego stosuje się rozporządzenie na poziomie

500 tys. EUR. W wyniku poprawki zaproponowanej przez PE, na ostatnim etapie prac w ramach trilogów, próg ten został podwyższony do 1 mln EUR, co spotkało się ze sprzeciwem kilku państw członkowskich, w tym Polski. Wiązało się to bowiem z ryzykiem, że w przypadku rynków kapitałowych znajdujących się na wcześniejszych etapach rozwoju, może dojść do sytuacji, iż większość emisji papierów wartościowych nie byłaby objęta obowiązkiem sporządzania prospektu. W wyniku zgłoszonych obaw w tym zakresie, m.in. przez delegację polską, w projekcie zaproponowano przepis uwzględniający postulat proporcjonalności uregulowań, wprowadzając pewną formę elastyczności w tym względzie, tj. wprowadzenie zapisu umożliwiającego państwom członkowskim wprowadzanie na poziomie krajowym innych obowiązków informacyjnych poniżej przedmiotowego progu.

W trakcie prezydencji prace koncentrowały się także na rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 345/2013 w sprawie europejskich funduszy *venture capital* i rozporządzenie (UE) nr 346/2013 w sprawie europejskich funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej (COM(2016)461). U podstaw proponowanych zmian leży dążenie do dywersyfikacji źródeł finansowania przedsiębiorstw i odblokowanie kapitału dzięki ułatwieniu inwestorom, zarządzającym funduszami i przedsiębiorstwom portfelowym korzystania z funduszy EuVECA i EuSEF.

Podczas prac w grupach roboczych na szczereblu ekspertów i attaché, trwających od września 2016 r., kwestiami, które podlegały szczególnej uwadze i aktywności delegacji polskiej były przepisy dotyczące:

- wysokości funduszy własnych zarządzających funduszami;
- definicji przedsiębiorstwa portfelowego;
- nadzoru nad funduszami uwzględniającego specyfikę postępowań administracyjnych w poszczególnych państwach członkowskich;
- rejestracji kwalifikowanych funduszy *venture capital*, a także kwestii tzw. paszportu dla zarządzającego.

W dniu 5 grudnia 2016 r. prezydencja słowacka otrzymała mandat negocjacyjny na trilogi. Wypracowany przez Radę kompromisowy projekt uwzględnia w większości zgłaszane podczas spotkań grup roboczych stanowisko Polski, niemniej w kwestii wymagań dotyczących funduszy własnych zarządzających, delegacja Polski musiała podczas negocjacji uwzględnić fakt, iż była w zdecydowanej mniejszości, popierając dwukrotne podwyższenie wysokości tych funduszy w stosunku do kosztów stałych zarządzających (w efekcie, i w ramach kompromisu wysokość ta została podwyższona w stosunku do pierwotnej wersji projektu, jednak nie do takiego poziomu, jaki pierwotnie postulowała Polska).

3.1.4. Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych

Komisja Europejska przedstawiła projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie (UE) 2015/1017 w sprawie Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego oraz Europejskiego Portalu Projektów Inwestycyjnych (COM (2016) 597) w dniu 14 września 2016 r.

Głównym celem propozycji Komisji Europejskiej było wzmocnienie pozytywnych efektów wywołanych działaniami w ramach Planu Inwestycyjnego dla Europy poprzez wydłużenie okresu działania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) do 2020 r. oraz zwiększenie zakładanej kwoty wygenerowanych inwestycji z 315 mld EUR do 500 mld EUR. Z wydłużeniem tym będzie się również wiązała realokacja do funduszu kwoty 650 mln EUR z Instrumentu „Łącząc Europę” (z części dotyczącej instrumentów finansowych).

Ponadto, propozycja KE zakładała:

- wzmocnienie roli projektów realizowanych przez MŚP, a także inwestycji przyczyniających się do realizacji celów paryskiej konferencji klimatycznej COP 21 oraz projektów transgranicznych,
- wzmocnienie zasady dodatkowości, zgodnie z którą projekt nie miałby szans na realizację bez EFIS, nawet jeśli miałby zapewnione inne unijne instrumenty wsparcia,
- zapewnienie intensywniejszego wdrażania EFIS w regionach słabiej rozwiniętych i regionach w okresie przejściowym poprzez ułatwienie łączenia EFIS z innymi źródłami unijnego finansowania, takimi jak europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, program „Horyzont 2020” oraz instrument „Łącząc Europę”,
- usprawnienie mechanizmów funkcjonowania EFIS i Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego (ECDI) oraz ukierunkowanie ECDI na projekty obejmujące kilka państw członkowskich, projekty przyczyniające się do realizacji celów COP 21 oraz łączenie EFIS z innymi źródłami unijnego finansowania.

Dodatkowo KE zaproponowała ukierunkowanie EFIS na priorytety polityczne UE w zakresie zmian klimatu, m.in. poprzez ustanowienie minimalnego celu dla projektów przyjaznych dla klimatu i ograniczenie wsparcia dla autostrad tylko do tych projektów, które obejmują inwestycje prywatne w państwach objętych polityką spójności lub projektów transgranicznych z udziałem co najmniej jednego państwa objętego polityką spójności.

W wyniku dyskusji prowadzonej w ramach grupy roboczej Rady UE prezydencja słowacka wypracowała tekst kompromisowy, który został przyjęty na posiedzeniu Rady UE w dniu 6 grudnia 2016.

Tekst ten uwzględnia szereg postulatów zgłaszanych przez Polskę:

- do preambuły rozporządzenia wprowadzono zapisy dot. potrzeby wspierania projektów łączących EFIS z europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi;
- utrzymano zapisy, które w przypadku regionów słabiej rozwiniętych i przejściowych umożliwiają wsparcie z EFIS dodatkowych sektorów kwalifikujących się do standardowego finansowania EBI;
- wprowadzono zapisy dot. finansowania inwestycji w sektorze badań i rozwoju dot. produktów podwójnego zastosowania z sektora obrony.

Odnosnie do ukierunkowania EFIS na cele klimatyczne COP 21 Komisja Europejska zaproponowała w pierwotnym projekcie nowelizacji rozporządzenia dot. EFIS wprowadzenie zasady, zgodnie z którą co najmniej 40 % finansowania z EFIS w ramach okna infrastruktura i innowacje będzie przeznaczony na projekty realizujące cele COP 21. Polska krytycznie odniosła się do tej propozycji na etapie dyskusji w grupie roboczej Rady UE, postulując zastosowanie niższego progu lub wyłączenie spod tej zasady państw objętych wsparciem w ramach polityki spójności. Wskazywała przy tym, że zasada ta jest dyskryminująca dla sektorów, które z uwagi na swoją specyfikę nie mogą spełnić tego wymogu, jak np. sektor technologii cyfrowych i teleinformatycznych, MŚP oraz infrastruktury społecznej. Tekst kompromisowy częściowo uwzględnił polskie postulaty, gdyż wyłącza z ww. zasady umowy w oknie infrastruktura i innowacje, które EBI zawiera bezpośrednio z bankami finansującymi MŚP i spółki średniej kapitalizacji (w przypadku Polski mamy kilka tego rodzaju zatwierdzonych projektów).

3.1.5. Budżet UE

Zgodnie z procedurą prace nad budżetem UE w cyklu rocznym podzielone są na powtarzalne bloki tematyczne:

1. uchwalanie budżetu na kolejny rok,
2. udzielanie absolutorium (tzw. *discharge*) z wykonania budżetu za rok n-2 (na bazie raportu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego)

3. implementacja budżetu roku bieżącego (Komisja Europejska) przedstawia m.in. transfery i budżety korygujące),
4. tematy bieżące dotyczące m.in.: migracji, rewizji Wieloletnich Ram Finansowych 2014-2020, zmian Rozporządzenia Finansowego.

Do najważniejszych tematów w II połowie roku 2016 w zakresie budżetu roku obecnego należały prace nad budżetami korygującymi (ang. *Draft Amending Budget*). Korekty te pozwalają dostosowywać budżet UE do nieprzewidzianych potrzeb pojawiających się w trakcie roku kalendarzowego. Budżety korygujące przyjmowane są przez Radę UE i Parlament Europejski na wniosek Komisji.

Podczas prezydencji słowackiej sfinalizowano prace nad budżetami korygującymi nr 3-6:

- Budżet korygujący nr 3 – dotyczył wzmocnienia budżetu bezpieczeństwa w instytucjach UE (w tym w szkołach europejskich), w sumie o 15,8 mln EUR w następstwie ataków w listopadzie 2015 r. w Paryżu i w marcu 2016 r. w Brukseli.
- Budżet korygujący nr 4 – Komisja zaproponowała m.in. ograniczenie środków na płatności o 7,284 mld EUR, dostosowanie wielkości środków w dziale 3 (polityki wewnętrzne) budżetu UE do rzeczywistego stanu wdrażania i rozwoju sytuacji w związku z migracjami i kwestiami bezpieczeństwa poprzez wzrost środków na zobowiązania o 250 mln EUR oraz wzrost płatności o 10 mln EUR, przyspieszenie uruchomienia zobowiązań w roku 2016 dla Funduszu Gwarancyjnego Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) w wysokości 73,9 mln EUR oraz przeznaczenie dochodów z kar w wysokości 1,13 mld EUR (np. z tytułu naruszeń zasad konkurencji) na zrównoważenie strat kursowych dla budżetu UE wynikających z deprecjacji funta brytyjskiego po czerwcowym referendum w Wielkiej Brytanii. Wpływ netto zaproponowanego przez Komisję budżetu korygującego to wzrost zobowiązań o 225,4 mln EUR oraz spadek płatności o 7,274 mld EUR.
- Budżet korygujący nr 5 – skutkuje korektami kwot składek państw członkowskich za lata 2014, 2015 i 2016 w związku z nowymi przepisami wprowadzonymi decyzją w sprawie zasobów własnych UE na lata 2014-2020 (po ratyfikacji ww. decyzji przez wszystkie państwa członkowskie).
- Budżet korygujący nr 6 – dotyczący wsparcia z Funduszu Solidarności UE w wysokości 31,5 mln EUR UE dla Niemiec. Pakiet wsparcia przygotowany został w odpowiedzi na klęski powodzi, które nawiedziły Niemcy w maju i czerwcu 2016 r.

Ad 1) Równocześnie prezydencja słowacka prowadziła prace nad budżetem UE na rok 2017. Prace rozpoczęły się 30 czerwca 2016, po opublikowaniu przez Komisję projektu budżetu UE na przyszyły rok. Proponowana wysokość środków na zobowiązania wynosiła 156,6 mld EUR, co oznaczało wzrost o 2 mld 115,2 mln EUR (tj. +1,4%) w porównaniu do roku 2016. Wysokość środków na płatności wynosiła 134,3 mld EUR (tj. -6,4%), co oznaczało spadek w porównaniu do roku 2016 o 9 217,7 mln EUR.

Rada UE przyjęła swoje stanowisko większością kwalifikowaną w dniu 12 września 2016 (po upływie terminu 8-tygodni na opiniowanie przez parlamenty krajowe; od głosu wstrzymała się tylko Wielka Brytania). Porozumienie zakładało ograniczenie: zobowiązań o 1,3 mld EUR oraz płatności o 1,1 mld EUR. Wobec aktywnej postawy Polski i innych beneficjentów budżetu UE udało się zminimalizować presję państw-płatników netto do budżetu UE na cięcia w polityce spójności. Ponadto ochroniono także wydatki dla regionów najuboższych i ograniczono do minimum zmiany w zakresie Funduszu Spójności. Udało się także ograniczyć cięcia w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich. Polska od samego początku popierała projekt przedłożony przez Komisję, uważając go za przygotowany na konserwatywnych założeniach, w szczególności w zakresie polityki spójności oraz rolnictwa. Jednakże, wobec nieustającej presji na cięcia, dla uniknięcia przedłużania się sporu, Polska

zdecydowała się poprzeć przedłożony kompromis, traktując go jako dobrą podstawę/minimum do dalszych negocjacji z Parlamentem Europejskim, który tradycyjnie przychylniej ocenia wydatki budżetu UE. Jednocześnie Polska, podobnie jak zdecydowana większość państw członkowskich, konsekwentnie zabiega o rozdzielenie procesu związanego z przeglądem obecnych Wieloletnich Ram Finansowych od przyjmowania budżetu UE na przyszły rok.

26 października 2016 PE przegłosował poprawki do budżetu UE. W zdecydowanej większości odrzucił poprawki Rady UE i przywrócił kwoty zaproponowane przez Komisję, a w kilkunastu przypadkach zaproponował większe kwoty niż Komisja, przekraczając przy tym roczne limity w zobowiązaniach i płatnościach.

W związku z faktem, że Rada nie zaakceptowała poprawek PE, 28 października powołany został Komitet Pojednawczy RUE i PE. Porozumienie osiągnięto 17 listopada. Uzgodniono, iż zobowiązania budżetu UE w przyszłym roku wyniosą ponad 157,9 mld EUR, przy płatnościach na poziomie 134,5 mld EUR. Sukcesem Polski w negocjacjach było doprowadzenie do niezmnieszenia płatności w Funduszu Spójności w stosunku do propozycji Komisji, pomimo że takie było wyjściowe stanowisko Rady, a część państw (płatnicy netto) postulowali poszukiwanie oszczędności w tym obszarze. Zaplanowana wysokość płatności zapewni finansowanie m.in. polityki spójności (37,2 mld EUR) oraz Wspólnej Polityki Rolnej (54,9 mld EUR), działów budżetowych o szczególnym znaczeniu dla Polski, w sposób umożliwiający ich efektywną realizację. Przyjęto także deklarację o płatnościach, która umożliwi szybkie podjęcie decyzji przez Radę i PE w 2017 roku, w przypadku, gdyby środki były niewystracające. Przyjęty margines w płatnościach (prawie 10 mld EUR) umożliwia podjęcie takich działań.

Potwierdzenie porozumienia przez Radę nastąpiło 28 listopada na Radzie ds. Konkurencyjności. Parlament Europejski potwierdził je podczas sesji plenarnej w dniu 1 grudnia.

3.2. Nowoczesny jednolity rynek

3.2.1. Jednolity rynek cyfrowy (w tym bezpieczeństwo cybernetyczne, dostarczanie treści cyfrowych)

Swobodny przepływ danych

Kluczowym osiągnięciem Polski w obszarze jednolitego rynku cyfrowego było podjęcie działań na rzecz uzgodnienia wspólnego stanowiska możliwie szerokiej grupy państw członkowskich wobec planowanej na styczeń 2017 r. inicjatywy Komisji Europejskiej ws. swobodnego przepływu danych w UE. Działania te doprowadziły do uzgodnienia wspólnego stanowiska 14 państw (BE, BG, CZ, DE, EE, IE, LT, LV, LU, NL, PL, SI, SE, UK) wyrażonego we wspólnym non-paper. Wskazano w nim na kierunkowe poparcie dla przeciwdziałania przyjmowaniu krajowych przepisów zmuszających dostawców do lokowania danych na danym terytorium oraz potrzebę podjęcia przez Komisję Europejską inicjatywy legislacyjnej w tym zakresie. Jednocześnie zaznaczono pewne wyjątki od tej ogólnej zasady (np.: bezpieczeństwo państwa). Przed posiedzeniem Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii 2 grudnia br., na nieformalnym spotkaniu zorganizowanym z inicjatywy Polski, ministrowie-sygnatariusze dokumentu oraz komisarz ds. cyfrowych, pan Guenther Oettinger przedyskutowali zagadnienie, a następnie uzgodniony non-paper został przesłany do sześciu komisarzy UE oraz upubliczniony przed posiedzeniem Rady.

Zagadnienie swobody przepływu danych było omawiane także podczas lunchu ministrów w trakcie posiedzenia Rady. Zdecydowana większość państw członkowskich, znacznie wykraczająca poza grupę sygnatariuszy wspólnego dokumentu, podobnie jak Polska wyraziła oczekiwanie szybkiego rozpoczęcia prac legislacyjnych w zakresie swobodnego przepływu danych.

Aktywność Polski w tym zakresie została dostrzeżona także na szczepku szefów rządów i głów państw, co zaowocowało wspólnym listem 16 państw do Przewodniczącego Rady Europejskiej (sygnatariusze wspólnego non-paper oraz MT i PT). Polska doprowadziła także do uwzględnienia kwestii zasadności przedłożenia przez KE propozycji legislacyjnej ws. swobodnego przepływu danych w konkluzjach Rady Europejskiej przyjętych podczas posiedzenia 15-16 grudnia br. Wniosek o wprowadzenie powyższego zapisu do konkluzji poparło kilka państw, w tym innych niż autorzy wspólnego listu (Niemcy, Francja i Grecja).

Reforma ram regulacyjnych dla sektora telekomunikacji

Polska zabrała także istotny głos w debacie nt. przeglądu ram regulacyjnych dla sektora łączności elektronicznej na posiedzeniu Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (TTE) 2 grudnia 2016. Mając na względzie liczne zmiany, jakie zaszły w sektorze telekomunikacyjnym od czasu ostatniej rewizji dyrektyw łączności elektronicznej (która miała miejsce w 2009 r.), Polska podkreśliła konieczność dostosowania ich do nowych realiów, w szczególności potrzeb przedsiębiorców i konsumentów. Polska zwróciła uwagę, iż kluczowe dla realizacji tego celu są działania w trzech obszarach:

- wsparcie budowy sieci i inwestycji,
- regulacja na poziomie rynków właściwych,
- regulacja nowych usług.

W opinii Polski głównymi celami działań legislatorów europejskich powinny być w szczególności:

- zapewnienie przewidywalności regulacyjnej, ograniczenie obciążeń dla najnowocześniejszych sieci, ale również zapewnienie jasnych reguł odnośnie do pomocy publicznej;

- złączenie wymogów notyfikacyjnych w zakresie regulacji rynków lokalnych;
- harmonizacja widma radiowego na poziomie UE wyłącznie poprzez stosowanie niewiążących zaleceń dla zapewnienia zarówno przewidywalności prawnej i podobnych warunków w całej UE, jak i uwzględnienia lokalnej specyfiki, związanej z uwarunkowaniami poszczególnych krajów, szczególnie graniczących z krajami spoza UE;
- zadbanie o równe obowiązki dla podobnych usług telekomunikacyjnych, a także o maksymalne uproszczenia w przepisach.

Uczestnicząc w debacie, Polska stworzyła grunt pod budowanie koalicji na rzecz polskich postulatów podczas negocjacji konkretnych rozwiązań i przepisów w Radzie UE. Wiele państw UE prezentowało stanowisko zbieżne z polskim, m.in.:

- sprzeciw wobec poszerzania kompetencji Komisji Europejskiej w zakresie zarządzania widmem radiowym,
- potrzebę przydzielenia regulatorom odpowiednich narzędzi regulacyjnych uwzględniających krajową specyfikę czy
- sprzeciw wobec planów ustanowienia agencji UE dla sektora telekomunikacyjnego.

Na posiedzeniu Rady TTE Polska poparła także przyjęcie częściowego podejścia ogólnego do jednego z elementów pakietu telekomunikacyjnego tj. projektu rozporządzenia ws. propagowania łączności internetowej w społecznościach lokalnych (tzw. inicjatywa Wifi4EU). Pozwoli ona na zwiększenie swobody w dostępie do Internetu obywatelom UE, w szczególności osobom, które nie posiadają takiego dostępu w swoim miejscu zamieszkania. Polska poparła rozwiązania, które zapewnią bezpłatny dostęp do szybkich sieci WiFi w centrach życia publicznego (miejscach publicznych). Wpłyne to pozytywnie na świadczone drogą elektroniczną usługi administracji publicznej, a także ich rozwój, na rzecz obywateli.

Roaming

Mając na względzie konieczność likwidacji nadmiernych opłat za usługi roamingowe wewnątrz Unii Europejskiej do połowy 2017 r. (zrównania stawek za usługi roamingu międzynarodowego w UE ze stawkami krajowych usług telekomunikacyjnych), Polska brała aktywny udział w pracach nad projektem rozporządzenia ws. hurtowych rynków usług roamingu. Polska wstrzymała się jednak od poparcia podejścia ogólnego na posiedzeniu Rady TTE 2 grudnia ze względu na jego mało ambitny kształt, podkreślając w związku z tym potrzebę dalszych prac nad poprawą zapisów w ramach negocjacji z Parlamentem Europejskim. Stanowisko Polski było tożsame ze stanowiskiem dwunastu innych państw niezadowolonych z uzgodnionych zapisów. Pozwoliło to na złożenie wspólnego oświadczenia podkreślającego konieczność dalszej obniżki stawek hurtowych (*joint statement*)¹. Ponadto, podczas posiedzenia Rady na prośbę Polski Komisja Europejska przedstawiła informację nt. aktualnego stanu prac nad aktem wykonawczym dotyczącym, tzw. polityki uczciwego korzystania (*Fair Use Policy*) w kontekście usług roamingowych. Pozwoliło to na poinformowanie ministrów państw UE nt. całości projektowanych rozwiązań dla usług roamingowych w UE, co pozwoli na bardziej odpowiedzialnie wdrażanie tej reformy.

Harmonizacja pasma 700 MHz

Mając na uwadze potrzebę zapewnienia bardziej efektywnego wykorzystania pasma 700 MHz, Polska wzięła aktywny udział w kolejnej fazie dyskusji nad propozycją decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ws. harmonizacji wykorzystania zakresu częstotliwości 470 – 790 MHz w Unii. Polska popierała cele regulacji, jednocześnie podkreślając konieczność uwzględnienia uwarunkowań poszczególnych państw członkowskich UE, w tym związanych z:

- koniecznością prowadzenia koordynacji transgranicznej z krajami nie będącymi członkami UE,

¹ Polska, Austria, Finlandia, Dania, Finlandia, Szwecja, Litwa, Łotwa, Holandia, Belgia, Estonia, Irlandia, Holandia, Rumunia, Słowenia

- przyznanymi już rezerwacjami dla nadawców telewizyjnych.

Dlatego Polska konsekwentnie zabiegała o zapewnienie możliwości derogacji do 30 czerwca 2022 r. dla państw członkowskich UE, które z istotnych powodów nie mogą uwolnić pasma 700 MHz do 2020 r. oraz utrzymanie otwartego katalogu przyczyn derogacji.

Rząd RP zwracał też szczególną uwagę na kwestię ochrony telewizji w paśmie 700 MHz w krajach, które zdecydują się na derogację w zakresie zmiany przeznaczenia pasma 700 MHz, a także na ochronę telewizji w paśmie niższym, 470-694 MHz.

Bezpieczeństwo cybernetyczne

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad wdrażaniem Strategii Unii Europejskiej w zakresie cyberbezpieczeństwa, m.in.: biorąc aktywny udział w wypracowywaniu mechanizmów współpracy sieci CSIRT oraz Grupy Współpracy. Włączyła się także w projekt Komisji Europejskiej dotyczący partnerstwa publiczno-prywatnego w dziedzinie cyberbezpieczeństwa.

Elektroniczna administracja

Mając na uwadze potrzebę prowadzenia na forum UE skoordynowanych i efektywnych działań w zakresie publicznej e-administracji, Polska zadbała o odpowiednie zapisy w konkluzjach Rady UE w sprawie „Planu Działań na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016–2020”. Określa on ramy funkcjonowania Rady Sterującej Planem Działań na rzecz administracji elektronicznej, w której pracach biorą udział przedstawiciele Polski.

Treści cyfrowe

W okresie trwania prezydencji słowackiej toczyły się także, na poziomie eksperckim, prace nad projektem dyrektywy w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych. Do chwili obecnej zdefiniowano wiele problemów i zagadnień, m. in. w kwestii zakresu przedmiotowego dyrektywy, w tym możliwości „płacenia” innymi danymi niż dane osobowe za dostarczane treści cyfrowe. Jednakże wiele kwestii nie zostało jeszcze dostatecznie omówionych i wyjaśnionych, wobec czego podczas grudniowej Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (WSIS) prezydencja słowacka zdecydowała o przeprowadzeniu wyłącznie debaty orientacyjnej nad projektem.

Polska pozytywnie oceniła dokument przedstawiony przez prezydencję słowacką jako podstawę do dyskusji, szczególnie, że uwzględniła on szereg postulatów Polski, w tym w odniesieniu do art. 7 (integracja treści w środowisku cyfrowym konsumenta) oraz do art. 8 (prawa osób trzecich jako kryterium obiektywne), a także wyłączenia z debaty politycznej kwestii „aktywnego” i „pasywnego” przekazywania danych osobowych przez konsumenta.

3.2.2. Polityka społeczna i zatrudnienie

Europejski Filar Praw Socjalnych

W dniu 5 września 2016 r. Polska przekazała do Komisji Europejskiej oficjalne Stanowisko Rządu² w odniesieniu do wstępnego zarysu Europejskiego Filaru Praw Socjalnych wraz ze szczegółowymi odpowiedziami na pytania Komisji zadane w ramach trwających do końca 2016r. konsultacji społecznych.

W swoim Stanowisku Polska podkreśliła zainteresowanie inicjatywą Komisji z zastrzeżeniem, że inicjatywa ta na szczeblu UE nie powinna się przełożyć na akt legislacyjny. Polska wyraziła zaniepokojenie faktem, iż chociaż nominalnie otwarty dla wszystkich, planowany Filar jest tak

---

² Stanowisko Rządu w odniesieniu do Inicjatywy KE: Europejski Filar Praw Socjalnych zostało przyjęte przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 2 czerwca 2016r.

naprawdę przeznaczony dla państw strefy euro. Polska podkreśliła ponadto, że tematyka wymiaru społecznego jest nierozzerwalnie związana z konkurencyjnością ekonomiczną i jest przedmiotem uzasadnionego zainteresowania wszystkich państw UE, a rozwiązania przyjęte dla strefy euro mają realny wpływ na gospodarki państw niewchodzących w jej skład.

Niepokoiki fakt, że zaproponowane przez KE europejskie prawa socjalne mogą opierać się na dążeniu do ujednoczenia standardów socjalnych w UE. W opinii Polski podnoszenie standardów społecznych powinno odbywać się w sposób naturalny a nie odgórnie narzucony, czyli zgodnie z tempem konwergencji całej gospodarki, tak by nie obniżyć konkurencyjności państw członkowskich. Prowadzone przez KE działania powinny również w pełni respektować ustalony podział kompetencji pomiędzy UE a jej państwami członkowskimi.

Prezydencja słowacka rozpoczęła debatę nad inicjatywą Europejski Filar Praw Socjalnych. Dyskusje na ten temat odbywały się na różnych forach m.in. Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumenckich (EPSCO), Komitetu Zatrudnienia (EMCO), Spotkaniu Dyrektorów Generalnych do Spraw Stosunków Przemysłowych, podczas których Polska prezentowała powyższe stanowisko.

Podczas posiedzenia Rady EPSCO 13 października 2016 r., podczas którego planowane było uzgodnienie wspólnego wkładu Komitetu Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej ws. Europejskiego Filaru Praw Socjalnych, Polska wskazała, że rozumie wątpliwości zgłaszane przez Węgry i inne państwa w odniesieniu do uzgodnienia przez Radę ww. dokumentu. Konsultacje ws. Europejskiego Filaru Praw Socjalnych są w toku, w związku z tym nie powinniśmy tworzyć wrażenia, że już na tym etapie Rada przyjmuje konkluzje w tym zakresie. Przy czym Polska nie sprzeciwiła się treści dokumentu. Propozycja PREZ, aby zastosować w tym wypadku „ogólne uzgodnienie” (*generally endorsed*) została przyjęta jako dobre rozwiązanie.

Polska poparła wniosek Węgier o dołączenie punktu dotyczącego Europejskiego Filaru Praw Socjalnych do porządku obrad posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dniach 28-29 listopada 2016r. Podczas posiedzenia w części „Sprawy różne”, Komisja Europejska przedstawiła informację w zakresie inicjatywy.

Podczas lunchu roboczego Zastępców Stałych Przedstawicieli RP przy UE (COREPER) z Panią Marianne Thyssen, Komisarz ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych, Umiejętności i Mobilności Pracowniczej, Polska podkreśliła, że inicjatywy KE powinny stanowić odpowiedź na rzeczywiste potrzeby i wyzwania wszystkich państw członkowskich, a nie zaspokajać jedynie zapotrzebowanie instytucji unijnych na przedstawienie kolejnej inicjatywy z zakresu polityki społecznej. Polska zaapelowała do KE o dołożenie wszelkich starań, by działania podejmowane przez Komisję były poparte rzetelnymi danymi, były poprzedzone identyfikacją rzeczywistych problemów i stanowiły receptę na ich rozwiązanie.

Podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumenckich (EPSCO) w dniu 8 grudnia 2016r., odbyła się debata orientacyjna w odniesieniu do Europejskiego Filaru Praw Socjalnych. Prezentując ostrożne stanowisko wobec inicjatywy, Polska wskazała, że przywiązuje dużą wagę do podnoszenia standardów socjalnych na szczeblu krajowym i wymieniła przykłady działań Rządu RP w tym zakresie, takie jak: podniesienie płacy minimalnej, wprowadzanie minimalnej stawki godzinowej przy umowach cywilnoprawnych, znaczące zwiększenie nakładów na politykę rodzinną, działania na rzecz zwiększenia wskaźnika zatrudnienia.

Ze względu na swój szeroki zakres i potencjalny wpływ poszczególnych inicjatyw, które będą realizowane w ramach Europejskiego Filaru Praw Socjalnych, inicjatywa została uznana za jedną z inicjatyw priorytetowych dla Polski, objętych Systemem Oceny Wpływów dla Projektów Europejskich (OSR UE).

Stanowisko Rządu RP w odniesieniu do Filaru Praw Socjalnych zostało przekazane części państw członkowskich, m.in. w ramach Grupy Wyszehradzkiej.

Projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę 96/71/WE dot. delegowania pracowników w ramach świadczenia usług

Prezydencja Słowacji kontynuowała pracę nad projektem dyrektywy zmieniającej dyrektywę 96/71/WE dot. delegowania pracowników w ramach świadczenia usług.

Pomimo procedury tzw. „żółtej kartki” w dniu 20 lipca 2016 r. Komisja Europejska ogłosiła decyzję o podtrzymaniu projektu zmiany dyrektywy 96/71/WE w dotychczasowym kształcie.

W związku z toczącymi się pracami nad projektem dyrektywy zmieniającej dyrektywę 96/71/WE dot. delegowania pracowników w ramach świadczenia usług, podjęto liczne inicjatywy mające na celu propagowanie stanowiska Polski i uzyskanie możliwie jak najszerszego poparcia, w tym poprzez organizację szeregu spotkań na szczeblu ministerialnym, dyrektorskim i eksperckim z przedstawicielami innych państw członkowskich i Komisji Europejskiej.

Podczas prezydencji słowackiej odbyło się 5 posiedzeń Grupy Roboczej ds. Kwestii Społecznych. W dniu 8 grudnia 2016 r. Rada ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumenckich (EPSCO) przyjęła *Raport z postępu prac*. Podczas posiedzenia Rady EPSCO Przedstawiciel Polski poinformował, że Polska podtrzymuje swoje negatywne stanowisko względem rewizji dyrektywy 96/71/WE, jednakże niezależnie od tego przykłada bardzo dużą uwagę do jakości proponowanych rozwiązań prawnych, ich przejrzystości i łatwości stosowania w praktyce oraz zasadności. Niestety projekt rewizji dyrektywy nie spełnia tych wymagań. Ponadto Przedstawiciel Polski wyraził nadzieję, że przyszła prezydencja maltańska będzie kontynuowała wysiłki prezydencji słowackiej przy pomocy Komisji Europejskiej w wyjaśnianiu nadal istniejących licznych wątpliwości merytorycznych i interpretacyjnych.

3.2.3. Wzmocnienie rynku wewnętrznego (w tym polityka konkurencyjności, strategia jednolitego rynku, turystyka, badania i rozwój, własność intelektualna)

Polityka konkurencyjności

Podczas formalnych posiedzeń Rady ds. Konkurencyjności – w dn. 29.09.2016 r. oraz 28.11.2016 r. prezydencja słowacka przeprowadziła tzw. Sprawdzian konkurencyjności (*competitiveness check-up*), debatę ministrów na temat ważnych zagadnień wpływających na konkurencyjność europejskiej gospodarki. Na posiedzeniu w dniu 29.09.2016 r. ministrowie rozmawiali o roli sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), formach jego wspierania oraz działaniach na rzecz zwiększenia liczby start-upów przechodzących w fazę wzrostu (*scale-up*). Dla Polski była to ważna debata, biorąc pod uwagę, że jednym z kluczowych celów krajowej Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju jest wzmocnienie pozycji sektora MŚP. Podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dn. 28.11.2016 r. przedmiotem dyskusji w tym punkcie były umiejętności i konieczność dopasowania systemów edukacji do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Jednym z tematów posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dn. 29.09.2016 r. było omówienie sytuacji w europejskim sektorze stalowym. Przedstawiciel PL w swojej wypowiedzi podkreślił, że podstawą kierunków przyszłych działań powinno być regularne monitorowanie sektora stalowego, aby odpowiednio wcześniej identyfikować problemy i bariery ograniczające jego funkcjonowanie. Wskazał również na wyzwania dla tego sektora związane z polityką handlową i klimatyczno-energetyczną. Podczas lunchu ministrów dyskutowano natomiast o stanie sektora budowlanego w Europie. Na marginesie Rady ds. Konkurencyjności w dn. 28.11.2016 r. w czasie lunchu ministrowie omawiali natomiast sytuację w sektorze motoryzacyjnym.

Ponadto w trakcie obu formalnych posiedzeń Rady ds. Konkurencyjności ministrowie debatowali nad wzmocnieniem działań na rzecz europejskiego przemysłu. Zarówno na posiedzeniu we wrześniu, jak i w listopadzie postulat dodania do agendy posiedzenia debaty dot. przemysłu zgłosiły państwa członkowskie – BE (wrzesień) oraz DE i LU (listopad). Polska poparła wezwanie na rzecz bardziej

ambitnej agendy dla europejskiego przemysłu i włączenia tego sektora w obszar działań Komisji Europejskiej. Podejmowane debaty są zgodne z działaniami Polski na rzecz przywrócenia roli przemysłu w europejskiej gospodarce. We wrześniu Polska zainicjowała list, który został wysłany do Gabinetów Wiceprzewodniczącego KE J. Katainena i Komisarz E. Bieńkowskiej. List stanowił działanie następcze po spotkaniu Grupy Przyjaciół Przemysłu w kwietniu 2016 r. w Warszawie oraz nawiązywał do przygotowań programu KE na 2017 r. W liście wezwano KE do zawarcia w swoim programie działań na rzecz przemysłu. Podpisało się pod nim 16 państw członkowskich.

Ponadto, na wniosek Polski, przy wsparciu innych państw członkowskich, w konkluzjach Rady Europejskiej przyjętych w dn. 15 grudnia 2016 r. znalazł się zapis, w którym RE wezwała Radę i Komisję, aby dokonały ewaluacji i rozważyły konkretne działania wzmacniające i modernizujące bazę przemysłową jednolitego rynku. Rada Europejska przypominała również o znaczeniu różnych strategii jednolitego rynku, z zadowoleniem przyjmując osiągnięte dotychczas postępy i wezwała do bycia bardziej ambitnym, zwłaszcza w istotnych obszarach usług i jednolitego rynku cyfrowego, przed posiedzeniem Rady Europejskiej w marcu 2017. Dzięki staraniom Polski, w tekście konkluzji znalazło się również odniesienie do konieczności usunięcia utrudnień w swobodnym przepływie danych, co stanowi istotną barierę rozwoju rynku jednolitego.

Strategia jednolitego rynku

Strategia jednolitego rynku (SJR) i postęp w pracach nad inicjatywami w niej zawartymi jest jednym z priorytetów prezydencji słowackiej. W czasie posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dn. 29.09.2016 r. odbyła się wymiana poglądów nt. zapowiadanego w SJR Komunikatu Komisji: *Europejska agenda dla gospodarki współdzielenia (ekonomii współpracy)*. Przyjęte przez Komisję w Komunikacie podejście Polska uznała za wyważone. W szczególności na poparcie według Polski zasługuje postulat, aby obecnie w obszarze ekonomii współpracy nie podejmować inicjatyw legislacyjnych. O SJR w jeden rok po jej przyjęciu dyskutowali ministrowie ds. konkurencyjności podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dn. 28.11.2016 r. Omawiali inicjatywy już zaproponowane przez Komisję (ekonomia współpracy), jak i te dopiero planowane (m.in. Europejska Karta Usługowa, *Single Market Information Tool*). Osobno skupiono się na działaniach na rzecz start-upów oraz opublikowanej w dn. 22 listopada 2016 r. propozycji Komisji: *Start-up Initiative*, której celem jest eliminowanie barier poprzez stworzenie bardziej spójnych ram prawnych mających umożliwić rozwój tego typu firm i prowadzenie przez nie działalności w całej UE.

Ministrowie przyjęli także podejście ogólne ws. projektu Rozporządzenia PE i Rady w sprawie blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji ze względu na przynależność państwową klientów, ich miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE. Inicjatywa ta zapowiedziana została zarówno w Strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego (maj 2016 r.), jak i w późniejszej Strategii Jednolitego Rynku (październik 2016 r.). To jeden z dokumentów z tzw. pakietu dot. handlu elektronicznego (*e-commerce package*), opublikowanego 25 maja 2016 r. Polska razem z AT i LU nie poparła przyjęcia podejścia ogólnego. W opinii Polski nadmierny pośpiech może doprowadzić do przyjęcia rozporządzenia, które nie przyczyni się do poprawy warunków funkcjonowania przedsiębiorców na jednolitym rynku europejskim i przyniesie odwrotny skutek od zamierzonego, negatywnie wpływając na funkcjonowanie rynku cyfrowego UE. Główne wątpliwości Polski budzą między innymi kwestie zakresu i prawa właściwego (art. 1 i odpowiednie motywy preambuły) oraz zapisy w zakresie umów pasywnych (*passive sales*) i obowiązków transpozycyjnych (art. 6 i art. 7).

W ramach prac organów przygotowawczych Rady procedowano nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów COM(2016) 283. Jest on również jednym z dokumentów z tzw. pakietu dot. handlu elektronicznego (*e-commerce*

package), opublikowanego 25 maja 2016 przez Komisję Europejską w ramach realizacji inicjatyw zapowiedzianych w Strategii Jednolitego Rynku cyfrowego oraz Strategii Jednolitego Rynku

Rozporządzenie ma na celu wzmocnienie mechanizmów współpracy w zakresie egzekwowania prawa określonych w rozporządzeniu (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów („rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów”). Przyczyni się to do lepszego przestrzegania przez przedsiębiorców unijnego prawa konsumenckiego, jak również zapobiegnie szkodom wyrządzanym konsumentom. Wpłynie ponadto, na pewność prawa w ramach jednolitego rynku, co w sposób znaczący przyczyni się do wzrostu siły nabywczej konsumentów.

Najistotniejsze zmiany wprowadzone w przedłożonym projekcie nowelizacji dotyczą jego zakresu zastosowania, wprowadzeniu terminów przedawnienia, nowej kategoryzacji podmiotów i zakresu ich kompetencji, wprowadzenia nowych instrumentów i standardów proceduralnych, jak również poszerzenia minimalnych kompetencji organów właściwych i przededagowania załącznika do rozporządzenia. Przyjęcie proponowanych mechanizmów współpracy organów ochrony konsumentów pozwoli na skuteczniejsze eliminowanie naruszeń o charakterze transgranicznym, zwiększy efektywność działań, ograniczając tym samym ponoszone koszty.

Polska aktywnie uczestniczy w pracach nad rozporządzeniem, ze szczególnym uwzględnieniem dyskusji na temat najbardziej kontrowersyjnych i daleko idących kompetencji (gwarantowanych art. 8, tj. minimalne uprawnienia właściwych organów, czy też motywu 6a preambuły, który rodzi wątpliwości interpretacyjne związane z przekazaniem państwom członkowskim decyzji o przyznaniu kompetencji organom właściwym). Wątpliwości dostarczają również propozycje zapisów dotyczące uprawnienia do dokonywania zakupu korzystając z przybranej tożsamości. Według PL dalszych prac wymagają również przewidziane w rozporządzeniu sankcje, możliwość ich nakładania i rozróżnienie, jak i doprecyzowanie instytucji podmiotów wyznaczonych i jasnego dookreślenia, iż mają zastosowanie tylko w przypadku ich występowania w prawie krajowym. Przewiduje się, że projekt zostanie przyjęty w 2017 r.

Turystyka

Polska z zadowoleniem przyjęła działania podjęte przez prezydencję słowacką na rzecz wzmocnienia turystyki europejskiej.

Debata przeprowadzona w trakcie Europejskiego Forum Turystyki (11 października 2016 r. w Bratysławie) dotycząca promocji Europy oraz wyzwań stojących przed Europą była istotnym wkładem w wyznaczeniu kierunku dalszych działań.

W trakcie Forum wskazano, iż gospodarka współdzielenia jest obecnie jednym z głównych wyzwań dla europejskiego rynku turystycznego. Podkreślono także znaczenie wydarzeń europejskich dla promocji turystycznej Europy m.in. Europejski Rok Dziedzictwa Kulturowego.

Prawo autorskie

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad pakietem propozycji mających na celu implementację do prawa UE Traktatu z Marrakeszu o ułatwieniu dostępu do opublikowanych utworów osobom niedowidzącym, słabowidzącym i osobom z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznawanie się z drukiem. Propozycje te obejmują: projekt dyrektywy w sprawie niektórych dozwolonych sposobów korzystania z utworów i innych przedmiotów chronionych prawem autorskim i prawami pokrewnymi z korzyścią dla osób niewidomych, osób słabowidzących i osób z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznawanie się z drukiem, i w sprawie zmiany dyrektywę 2001/29/WE w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym oraz projekt rozporządzenia w sprawie transgranicznej wymiany między Unią a państwami trzecimi kopii utworów w formie umożliwiającej dostęp osobom niepełnosprawnym do określonych utworów i innych przedmiotów chronionych prawem autorskim i

prawami pokrewnym, z korzyścią dla osób niewidomych, słabowidzących lub z innymi niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznanie się z drukiem. W toku tych prac prezydencja przedstawiła dwie propozycje kompromisowe, uwzględniające część postulatów zgłaszanych przez Polskę. W szczególności w projektowanej dyrektywie doprecyzowano relację pomiędzy proponowanym wyjątkiem a wyjątkami wprowadzonymi w prawie krajowym w odniesieniu do innych rodzajów niepełnosprawności oraz pól eksploatacji niezharmonizowanych w prawie krajowym (aby dyrektywa nie ograniczała niepełnosprawnym dostępu do utworów zagwarantowanego w obecnie obowiązujących przepisach), a także ujednoczono pomiędzy projektowaną dyrektywą a rozporządzeniem przepisy dotyczące standardów służących zachowaniu należytej staranności w stosowaniu wyjątku przez upoważnione podmioty w ramach wymiany ponadgranicznej.

Badania

W dziedzinie **badania naukowych i innowacji** Słowacja przeprowadziła debatę ministrów nt. atrakcyjności karier młodych naukowców, zwieńczoną przyjęciem tzw. Deklaracji z Bratysławy. Ponadto, Rada UE przyjęła konkluzje w sprawie środków wsparcia naukowców na wczesnym etapie kariery, zwiększenia atrakcyjności karier naukowych i promowania inwestycji w potencjał ludzki w dziedzinie badań i rozwoju. Polska wykazywała dużą aktywność w dyskusjach ministrów oraz pracach nad dokumentem konkluzji.

Prezydencja słowacka przeprowadziła także dyskusję nt. rozwoju ekosystemu europejskich badań i innowacji dla innowacyjnych MŚP oraz międzynarodowej współpracy w obszarze badań i innowacji, gdzie podnoszony była m.in. kwestia dyplomacji naukowej (*science diplomacy*).

Nawozy

W trakcie prezydencji SK trwały prace nad projektem rozporządzenia określającym zasady udostępniania na rynku produktów nawozowych z oznakowaniem CE (COM(2016)157). Według KE głównym celem wniosku jest rozwiązanie istotnych problemów występujących na rynku nawozów w UE. Wniosek uznano również za jeden z najważniejszych wniosków legislacyjnych w ramach inicjatywy Komisji dotyczącej gospodarki o obiegu zamkniętym. Kluczowe obszary sporne propozycji KE to ustanowienie określonych progów limitów zawartości kadmu, chromu oraz miedzi i cynku w nawozach. Dla Polski kwestią kluczową jest ograniczenie prób wprowadzenia arbitralnie ustanowionych limitów kadmu w nawozach. W efekcie czego problemem może być napływ na rynek UE fosforu z ograniczonej liczby jego źródeł (w zasadzie głównie z Rosji), z jednoczesnym zamknięciem źródeł z innych krajów dla tego rynku. Tym samym wprowadzenie proponowanych limitów kadmu może spowodować ułatwienia dostępu tylko dla ograniczonej liczby dostawców niskokadmowego surowca. W obecnie obowiązujących przepisach nawozowych nie wprowadzono wartości granicznej dla kadmu. Na koniec prezydencji SK odnotowujemy ukształtowanie się wyraźnego podziału państw członkowskich popierających ambitny projekt KE w zakresie systematycznej redukcji zawartości kadmu od 60 do 20 mg Cd/kg P₂O₅ oraz państw członkowskich stanowczo się temu sprzeciwiających, w tym PL. W opinii PL zaproponowany limit jest zbyt restrykcyjny i należy w sposób przemyślany ustanowić odpowiednio wyższy niż zaproponowany przez KE limit zawartości kadmu i takie stanowisko PL zabierała w trakcie prac, w trosce o polskich producentów. Przyjęcie wyjściowych propozycji KE w zakresie zmian w przepisach dot. nawozów może nieść ze sobą znaczące negatywne skutki gospodarcze dla polskich producentów. Dalsze prace, a następnie przyjęcie podejścia ogólnego RUE w przedmiotowej kwestii, planowane jest podczas prezydencji maltańskiej.

3.2.4. Energia (Unia Energetyczna)

W ramach prac Rady UE z zakresu polityki energetycznej, prezydencja słowacka zaangażowała się w dalsze wdrażanie unii energetycznej, szczególnie w kontekście pierwszego jej wymiaru tj. bezpieczeństwa energetycznego. Prace legislacyjne koncentrowały się na projekcie Rozporządzenia

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE (tzw. rozporządzenie SoS) oraz projekcie Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia mechanizmu wymiany informacji w odniesieniu do umów międzyrządowych w dziedzinie energii między państwami członkowskimi a państwami trzecimi i uchylającym decyzję nr 994/2012/UE (tzw. decyzja IGA). Ponadto prezydencja zaawansowała prace nad projektem Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy etykietowania efektywności energetycznej i uchylającego dyrektywę 2010/30/UE.

Polska szczególnie aktywnie brała udział w pracach na rzecz bezpieczeństwa dostaw gazu, które dla Polski stanowi kluczowy element strategii na rzecz budowy unii energetycznej. W tym zakresie istotna była nowelizacja Rozporządzenia SoS 994/2010 i Decyzji IGA 994/2012. Polska wspierała ambitne podejście do rewizji obu aktów, zawierających szereg nowych elementów wzmacniających bezpieczeństwo dostaw gazu, jak m.in. obowiązkowa współpraca regionalna, wzmocnienie przejrzystości i wymiany informacji w kontraktach gazowych oraz propozycja mechanizmu solidarności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej. Podczas posiedzenia Ministrów UE ds. Energii 5 grudnia 2016 r. w Brukseli, Polska podtrzymała swoje ambitne podejście do ww. kwestii i zaakcentowała chęć znalezienia kompromisu, który w rezultacie ma pomóc w osiągnięciu głównego celu jakim jest zwiększenie bezpieczeństwa dostaw. Polska regularnie opowiadała się także za ambitnymi rozwiązaniami w zakresie mechanizmu wymiany informacji w odniesieniu do umów międzyrządowych (IGA) w dziedzinie energii między państwami członkowskimi a państwami trzecimi. Realizując swoje cele i postulaty, Polska współpracowała w ramach koalicji z innymi państwami członkowskimi, także w ramach Grupy Wyszehradzkiej (V4), stanowiąc przeciwwagę dla państw, które opowiadały się za mniej ambitnymi rozwiązaniami. Dzięki zaangażowaniu i konstruktywnemu podejściu m.in. Polski, prezydencji słowackiej udało się w grudniu 2016 r., osiągnąć ostateczny kompromis w sprawie projektu Decyzji IGA.

W ramach prac nad rozporządzeniem ws. ram etykietowania efektywności energetycznej w zakresie poprawy efektywności energetycznej, Polska ustawicznie stała na stanowisku, że wielkość i charakter kontrybucji, które mają się złożyć na ogólne cele UE (np. możliwość finansowania projektów z zakresu modernizacji systemów energetycznych i efektywności energetycznej dotyczących np. energetyki cieplnej, w tym sieci ciepłowniczej, kogeneracji, OZE i geotermalnych źródeł ciepła), powinny być w wyłącznej kompetencji państw członkowskich.

W ramach dyskusji o wzmacnianiu bezpieczeństwa energetycznego UE, a także w kontekście polskiego gazoportu w Świnoujściu jako ważnego ogniwa dywersyfikacji dostaw energii do Polski, przedstawiciele Rządu RP wykazali zaangażowanie w zakresie strategii UE na rzecz LNG i magazynowania gazu. Podczas nieformalnego posiedzenia Ministrów UE ds. Energii w Bratysławie w dniach 12-13 lipca 2016 r., Polska poparła prezydencję słowacką, m.in. w dyskusji na temat bezpieczeństwa dostaw, w tym unijnej Strategii na rzecz LNG i magazynowania gazu. Polska zaakcentowała konieczność budowy brakującej transgranicznej infrastruktury przesyłowej, zakończenia budowy wewnętrznego rynku energii oraz wzmocnienia zewnętrznego wymiaru polityki energetycznej UE. Ponadto Polska zaakcentowała rolę dostaw LNG odgrywających kluczową rolę w dywersyfikacji dostaw energii oraz we wzmocnieniu bezpieczeństwa energetycznego UE. Stąd głównym postulatem było wskazanie na konieczność zniesienia jak największej liczby istniejących barier i stworzenie odpowiednich zachęt regulacyjnych celem ułatwienia dostępu do LNG we wszystkich państwach członkowskich.

Bardzo istotnym wydarzeniem w okresie prezydencji słowackiej była publikacja przez KE w dniu 30 listopada 2016 r. obszernego pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”. Pakiet składa się z projektów legislacyjnych, komunikatów i raportów oraz dokumentów towarzyszących. Pakiet obejmuje propozycje dotyczące m.in. nowej architektury rynku energii elektrycznej, dalszej poprawy efektywności energetycznej, eko-projektowania, wykorzystania energii odnawialnej,

zarządzania unią energetyczną, a także innowacji w sektorze energetycznym i finansowania inwestycji.

Podczas Rady ds. Energii w dn. 5 grudnia 2016 r., KE zaprezentowała ww. pakiet, po czym odbyła się wstępna nieformalna dyskusja podczas obiadu ministrów. Minister Energii Krzysztof Tchórzewski zaakcentował, iż Polskę bardzo mocno zaniepokoiło zawarcie w projekcie rozporządzenia PE i Rady ws. wewnętrznego rynku energii elektrycznej (COM(2016)861) przepisu ograniczającego korzystanie z mechanizmu wsparcia, w postaci rynku mocy, przez instalacje których poziom emisji dwutlenku węgla przekracza 550 g CO₂/kWh, czyli w praktyce wykorzystujące węgiel, pozostawiając jednak dostępne mechanizmy mocy dla instalacji gazowych. Przepis ten w sposób bezpośredni dyskryminuje instalacje zarówno węgla brunatnego jak i kamiennego. W opinii Polski towarzysząca projektowi rozporządzenia ocena skutków regulacji jest niewystarczająca i nie odnosi się należycie do wyzwań, przed jakimi staje polska energetyka. Powyższe stanowisko wyraziła Premier Beata Szydło na posiedzeniu Rady Europejskiej (RE) w dn. 15-16 grudnia 2016 r. W efekcie, Polska zdołała uzyskać w konkluzjach RE zapis bezpośrednio odnoszący się do jej postulatu, tj. konieczności rozwiązania problematycznych kwestii w perspektywie 2018r. i stwierdzający wyraźnie, iż wdrażana unia energetyczna dla Polski oznaczać będzie m.in. swobodę określania swojego koszyka energetycznego i zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii.

Prace nad wspomnianymi propozycjami legislacyjnymi rozpoczną się od stycznia 2017 r. przez prezydentkę maltańską i będą kontynuowane przez następną prezydentkę. Ze względu na ograniczone możliwości czasowe, prace w nadchodzącym półroczu skupią się przede wszystkim na dwóch dyrektywach dotyczących efektywności energetycznej oraz roboczych pracach nad systemem zarządzania unią energetyczną.

W ramach rozwoju zewnętrznego wymiaru polityki energetycznej UE podczas prezydencji słowackiej, szczególnie istotne z punktu widzenia Polski było zaawansowanie dialogu UE z Ukrainą. W dniu 24 listopada 2016 r. UE podpisała Memorandum o porozumieniu (*Memorandum of Understanding (MoU)*) ws. strategicznego partnerstwa energetycznego z Ukrainą. Polska aktywnie uczestniczyła w negocjacjach nad projektem MoU. Podpisany dokument wzmacnia ustrukturyzowany dialog UE-Ukraina, przyczyniając się do poprawy bezpieczeństwa energetycznego Ukrainy, przede wszystkim poprzez umożliwienie dostaw gazu z nowych źródeł, za pomocą nowych dróg przesyłu, tj. z terminala LNG w Świnoujściu oraz z Norwegii poprzez planowane połączenie Baltic Pipe, jak również budowę infrastruktury przesyłowej - interkonektora gazowego łączącego polski i ukraiński system przesyłowy gazu (Hermanowice-Bilche Volytsia). Wsparcie przez KE i państwa członkowskie reform sektora energetycznego na Ukrainie zgodnie z *acquis* w ramach Wspólnoty Energetycznej (WE) stanowi ważny element dla zapewnienia stabilności ekonomicznej i politycznej oraz bezpieczeństwa energetycznego kraju, jak również dalszego zbliżenia Ukrainy z UE.

Podczas słowackiej prezydencji w Radzie UE, zaawansowano także prace nad inicjatywami zmierzającymi do integracji państw-stron Traktatu Wspólnoty Energetycznej oraz do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa energetycznego UE i jej bezpośredniego otoczenia. 14 października 2016 r. podczas posiedzenia Rady Ministerialnej Wspólnoty Energetycznej w Sarajewie, przyjęto m.in. decyzję dotyczącą projektów infrastrukturalnych znajdujących się na liście PEI (ang. *Projects of Energy Community Interest*) oraz rekomendację dla projektów na listę PMI (ang. *Projects of Mutual Interest*). Na obu listach znalazły się projekty, których stroną jest Polska, tj. rurociąg Brody-Adamowo (PEI) i interkonektor gazowy Polska-Ukraina (PMI).

Polska regularnie podkreślała na forum UE negatywne implikacje budowy gazociągu Nord Stream 2 w kontekście bezpieczeństwa energetycznego UE i tworzonej unii energetycznej. Polska wraz ze Słowacją zainicjowała wspólny list premierów 9 państw członkowskich (PL, SK, HU, CZ, LT, LV, EE, RO, HR) do Przewodniczącego KE J.-C. Juncker'a przekazany w marcu 2016 r. wzywający KE podjęcia działań ws. egzekwowania zgodności projektu z legislacją UE i przeprowadzenia oceny jego zgodności z priorytetami bezpieczeństwa dostaw do UE. Zabrała w tym kontekście głos m.in. podczas

nieformalnego spotkania Ministrów Energii UE ze specjalnym przedstawicielem USA ds. bezpieczeństwa energetycznego A. Hochsteinem, w Bratysławie w dn. 13 lipca 2016 r. Polska podjęła w tym kontekście również działania prawne, składając skargę Rzeczypospolitej Polskiej wobec KE do Trybunału Sprawiedliwości o stwierdzenie nieważności Decyzji Komisji Europejskiej z dnia 28 października 2016 r. w sprawie zmiany warunków wyłączenia gazociągu Opal, czyli lądowej odnogi Nord Stream, z obowiązku stosowania zasady TPA oraz regulacji taryf udzielonych na podstawie dyrektywy 2003/55/WE wnoszonej w trybie artykułu 263 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W skardze Polska zarzuciła sprzeczność decyzji z zapisami dyrektywy gazowej 2009/73/WE, w tym negatywny wpływ decyzji KE w sprawie pełnego wykorzystywania gazociągu Opal przez Gazprom na konkurencję i bezpieczeństwo dostaw do państw Europy Środkowej i Wschodniej.

Pełnienie prezydencji w Radzie UE przez Słowację zbiegło się z przejściem przez Polskę prezydencji w V4. W ramach Prezydencji Polska aktywnie poszukiwała kompromisu w Grupie Wyszehradzkiej w odniesieniu do głównych priorytetów swojej prezydencji, tj. bezpieczeństwa dostaw gazu oraz nowej architektury rynku energii elektrycznej. Wskazane priorytety były m.in. tematem rozmów ministrów energii V4 w ramach XXVI Forum Ekonomicznego w Krynicy w dniu 7 września 2016 r.

3.2.5. Polityka klimatyczna

W okresie prezydencji słowackiej prowadzono intensywne prace w dziedzinie polityki klimatycznej, mające zarówno międzynarodowy, jak i europejski wymiar.

Wydarzeniami nadającymi ton działaniom w zakresie międzynarodowych negocjacji klimatycznych były niewątpliwie ratyfikacja Porozumienia Paryskiego przez Unię Europejską (5 października 2016 r.) i Polskę (w dniu 7 października 2016 r.) jako strony Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, a także 22. sesja Konferencji Stron Konwencji (COP 22, 7-18 listopada 2016 r.). Polska brała aktywny udział w przygotowaniach do ratyfikacji Porozumienia Paryskiego przez UE. Jako jeden z nielicznych krajów UE, który przeprowadził bezprecedensowo sprawną ratyfikację na poziomie krajowym, brała także aktywny udział w pracach nad stanowiskiem UE na sesję Konferencji Stron. W okresie prezydencji słowackiej przedstawiciele Polski wzięli udział w szeregu posiedzeń grup roboczych i eksperckich oraz szeregu spotkań nieformalnych, w szczególności odgrywając wiodące role w zakresie aspektów prawnych, pochłaniania gazów cieplarnianych przez biosferę oraz adaptacji do zmian klimatu, otrzymując m.in. funkcję koordynatora unijnych rozmów bilateralnych w zakresie tematyki rozliczania pochłaniania oraz organizując wydarzenie towarzyszące (*side-event*) poświęcone inicjatywie leśnych gospodarstw węglowych. Porozumienie Paryskie, wynegocjowane w grudniu 2015 r. i podpisane dotychczas przez 192 państwa świata, tworzy nowe ramy ogólnosiwiatowych działań w dziedzinie powstrzymania wzrostu średniej temperatury na świecie oraz adaptacji do postępujących zmian klimatu. Jest to pierwsze porozumienie o charakterze uniwersalnym, angażujące wszystkie państwa w przeciwdziałanie zmianom klimatu, bez względu na poziom ich rozwoju. W okresie prezydencji słowackiej nastąpiło przyspieszenie prac nad ratyfikacją Porozumienia Paryskiego, aby umożliwić jego wejście w życie jeszcze w 2016 r. W tym celu zostało zwołane nadzwyczajne posiedzenie Rady ds. Środowiska dnia 30 września 2016 r., podczas którego przyjęto decyzję o ratyfikacji przez UE Porozumienia Paryskiego oraz wspólne oświadczenie Rady, państw członkowskich i Komisji Europejskiej. Odchodząc od standardowej praktyki, przyjęta decyzja umożliwiła UE złożenie swoich dokumentów ratyfikacyjnych u depozytariusza, zanim zrobią to wszystkie państwa członkowskie. We wspólnym oświadczeniu uzgodniono jednak, że nie będzie stanowiło to precedensu na przyszłość. Sukcesem Polski było uwzględnienie w przyjętym oświadczeniu polskiego postulatu dotyczącego uwzględniania roli Rady Europejskiej w procesie podejmowania decyzji o przyszłości polityki klimatyczno-energetycznej, specyfiki państw członkowskich w zakresie ich miks energetycznego oraz oczekiwania konsensusu co do przedłożenia warunków podziału zobowiązań pomiędzy państwa członkowskie. Równoległe do tych ustaleń Polska na czas zakończyła krajową

procedurę ratyfikacji Porozumienia Paryskiego i znalazła się w grupie 9 państw członkowskich, które wraz z UE były Stronami Porozumienia Paryskiego podczas 1. sesji Spotkania Stron Porozumienia, która odbyła się wraz z 22. sesją Konferencji Stron Konwencji ws. zmian klimatu w listopadzie 2016 r. Polska aktywnie włączyła się w prace nad stanowiskiem UE na COP 22, dzięki czemu możliwe było uwzględnienie w nich priorytetowych zagadnień z punktu widzenia interesów Polski, czyli koncepcji neutralności klimatycznej, neutralności technologicznej, pochłaniania gazów cieplarnianych przez ekosystemy, powiązania celów Konwencji klimatycznej z celami zrównoważonego rozwoju, a także podejmowania działań na rzecz ograniczenia wzrostu temperatury w sposób najszybszy, najtańszy i najskuteczniejszy.

Niewątpliwym sukcesem Polski w dziedzinie ochrony klimatu w ostatnim półroczu było przyznanie Polsce – jako przedstawicielowi regionalnej Grupy Wschodnioeuropejskiej w ONZ (*Eastern European Group*) – prawa organizacji COP 24 w 2018 r. Stanowi to również wyraz uznania dla Polski jako partnera odgrywającego wiodącą rolę w kształtowaniu polityki klimatycznej w skali regionalnej i globalnej. Dla uzyskania tego prawa, Polska podejmowała działania promujące jej kandydaturę wśród państw regionu Europy Środkowej i Wschodniej zarówno należących do Unii Europejskiej, jak i pozostających poza jej strukturami. Przyznanie Polsce statusu gospodarza COP 24 oznacza możliwość aktywnego kształtowania priorytetów merytorycznych oraz kalendarza procesu negocjacji międzynarodowych w niezwykle istotnych kwestiach przewidzianych na 2018 r., takich jak przyjęcie przepisów wykonawczych do Porozumienia Paryskiego, czy tzw. dialog wspomagający (*Facilitative Dialogue*) w celu podsumowania dotychczasowych działań globalnych na rzecz ochrony klimatu.

W trakcie prezydencji słowackiej kontynuowane były prace nad projektem dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE w celu wzmocnienia racjonalnych pod względem kosztów redukcji emisji oraz inwestycji niskoemisyjnych (dyrektywa ETS), której podstawowym celem jest wdrożenie ram polityki klimatyczno-energetycznej do 2030 r. uzgodnionych na Radzie Europejskiej w dniu 23 października 2014 r. Projekt dyrektywy ETS dla mniej zamożnych państw UE przewiduje możliwość kontynuacji bezpłatnego przydziału uprawnień do emisji dla energetyki po roku 2020 w celu promocji realnych inwestycji służących modernizacji sektora energetycznego oraz określa zasady funkcjonowania nowoutworzonego Funduszu Modernizacyjnego (środki z tego Funduszu można będzie przeznaczać na projekty mające na celu modernizację sektora energetycznego i wspieranie efektywności energetycznej, a środki zarezerwowane w Funduszu na polskie projekty obejmują 43,4%, tj. prawie połowę jego całkowitej wartości). Projekt dyrektywy wprowadza również zmiany w sposobie rozdziału uprawnień do emisji dla sektorów narażonych na ucieczkę emisji. W trakcie negocjacji kolejnych wersji kompromisowych przedstawionych przez prezydencję słowacką, Polska wielokrotnie podnosiła kwestię swojej specyficznej sytuacji paliwowej – dominującej roli węgla w miksie energetycznym – a co za tym idzie, konieczności zastosowania specjalnego podejścia do kwestii ograniczania emisji. Polska podkreślała również konieczność uwzględnienia w polityce klimatycznej UE ustaleń Porozumienia Paryskiego, które wskazuje również na dużą rolę pochłaniania dwutlenku węgla. W swoim stanowisku Polska podnosiła kwestię niewłaściwej podstawy prawnej dla negocjowanego projektu dyrektywy, z uwagi na fakt, że może on znacząco wpłynąć na określanie warunków wykorzystania zasobów energetycznych państwa członkowskiego, wybór pomiędzy różnymi źródłami energii i decydowanie o ogólnej strukturze jego zaopatrzenia w energię, co należy do wyłącznej kompetencji państw członkowskich. Nie jest zatem właściwe zastosowanie zwykłej procedury prawodawczej określonej w art. 192 ust. 1 TFUE, która poprzez podejmowanie decyzji w głosowaniu większościowym, może prowadzić do obchodzenia postanowień traktatowych uznających wyłączne prawo państw do kształtowania ich miksu energetycznego i w konsekwencji doprowadzić do ograniczenia tego prawa. Dla środków ingerujących w prawo państw członkowskich do kształtowania ich miksu energetycznego, Traktat rezerwuje specjalną procedurę prawodawczą, którą określa art. 192 ust. 2 lit. „c” TFUE. Wskutek stanowczego sprzeciwu Polski, Niemiec, Francji oraz Włoch, podkreślających konieczność pogłębionej dyskusji nad projektem dyrektywy, nie doszło do planowanego przez prezydencję słowacką przyjęcia podejścia ogólnego podczas posiedzenia Rady UE ds. Środowiska w dniu 19 grudnia 2016 r. Prezydencja ograniczyła się do przedstawienia raportu

z postępu prac nad projektem, przedstawiając jednocześnie nowy tekst projektu dyrektywy, który został wstępnie omówiony w trakcie posiedzenia Rady i będzie przedmiotem pogłębionych prac podczas nadchodzącej prezydencji maltańskiej.

W związku z opublikowaniem w dniu 20 lipca 2016 r. przez Komisję Europejską pakietu projektów legislacyjnych w obszarze nieobjętym systemem EU ETS, czyli tzw. non-ETS, prezydencja słowacka rozpoczęła prace nad projektem rozporządzenia w sprawie rocznych wiążących ograniczeń emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie w latach 2021-2030 na rzecz stabilnej unii energetycznej i w celu wywiązania się ze zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego, oraz zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmiany klimatu (tzw. *Effort Sharing Regulation, ESR*), którego celem jest określenie zobowiązań państw członkowskich w zakresie redukcji emisji w sektorach non-ETS w okresie 2021-2030 i zastąpienie dotychczasowej decyzji w tym zakresie odnoszącej się do lat 2013-2020. W trakcie dyskusji na projektem, prowadzonej na poziomie grupy roboczej, Polska zgłaszała swoje zastrzeżenia co do nieuwzględnienia w projekcie kluczowych postulatów Polski, dotyczących m.in. wartości samego celu redukcyjnego, punktu startowego użytego do obliczania przydziału jednostek w ramach rocznych limitów (tzw. *Annual Emission Allocation – AEA*) oraz jego umiejscowienia, a także wykorzystania jednostek z zalesiania i gospodarki leśnej do rozliczania emisji w ramach non-ETS. Podstawowe zastrzeżenie w stosunku do propozycji podziału zobowiązań redukcyjnych przedstawionej przez Komisję Europejską dotyczy faktu, że ani w projekcie rozporządzenia, ani w towarzyszącej mu analizie wpływu nie podano bezwzględnych wartości limitów emisji w okresie 2021-2030, które pokazywałyby, jaki jest rzeczywisty cel redukcyjny dla państw członkowskich. W dokumentach tych jest jedynie odniesienie do procentowej wielkości redukcji w stosunku do punktu startowego, dla którego również nie ma danych, ponieważ są to wartości przyszłych emisji. Brak ww. danych znacząco utrudnia rzetelną analizę skutków zaproponowanych rozwiązań, a co za tym idzie prowadzenie merytorycznej dyskusji na forum UE. Ponadto, Komisja nie podała również metodyki wyznaczenia wielkości korekty dla państw, które mogą zwiększyć emisję do roku 2020, która dla Polski została określona w wysokości 7,4 mln ton. Polska wyrażała dodatkowo zaniepokojenie postanowieniami obligującymi Polskę do 7 % redukcji emisji gazów cieplarnianych w non-ETS do roku 2030 w stosunku do roku 2005. Ponadto inne parametry, według których wyznaczona jest wielkość wysiłku redukcyjnego na lata 2021-2030, takie jak np. przyjęcie wartości średniej emisji gazów cieplarnianych z obszaru non-ETS dla lat 2016-2018, są skrajnie niekorzystne zarówno dla Polski, jak i innych państw członkowskich o niskim PKB. Za niesprawiedliwe Polska uznała również niedostateczne uwzględnienie w projekcie możliwości wykorzystania jednostek wygenerowanych w ramach dotychczas podejmowanych wysiłków redukcyjnych, argumentując, że takie podejście nie stwarza zachęty do redukcji emisji w obecnym okresie rozliczeniowym, zmniejszając tym samym efekt środowiskowy obecnie obowiązujących regulacji. Polska negatywnie oceniła także ograniczony limit mechanizmu elastyczności pomiędzy sektorem LULUCF (użytkowanie gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwo ang. *Land use, land use change and forestry*) a ESR, co stanowi brak wypełnienia postanowień wynikających z Konkluzji Rady Europejskiej z października 2014 r. oraz jest niezgodne z Porozumieniem Paryskim, które zachęca wszystkie Strony do podniesienia efektywności pochłaniaczy oraz umożliwia ich rozliczanie w przyszłości. Mając na względzie przywołane konkluzje Rady Europejskiej, głównym celem do osiągnięcia jest takie sformułowanie przepisów projektu rozporządzenia, które pozwoliłyby na zmaksymalizowanie korzyści dla Polski wynikających z wynegocjowanych podczas Rady Europejskiej rozwiązań oraz postanowień Porozumienia Paryskiego oraz zapewnienie, by przy wyznaczaniu celów redukcyjnych dla państw członkowskich zostało zastosowane podejście sprawiedliwe, uwzględniające jednocześnie możliwości redukcyjne poszczególnych państw i związane z tym koszty, zarówno w wymiarze finansowym, jak również gospodarczym i społecznym. W obecnym kształcie projekt rozporządzenia wydaje się bowiem faworyzować zamożniejsze państwa UE kosztem państw biedniejszych. Prace nad projektem będą kontynuowane przez prezydencję maltańską.

W ramach pakietu non-ETS prezydencja słowacka prowadziła także prace nad projektem rozporządzenia w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych pochodzących z działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem (sektor LULUCF) do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniającego rozporządzenie nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmiany klimatu. Projekt rozporządzenia określa zobowiązania państw członkowskich w zakresie zasad rozliczania oraz zgodności informacji odnoszących się do sektora LULUCF, umożliwiającą realizację zobowiązania przedłożonego przez UE na forum Konwencji UNFCCC ws. zmian klimatu w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych na lata 2021–2030. W trakcie prac prowadzonych na forum grupy roboczej Polska zabiegała o odzwierciedlenie w projekcie rozporządzenia kluczowych postulatów Polski, które nie znalazły się w jego pierwotnej wersji, dotyczących m.in. umożliwienia zwiększonej elastyczności w transferze jednostek z sektora LULUCF do sektorów objętych projektem rozporządzenia ESR, włączenia salda emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych z zarządzanych gruntów leśnych do rozliczania celu redukcyjnego dla sektorów objętych projektem ESR oraz nieustanawiania limitu rozliczeniowego na saldo emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych z zarządzanych gruntów leśnych. Wątpliwości podnoszone przez Polskę dotyczyły ponadto ograniczenia mechanizmu zachęt do zwiększenia potencjału pochłaniania dla sektora LULUCF jedynie do innych niż gospodarka leśna elementów sektora LULUCF. W związku z powyższym Polska podjęła starania na forum unijnym aby wypracować zapisy projektu, które w pełniejszym zakresie realizowałyby jej kluczowe postulaty. Prace nad projektem będą kontynuowane przez prezydencję maltańską.

3.3. Zrównoważona polityka migracyjna i azylowa

3.3.1. Migracje

3.3.1.1. Kryzys migracyjny i kwestia ochrony granic

Kryzys migracyjny

W drugiej połowie 2016 r. tematyka migracyjna nadal stanowiła główną oś debaty na forum UE. Polska konsekwentnie podkreślała, że prowadzone przez UE działania skierowane na zażegnanie kryzysu migracyjnego w tym zakresie wymagają przekierowania poza UE. Wskazywany był także zdecydowany sprzeciw wobec jakichkolwiek mechanizmów redystrybucji.

Implementacja Oświadczenia UE – Turcja nadal przynosi zadowalające rezultaty, ograniczając presję migracyjną na Morzu Egejskim. Niemniej jednak presja w rejonie Adriatyku pozostaje na wysokim poziomie. Po długim okresie, kiedy to Grecja pozostawała państwem, do którego przybywało najwięcej migrantów, po ostatnich tygodniach, w podsumowaniu rocznym, najwięcej migrantów przedostało się do Włoch.

Dlatego też w prowadzonych dyskusjach Polska wskazuje na ryzyko przesunięcia szlaku migracyjnego, któremu należy zapobiegać poprzez zapewnienie właściwej ochrony granic.

Kwestie migracyjne były przedmiotem obrad Rady Europejskiej (RE) 16 września (nieformalna), 20-21 października oraz 15-16 grudnia oraz Rady ds. WSiSW (7-8 lipca nieformalna), 13-14 października, 17 listopada (nieformalna kolacja na marginesie Rady) oraz 8-9 grudnia.

Polska z zadowoleniem odnotowała *Plan z Bratysławy* przyjęty na nieformalnym posiedzeniu Rady Europejskiej w dniu 16 września 2016 r., w którym wskazano na potrzebę rozszerzenia unijnego konsensusu w zakresie długofalowej polityki migracyjnej, a także stosowania zasad odpowiedzialności i solidarności. Dodatkowo potwierdziła to Rada Europejska w swoich konkluzjach z 20-21 października 2016. Z dużą satysfakcją Polska przyjęła również deklarację Jean Claude Junckera, Przewodniczącego Komisji Europejskiej, iż solidarność musi pojawić się dobrowolnie i nie można jej wymuszać.

Polska niezmiennie podtrzymuje krytyczne stanowisko w zakresie ustanowienia jakiegokolwiek instrumentu redystrybucji, który będzie stanowił silny czynnik przyciągający kolejne fale migracji (tzw. *pull factor*). Polska negatywnie ocenia nieustanne dążenie Komisji Europejskiej do wprowadzenia mechanizmu alokacji o obligatoryjnym charakterze, pomimo fiaska obecnych rozwiązań relokacyjnych.

W toku zainicjowanej przez prezydencję słowacką szerokiej dyskusji nt. idei elastycznej i efektywnej solidarności, Polska konsekwentnie proponuje wdrożenie zasady solidarności, która pozwalałaby stworzyć wspólny koszyk wsparcia o możliwie najszerszym wachlarzu form zaangażowania. Polska, wdrażając w praktyce zasadę solidarności na poziomie europejskim, aktywnie wspierała unijnych partnerów, którzy doświadczają zwiększonej presji na swoich granicach, delegując ekspertów z właściwych merytorycznie służb.

W związku z brakiem kompromisu politycznego w tym zakresie oraz potwierdzenia w konkluzjach Rady Europejskiej obradującej w dniach 20-21 października 2016 konieczności powrócenia do przedmiotowej kwestii na grudniowym posiedzeniu, w swoich konkluzjach z dnia 15 grudnia 2016. RE zapowiedziała kontynuowanie prac w celu wypracowania konsensusu w sprawie unijnej polityki azylowej podczas prezydencji maltańskiej.

Granice zewnętrzne UE

Działania prezydencji słowackiej w odniesieniu do problematyki ochrony granic miały bardzo intensywny charakter i koncentrowały się na realizacji Europejskiego Programu na rzecz Migracji i Strategii Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Mając na względzie nadanie priorytetu wzmocnieniu ochrony granic zewnętrznych w ramach zwalczania trwającego kryzysu migracyjnego, a także stałą potrzebę doskonalenia systemów kontroli granic niektórych państw członkowskich UE, prezydencja słowacka kontynuowała wysiłki na rzecz osiągnięcia porozumienia w sprawie wniosku dot. systematycznych kontroli obywateli UE na granicy zewnętrznej. Kontrole te dotyczyć mają osób korzystających z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa UE, w odpowiednich bazach danych ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego na całym terytorium UE.

Ponadto prezydencja nadała priorytet uzgodnieniu stanowiska Rady ws. ustanowienia europejskiego Systemu Wjazdu i Wyjazdu, który ma przyczynić się zarówno do poprawy zarządzania granicami zewnętrznymi, jak i do zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego. Prace te są bliskie ukończenia, ale kilka kwestii nadal pozostaje otwartych.

W ramach prowadzonych prac kontynuowano również działania na rzecz interoperacyjności już istniejących systemów, tj. lepszego ich wykorzystania. Kontynuowane były działania na rzecz dostosowania i wzmocnienia systemu Eurodac, m.in. rozszerzenia zakresu korzystania z Eurodac na rzecz walki z nielegalną migracją oraz ułatwiania powrotów, jak również wprowadzenia ułatwień do dostępu do systemu Eurodac dla organów ścigania. Podczas posiedzenia Rady ds. WSISW w dniu 9 grudnia zostało przyjęte częściowe podejście ogólne Rady wobec przedmiotowego wniosku.

W kontekście sytuacji kryzysowej na południu Europy, prezydencja prowadziła aktywny monitoring wdrażania priorytetowych kwestii z rozporządzenia ws. Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Polska, uznając uszczelnienie granic zewnętrznych UE za jedno z działań priorytetowych dla zmniejszenia presji migracyjnej, zapewniała w ostatnim półroczu zwiększone eksperckie i sprzętowe wsparcie operacji, koordynowanych przez agencje Frontex i EASO w ramach wspólnych działań na rzecz zwalczania kryzysu migracyjnego.

Pod koniec okresu słowackiej prezydencji Komisja Europejska przedstawiła ponadto wniosek dotyczący ustanowienia Europejskiego Systemu Informacji o Podróżach oraz Zezwolenie na Podróż (ETIAS).

3.3.1.2. Terroryzm

Zgodnie z oczekiwaniami Polski, rozwój współpracy unijnej w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego UE, w tym w zakresie zapobiegania i zwalczania terroryzmu oraz przestępczości poważnej, był traktowany priorytetowo podczas prezydencji słowackiej. Przejawem tego było zwołanie w dniu 18 listopada 2016 r. posiedzenia Rady ds. WSISW dedykowanego wyłącznie zagadnieniom powiązanim z bezpieczeństwem, w tym zwalczaniem terroryzmu. Dyskusję w tym zakresie kontynuowano podczas posiedzenia Rady ds. WSISW w dniu 9 grudnia 2016 r., w ramach którego omówiono możliwe kierunki dalszych działań w zakresie reakcji na zjawisko powracających zagranicznych bojowników.

Priorytetowe traktowanie współpracy w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego UE miało swój wyraz również w kierunku prac Rady Europejskiej, która w drugim półroczu 2016 r. omawiała priorytety w tym obszarze podczas dwóch posiedzeń. Pierwszym z nich było nieformalne spotkanie szefów państw i rządów 27 państw członkowskich UE w Bratysławie w dniu 16 września 2016 r. podczas którego potwierdzono, że należy podjąć wszelkie konieczne działania, aby wesprzeć państwa członkowskie w zapewnieniu bezpieczeństwa wewnętrznego i walce z terroryzmem. Polska aktywnie oddziaływała na proces identyfikacji priorytetowych kierunków działań w obszarze bezpieczeństwa

wewnętrznego UE. Istotne jest, że Polska razem z pozostałymi państwami Grupy Wyszehradzkiej przyjęła w dniu nieformalnego spotkania szefów państw i rządów 27 państw członkowskich UE w Bratysławie wspólne oświadczenie, w którym wskazuje się na rosnące zagrożenie ze strony terroryzmu i poważnej przestępczości, co powoduje m.in. konieczność lepszego wykorzystania dostępnych instrumentów wymiany informacji pomiędzy organami ścigania, skutecznej ochrony granic zewnętrznych UE, zapewnienia interoperacyjności różnych systemów informacyjnych UE, jak również wypracowania wspólnego podejścia wobec cyberprzestępczości. Ponadto w dniach 15-16 grudnia 2016 r. odbyło się posiedzenie Rady Europejskiej, podczas której potwierdzono zaangażowanie RE na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego UE.

Polska podejmowała działania na rzecz ugruntowania na forum UE przekonania o potrzebie rozpatrywania kryzysu migracyjnego również w kategoriach zagrożenia dla bezpieczeństwa wewnętrznego UE. W tym zakresie pozytywnie należy odebrać podejmowanie w ostatnim czasie na forum UE działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa granic zewnętrznych UE, co ma bezpośrednie przełożenie na bezpieczeństwo w ramach strefy Schengen.

3.3.1.3 Wspólny Europejski System Azylowy

W związku z publikacją tzw. pierwszego pakietu reformy (4 maja 2016) kontynuowana była dyskusja w odniesieniu do przedstawionych przez Komisję Europejską dokumentów w ramach reformy Wspólnego Europejskiego Systemu Azylowego (WESA)³.

Wśród przedstawionych propozycji w dalszym ciągu najbardziej kontrowersyjnym elementem jest projekt zmiany tzw. rozporządzenia dublińskiego, zakładający m.in. ustanowienie w skali całej UE obligatoryjnego i automatycznego mechanizmu alokacji osób wnioskujących o ochronę międzynarodową, któremu Polska konsekwentnie się sprzeciwia. Negatywnie oceniając nieustanne dążenie Komisji Europejskiej do wprowadzenia mechanizmu redystrybucji, Polska sprzeciwia się również jakimkolwiek odwołaniom do przedmiotowego mechanizmu również w pozostałych dyskutowanych projektach. W toku prowadzonej dyskusji Polska proponowała wdrożenie zasady solidarności w oparciu o wspólny koszyk wsparcia uwzględniający różne formy zaangażowania (opisana szerzej w punkcie 3.3.1.1. *Kryzys migracyjny i kwestia ochrony granic*).

W odniesieniu do propozycji ustanowienia Agencji UE ds. Azylu, Polska wskazywała na zasadność wzmocnienia operacyjno – technicznego obecnego Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) oraz dostosowania mandatu i zasobów nowej Agencji do aktualnych wyzwań. Polska sprzeciwia się jednak przyznaniu nowej Agencji uprawnień w odniesieniu do możliwości podejmowania przez nią interwencji z własnej inicjatywy na terytorium państwa członkowskiego bez zgody tego państwa, a także działań kontrolno – nadzorczych nowej Agencji. Dodatkowo, z uwagi na kategoryczny sprzeciw w zakresie wprowadzenia korekcyjnego mechanizmu alokacji zaproponowanego w tzw. rozporządzeniu dublińskim, Polska wskazała na sprzeciw w zakresie nałożenia na Agencję działań operacyjnych i zarządzających powyższym mechanizmem. Celem prezydencji słowackiej było osiągnięcie podejścia ogólnego w odniesieniu do rozporządzenia ws.

³ (1) Wniosek ROZPORZĄDZENIE w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona), (2) Wniosek ROZPORZĄDZENIE w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu i uchylające rozporządzenie (UE) nr 439/2010 oraz (3) Rozporządzenie w sprawie ustanowienia systemu Eurodac (wersja przekształcona); (3) Wniosek ROZPORZĄDZENIE w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania [rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca] na potrzeby identyfikowania nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego (wersja przekształcona).

Agencji, jednakże ze względu na pozostające kwestie sporne na posiedzeniu COREPER w dniu 20 grudnia 2016 r. przyjęto częściowe podejście ogólne, które dało mandat następnej prezydencji do rozpoczęcia negocjacji z Parlamentem Europejskim. W trakcie posiedzenia Polska wyraziła sprzeciw wobec przyjęcia częściowego podejścia ogólnego.

W dniu 13 lipca 2016 r. opublikowano tzw. drugi pakiet reform obejmujący zmianę obowiązujących już dyrektyw azylowych: *receptyjnej*⁴, *kwalifikacyjnej*⁵ i *proceduralnej*⁶. Przedstawione propozycje mają na celu większą harmonizację ram prawnych obowiązujących w państwach członkowskich w dziedzinie azylu. Polska pozytywnie oceniła propozycje wzmocnienia systemu sankcji oraz ograniczenia zachęt dla migrantów, sprzeciwiając się wszelkim obowiązkom nakładanym na państwa członkowskie, które mogłyby stanowić nadmierną ingerencję w kompetencje krajowe.

Dodatkowo Komisja Europejska zaproponowała ustanowienie *unijnych ram w zakresie przesiedleń*⁷. Celem przedmiotowego wniosku ma być usystematyzowanie dotychczasowych działań UE w tym zakresie. Biorąc pod uwagę wcześniejsze inicjatywy Komisji w sprawie przesiedleń, Polska nie zgłasza sprzeciwu dla stworzenia jednolitej procedury przesiedleń w UE, jednak pod warunkiem ostatecznego uregulowania dobrowolnego udziału państw członkowskich w zaproponowanych działaniach.

3.3.2 Polityka rozwojowa i pomoc humanitarna

Przedstawiciele Polski brali udział w pracach Grupy Roboczej Rady ds. współpracy na rzecz rozwoju (CODEV). Zgłaszane przez Polskę postulaty dot. formuły i częstotliwości raportowania i publikowania danych w zakresie udzielanej pomocy rozwojowej znalazły odzwierciedlenie w ostatecznym dokumencie końcowym II Spotkania Wysokiego Szczebla Globalnego Partnerstwa na rzecz efektywności współpracy rozwojowej (GPEDC).

W zakresie pomocy rozwojowej wobec krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP), w związku z wygaśnięciem na początku 2020 r. Umowy z Kotonu (UzK), kontynuowane były prace dotyczące przyszłości relacji Unii Europejskiej z tymi krajami. Polska wskazywała na poważne wątpliwości co do rzeczywistej skuteczności UzK, m.in. w odniesieniu do jej filaru rozwojowego i politycznego. Podkreślała również, że należy poważnie zastanowić się nad zasadnością utrzymania obecnej formy współpracy z krajami AKP, zwłaszcza z punktu widzenia interesów UE oraz zapewnienia wspólnym działaniom wystarczającej elastyczności. W opinii Polski, potrzeba bardziej zróżnicowanego podejścia, dopasowanego do potrzeb poszczególnych regionów, jak również priorytetów i interesów UE i jej państw członkowskich.

Polska była również zaangażowana w prace Komitetu Europejskiego Funduszu Rozwoju (ang. *European Development Fund, EDF*) oraz powołanego podczas szczytu migracyjnego w Valettcie Funduszu Powierniczego UE na rzecz stabilizacji i przeciwdziałania nielegalnej emigracji ludności w Afryce, gdzie reprezentowała Grupę Wyszehradzką (V4). Ponadto Polska poparła inicjatywę Słowacji dotyczącą realizacji przez kraje Grupy Wyszehradzkiej w ramach ww. funduszu wspólnego

⁴ Wniosek DYREKTYWA w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona).

⁵ Wniosek ROZPORZĄDZENIE w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako osób korzystających z ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony oraz zmieniającego dyrektywę Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącą statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi.

⁶ Wniosek ROZPORZĄDZENIE w sprawie ustanowienia wspólnej procedury w Unii na rzecz ochrony międzynarodowej oraz uchylającego dyrektywę 2013/32/UE.

⁷ Wniosek ROZPORZĄDZENIE ustanawiające unijne ramy w zakresie przesiedleń oraz zmieniające rozporządzenie (UE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 516/2014.

projektu rozwojowego, który ma na celu wsparcie rozwoju rolnictwa w regionie wybrzeża Kenii (Kwale, Kilifi i Lamu), a w szczególności budowę potencjału kooperatyw rolniczych.

Przedstawiciele Polski uczestniczyli w pracach Grupy Roboczej Rady ds. pomocy humanitarnej i pomocy żywnościowej (COHAFA). W październiku 2016 Polska przedstawiła swoje działania humanitarne i rozwojowe na Ukrainie, co spotkało się z dużym zainteresowaniem ze strony innych państw, a polskie działania zostały zgodnie uznane za przykład dobrej praktyki w zakresie zwiększania współpracy i efektywności działań w ramach tych dwóch rodzajów pomocy:

3.4. Globalnie zaangażowania Europa

3.4.1. Wzmocnienie Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa

3.4.1.1 Europejska Strategia Globalna

W trakcie prezydencji słowackiej rozpoczął się proces wdrażania Europejskiej Strategii Globalnej (ang. *European Global Strategy – EUGS*) po tym jak dokument ten został zaprezentowany przez F. Mogherini, Wysoką Przedstawiciel Unii do spraw polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na posiedzeniu Rady Europejskiej w czerwcu 2016 r. Zgodnie z polskimi postulatami, w konkluzjach Rady z października 2016 r. do kluczowych kwestii w ramach implementacji EUGS zaliczone zostały: wzmocnienie bezpieczeństwa i obrony; wzmacnianie odporności partnerów we wschodnim i południowym sąsiedztwie; rozwijanie zintegrowanego podejścia do konfliktów i kryzysów; propagowanie i wspieranie porządków regionalnych opartych na współpracy; oraz wzmacnianie globalnego zarządzania w oparciu o prawo międzynarodowe.

Wdrażanie Europejskiej Strategii Globalnej (EUGS) w dziedzinie polityki bezpieczeństwa i obrony było jednym z kluczowych obszarów zaangażowania prezydencji słowackiej. W grudniu 2016 Rada Europejska poparła wcześniej przyjęte konkluzje Rady ws. realizacji EUGS w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, stanowiące plan działań o charakterze implementacyjnym i zaleciła przedstawienie raportu z prac wdrożeniowych w marcu 2017 r.

Polska prezentowała aktywne, konstruktywne a zarazem asertywne stanowisko w trakcie dyskusji poprzedzających przyjęcie planu implementacyjnego. Podkreślaliśmy, że propozycje konkretnych działań wdrożeniowych w obszarze bezpieczeństwa i obrony wymagają uszczegółowienia w toku dalszych prac. Polska niezmiennie postulowała o pełne zaangażowanie państw członkowskich w dalsze prace, w celu wzmocnienia poczucia własności procesu wdrożeniowego. Podkreślaliśmy również, że pełna akceptacja i zgoda państw członkowskich na propozycje Wysokiej Przedstawiciel stanowi fundamentalną zasadę w odniesieniu do przyjmowania inicjatyw w ramach WPBiO (polityka międzyrządowa).

Kwestią kluczową dla nas jest rozwój przemysłu obronnego. Polska postulowała o podkreślenie konieczności zrównoważonego rozwoju europejskiego przemysłu obronnego, korzystnego dla wszystkich państw członkowskich oraz o uwzględnienie specyfiki sektora obronnego państw członkowskich. Zapisy konkluzji październikowej Rady (17.10) uwzględniły w efekcie ten postulat.

W toku dyskusji i prac nad konkluzjami Rady Polska podkreślała konieczność komplementarności działań mających na celu wzmocnienie WPBiO z działaniami w ramach NATO oraz zobowiązaniami sojusznicznymi. Postulat ten znalazł swoje odzwierciedlenie w stosownych zapisach konkluzji Rady (14.11), podobnie jak i argument na rzecz dodatkowego wsparcia partnerów UE w jej sąsiedztwie, zwłaszcza na wschodzie i na południu w celu wzmocnienia ich odporności przed zagrożeniami.

3.4.1.2 Europejska Polityka Sąsiedztwa

W drugiej połowie 2016 r. kontynuowany był proces implementacji przeglądu Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS) z 2015 r. Polska podkreślała m.in. kluczowe znaczenie przełożenia rezultatów przeglądu na konkretne działania, zwłaszcza w odniesieniu do silniejszego zaangażowania EPS w kwestie bezpieczeństwa, w tym wzmacniania odporności sąsiadów wschodnich i południowych na zagrożenia bezpieczeństwa zgodnie z założeniami EUGS. Ponadto, nie negując konieczności zwiększonego zaangażowania UE w działania w odpowiedzi na kryzys migracyjny, Polska postulowała, aby nie wpłynęły one negatywnie na wsparcie finansowe UE dla realizacji reform we wschodnim sąsiedztwie. Kontynuacja wsparcia UE dla partnerów wschodnich i zachowanie równowagi zaangażowania UE w obu wymiarach polityki sąsiedztwa były kluczowymi postulatami Polski w ramach rozpoczętych podczas słowackiej prezydencji prac nad śródk okresowym przeglądem instrumentów finansowania działań zewnętrznych UE (w tym Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa) w kontekście przeglądu Wieloletnich Ram Finansowych.

Partnerstwo Wschodnie

W okresie prezydencji słowackiej w Radzie UE Polska podejmowała działania na rzecz utrzymania Partnerstwa Wschodniego (PW) na liście priorytetów i inicjowała dyskusję na forum unijnym dotyczącą rozwoju tej polityki. Wymiernym efektem tych zabiegów była debata na marginesie spotkania ministrów spraw zagranicznych UE w formacie *Gymnich* z szefami dyplomacji państw PW 3 września 2016 r. w Bratysławie oraz konkluzje przyjęte podczas posiedzenia Rady ds. Zagranicznych 14 listopada 2016 r. – pierwszy oficjalny dokument przyjęty przez UE na temat PW od czasu Szczytu w Rydze w maju 2015 r. Będzie on podstawą dalszej dyskusji nt. unijnej polityki wobec wschodnich sąsiadów przed zbliżającym się Szczytem PW w listopadzie 2017 r. Ponadto poprzez zgłaszanie na poziomach zarówno oficjalnych, jak i roboczych (np. podczas panelu eksperckiego ds. reformy administracji publicznej w ramach I Platformy Partnerstwa Wschodniego 6-7 października 2016 r. w Warszawie) licznych pomysłów na temat rozwoju PW, Polska potwierdziła swą rolę lidera i szczególną odpowiedzialność co do przyszłości tej unijnej polityki.

Dzięki aktywności prezydencji słowackiej, wspieranej w tym zakresie przez Polskę, priorytety PW były przedmiotem prac Rady UE. 1 lipca 2016 r. weszły w życie umowy stowarzyszeniowe UE z Mołdawią i Gruzją. Osiągnięto kompromis w kwestii pełnej ratyfikacji Umowy Stowarzyszeniowej (*Association Agreement – AA*) wraz z przepisami dot. pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu (*Deep and Comprehensive Free Trade Area – DCFTA*) UE z Ukrainą oraz postęp w sprawie przyznania reżimu bezwizowego do UE dla obywateli Gruzji i Ukrainy.

Ukraina

Priorytetem działań Polski na forum UE, szczególnie w kontekście szczytu UE-Ukraina 24 listopada 2016 r., było uświadomienie państwom członkowskim, że demokratyczna i gospodarczo prosperująca Ukraina jest konieczna dla bezpieczeństwa i rozwoju gospodarczego Europy. Polska konsekwentnie wspierała proces liberalizacji wizowej z Ukrainą, wielokrotnie domagając się najszybszego wprowadzenia ruchu bezwizowego do UE dla obywateli tego państwa. Liberalizację wizową powiązano ze zmianami w sprawie uruchomienia mechanizmu zawieszającego ruch bezwizowy. Kompromis ws. mechanizmu osiągnięto dzięki zaangażowanej postawie Polski w grudniu 2016 r.

Ponadto strona polska poszukiwała rozwiązań na rzecz jak najszybszej ratyfikacji umowy stowarzyszeniowej AA/DCFTA z Ukrainą, w obliczu wstrzymania procesu ze względu na negatywny wynik referendum w Królestwie Niderlandów. Istotny był brak zgody RP na zmiany w treści AA/DCFTA w decyzji Rady UE o jej zawarciu. Przyjęta w konsekwencji negocjacji decyzja szefów państw i rządów zgromadzonych w Radzie Europejskiej została przyjęta 15 grudnia 2016 r. jest satysfakcjonująca zarówno dla Polski, jak i dla Królestwa Niderlandów i pozostałych państw członkowskich UE oraz dla władz Ukrainy.

Pozostałe państwa Partnerstwa Wschodniego

Polska brała także aktywny udział w kształtowaniu polityki UE wobec pozostałych państw PW, dążąc do utrzymania wysokiej dynamiki współpracy z partnerami wschodnimi. W tym duchu UE prowadziła negocjacje nowej umowy o współpracy pomiędzy UE i Armenią oraz przyjęła mandat do negocjacji analogicznej umowy z Azerbejdżanem oraz kontynuowała proces normalizacji relacji z Białorusią. Przyszłość współpracy UE z Mińskiem była jednym z tematów październikowej wizyty ministra spraw zagranicznych Białorusi U. Makieja w Warszawie. Ponadto, agenda działań UE wobec Gruzji i Mołdawii koncentrowała się wokół wdrażania postanowień umów AA/DCFTA, które weszły w życie 1 lipca 2016 r.

Południowe sąsiedztwo UE

Polska wspierała zabiegi na rzecz wznowienia rozmów między przedstawicielami władz w Damaszku i opozycji syryjskiej, wskazując na potrzebę doprowadzenia w pierwszej kolejności do natychmiastowego dostarczenia pomocy humanitarnej i możliwie pilnego przerwania walk. Popieraliśmy działania dyplomatyczne UE, podkreślając potrzebę koordynacji działań z wysiłkami

Specjalnego Wysłannika SG ONZ ds. Syrii S. de Mistury oraz decyzję Rady o rozszerzeniu sankcji na przedstawicieli reżimu syryjskiego odpowiedzialnych za ofiary wśród ludności cywilnej. Polska zwiększała zaangażowanie w działania służące wspieraniu państw regionu przyjmujących syryjskich uchodźców (Jordania, Liban, Irak). Wyrazem naszego zaangażowania były także zrealizowane w II połowie 2016 r. wizyty Prezydenta RP i ministra spraw zagranicznych w Jordanii oraz wizyta podsekretarza stanu w MSZ w Libanie. W trakcie prezydencji słowackiej Polska wspierała działania UE na rzecz stabilizacji sytuacji w Libii, obejmujące wdrożenie libijskiego porozumienia politycznego, oraz wznowienie aktywności gospodarczej. Nasze zabiegi na rzecz poprawy sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w tym państwie dotyczyły operacji EUNAVFOR Med Sophia, rozpoczęcia szkoleń libijskiej straży przybrzeżnej w ramach poszerzonego mandatu tej misji, jak również zwiększenia koordynacji działań UE i NATO w Libii.

Polska wspierała działania UE zmierzające do wznowienia rozmów izraelsko-palestyńskich jak również uczestniczyła w przeglądzie zapisów Układu o Stowarzyszeniu UE-Egipt, precyzującego priorytety współpracy z Kairem. Mając na uwadze stabilność oraz rozwój społeczno-gospodarczy i bezpieczeństwo Tunezji, Polska poparła założenia wspólnego komunikatu Wysokiej Przedstawiciel i Komisji Europejskiej na temat „Wzmocnionego wsparcia dla Tunezji”. Ponadto uczestniczyła w partnerstwie na rzecz mobilności, dostrzegając wagę współpracy z Tunezją jako jednym z kluczowych partnerów UE w Afryce Północnej, również w kontekście kryzysu migracyjnego. Strona tunezyjska wyrażała zainteresowanie przede wszystkim kooperacją w dziedzinie migracji i rozwoju, w tym w kwestii wkładu diaspory na terenie UE w rozwój Tunezji. W tym kontekście, Polska kontynuowała wdrażanie projektu „Aktywizacja diaspory tunezyjskiej w Polsce na rzecz rozwoju kraju pochodzenia”, realizowanego przez MSWiA wspólnie z Międzynarodową Organizacją ds. Migracji. Polska poparła decyzję Rady z października 2016 r. w sprawie prac nad priorytetami partnerstwa i załączonymi do nich porozumieniami dot. współpracy z zakresu migracji (tzw. „compacts”): w relacjach UE-Jordania – na okres 2016-2018 oraz UE-Liban na okres 2016-2020. Priorytety partnerstwa oraz porozumienie UE z Libanem zostały zawarte 11 listopada 2016 r., a analogiczne porozumienie z Jordanią 20 grudnia 2016. W odniesieniu do Iranu, Polska popierała kontynuowanie implementacji Wspólnego kompleksowego planu działania z Iranem, tak aby irański program jądrowy był wykorzystywany wyłącznie w celach pokojowych. Minister spraw zagranicznych uczestniczył w grudniowym szczycie UE-Liga Państw Arabskich w Kairze, którego tematem była problematyka regionalna. Na marginesie spotkania zorganizowano spotkanie szefów dyplomacji Grupy Wyszehradzkiej i Egiptu.

3.4.1.3 Relacje z pozostałymi regionami i państwami trzecimi

USA i Kanada

Na marginesie szczytu NATO w Warszawie 8 lipca 2016 r. odbyło się spotkanie liderów UE-USA. Polska była zaangażowana w prace przygotowawcze prowadzone w ramach Grupy Roboczej ds. transatlantyckich COTRA.

30 października 2016 r. odbył się 16 szczyt UE-Kanada w Brukseli podczas którego podpisano porozumienie UE-Kanada w zakresie partnerstwa strategicznego (ang. *Strategic Partnership Agreement, SPA*), które zastąpiło umowę z 1976 r. oraz CETA. Z perspektywy Polski szczyt UE-Kanada miał znaczenie ze względu na fakt potwierdzenia znaczenia relacji transatlantyckich z Kanadą oraz woli ich pogłębienia w wymiarze politycznym, bezpieczeństwa i gospodarczym.

Federacja Rosyjska

Druga połowa 2016 r. nie przyniosła zmian w relacjach UE-Rosja. Z uwagi na kontynuowanie agresywnych działań Rosji w Donbasie i brak postępów w realizacji porozumień mińskich, współpraca miała ograniczony charakter. Priorytetem Polski pozostawało utrzymanie jednolitego i spójnego stanowiska UE w odniesieniu do Rosji. Sprzeciwialiśmy się rosyjskim próbom rozbijania jedności UE, takim jak aktywizowanie kontaktów z wybranymi państwami członkowskimi czy wybiórcze

stosowanie koncesji gospodarczych. Nasz zdecydowany sprzeciw dotyczył również planów budowy gazociągu *Nord Stream 2*.

Sankcje wobec Rosji

Podczas prezydencji słowackiej 2 lipca 2016 r. weszła w życie decyzja Rady o przedłużeniu o sześć miesięcy środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie. 19 grudnia 2016 r. Rada przyjęła decyzję o przedłużeniu sankcji o kolejne pół roku, tj. do 31 lipca 2017 r.⁸ 16 września 2016 r. UE podjęła decyzję o przedłużeniu zakazów wjazdu na terytorium UE i zamrożeniu aktywów (tzw. II faza) o kolejne pół roku, tj. do 15 marca 2017 r. W trakcie prezydencji słowackiej doszło także do poszerzenia listy osób objętych sankcjami II fazy o osoby nielegalnie wybrane jako deputowani do rosyjskiej Dumy z terytorium Krymu i Sewastopola (decyzja Rady z 8 listopada 2016 r.). Utrzymane również zostały tzw. „sankcje krymskie” ograniczające możliwość współpracy podmiotów z Krymu i Sewastopola z podmiotami unijnymi, obowiązujące do 23 czerwca 2017 r.

Przeciwdziałanie rosyjskiej propagandzie, rosyjskojęzyczne inicjatywy medialne

Aktywność Polski przejawiała się przede wszystkim w dążeniu do wzmocnienia zdolności UE do prowadzenia aktywnej komunikacji strategicznej we wschodnim sąsiedztwie. Polska wspierała również Bałtyckie Centrum Doskonalenia Jakości Mediów w Rydze i projekt *Russian Language News Exchange* w Pradze. Jesienią 2016 r. byliśmy współgospodarzem dwóch ważnych wydarzeń: konferencji *Wilton Park* poświęconej mediom rosyjskojęzycznym, zorganizowanej przez MSZ wspólnie z Wielką Brytanią 2-4 listopada 2016 r. oraz szkolenia dla dziennikarzy polskich dotyczącego dezinformacji w środowisku informacyjnym, w szczególności ze strony Federacji Rosyjskiej.

Azja Południowo-Wschodnia i Chiny

W okresie prezydencji słowackiej Polska zaangażowana była w prace nad całościową umową o partnerstwie i współpracy z Malezją oraz wypracowywaniem stanowiska UE w kwestii ewentualnej kontynuacji sankcji na sprzedaż uzbrojenia do Mjanmy. Istotną częścią relacji UE-Azja Płd.-Wsch. pozostawał dialog na rzecz praw człowieka.

Polska aktywnie uczestniczyła w wypracowaniu kompromisowych zapisów konkluzji Rady UE nt. strategii unijnej wobec Chin z 18 lipca 2016 r., odzwierciedlających nasze interesy. Ponadto uczestniczyliśmy w dyskusjach nad propozycją KE nt. nowej metodologii postępowań antydumpingowych z listopada 2016 r., co jest istotną kwestią w kontekście przyznania Chinom statusu gospodarki rynkowej. Równocześnie wspieramy trwające negocjacje pomiędzy UE a ChRL ws. dwustronnej umowy inwestycyjnej, widząc w docelowym zawarciu porozumienia potencjalne korzyści dla polskich przedsiębiorców.

Japonia, Nowa Zelandia i Australia i Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna (KRLD)

W okresie prezydencji słowackiej trwały negocjacje KE z Japonią (FTA i SPA), zapadła decyzja Rady UE o podpisaniu i o tymczasowym stosowaniu umów o partnerstwie między UE a Nową Zelandią i Australią, a Polska włączyła się w prace nad dodatkowymi autonomicznymi sankcjami UE wobec KRLD po kolejnym teście jądrowym tego państwa.

Afryka, Ameryka Łacińska i Karaiby

W ramach współpracy UE z krajami Afryki Subsaharyjskiej Polska wspierała wysiłki UE skupione na przeciwdziałaniu erozji dotychczasowych osiągnięć w obszarze dobrego rządzenia, szczególnie w Regionie Wielkich Jezior oraz konsolidacji demokracji poprzez wsparcie procesów wyborczych na kontynencie afrykańskim (m.in. monitorowanie sytuacji i prowadzenie dialogu w celu zażegnania kryzysu powyborczego w Gabonie). Ponadto przedstawiciele RP uczestniczyli w wypracowywaniu

⁸ Sankcje sektorowe, tzw. III faza – ograniczenia w dostępie do kapitału, zakaz eksportu uzbrojenia i niektórych towarów podwójnego zastosowania, zakaz eksportu urządzeń i technologii do wydobycia ropy naftowej w ekstremalnych warunkach

stanowiska UE odnośnie do przyszłości relacji UE-Afryka oraz państw regionów Karaibów i Pacyfiku po wygaśnięciu w 2020 r. Umowy z Kotonu, w procesie formułowania i przyjęcia konkluzji Rady ds. Zagranicznych UE nt. sytuacji w Demokratycznej Republice Konga (DRK) oraz w Sudanie Pd. Polska poparła również decyzję o wprowadzeniu restrykcji wobec przedstawicieli aparatu bezpieczeństwa DRK. Od października 2016 r. Polska była obecna wśród personelu EUTM RCA.

Polska uczestniczyła w przygotowaniu spotkania ministrów spraw zagranicznych UE i Wspólnoty Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów (CELAC). Na marginesie obrad Minister Spraw Zagranicznych RP przeprowadził kilkanaście spotkań dwustronnych z przedstawicielami państw AKP – część z nich odbyła się na tak wysokim szczeblu po raz pierwszy w historii. Polska i inne kraje UE udzieliły poparcia politycznego porozumieniu rządu Kolumbii z Rewolucyjnymi Siłami Zbrojnymi Kolumbii (FARC) oraz idei powołania Funduszu Powierniczego UE dla Kolumbii (ang. *EU Trust Fund*).

3.4.2. Polityka rozszerzenia UE

Prezydencja słowacka w ramach priorytetu „Globalnie zaangażowana Europa” postawiła sobie za cel utrzymanie tempa procesu akcesji. Przez cały okres przewodnictwa Polska wspierała Słowację w tym zakresie – zarówno na poziomie prac grup roboczych, jak i negocjacji w Radzie.

Z punktu widzenia polityki rozszerzenia prezydencja słowacka przypadała w ważnym, ale zarazem trudnym momencie. Wynikało to ze zmiany harmonogramu publikacji pakietu rozszerzeniowego (komunikatu i raportów oceniających kraje) przez Komisję Europejską – czas publikacji został przeniesiony z jesieni na wiosnę, tak by lepiej zsynchronizować go z *Economic Reform Programmes*, które stanowią ważny element oceny wypełniania kryteriów ekonomicznych. W efekcie w 2017 roku pakiet rozszerzeniowy nie zostanie opublikowany; stanie się to dopiero na wiosnę 2018. Wyzwaniem dla całej UE, z którym prezydencja słowacka musiała się zmierzyć w kontekście procesu akcesyjnego, stał się także rozwój sytuacji wewnętrznej w Turcji po nieudanej próbie zamachu stanu. „Oświadczenie UE-Turcja” z marca 2016 zakładało „ożywienie” procesu akcesji i „przyspieszony tryb” prac nad otwarciem kolejnych rozdziałów; jednak pogarszająca się sytuacja w zakresie rządów prawa i praw podstawowych spowodowała, że w drugim półroczu nie toczyły się prace nad otwarciem rozdziałów negocjacyjnych, a przedmiotem dyskusji stał się sam charakter relacji UE-Turcja (w świetle postulatów o przerwaniu czy zamrożeniu negocjacji akcesyjnych zgłaszanych przez niektóre państwa członkowskie).

Zaangażowanie prezydencji słowackiej na rzecz polityki rozszerzenia manifestowało się podczas całego półrocza zarówno na poziomie technicznym (otwieranie i zamykanie rozdziałów) jak i politycznym. W lipcu 2016 Serbia otwarła kluczowe (w świetle nowego podejścia KE do negocjacji akcesyjnych opartego o zasadę *fundamentals first*) rozdziały negocjacyjne – 23 „Wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe” oraz 24 „Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo”. (Miały one być otwarte za prezydencji holenderskiej, co nie doszło do skutku ze względu na zastrzeżenia Chorwacji w kwestii ochrony praw mniejszości, serbskiego prawodawstwa rozszerzającego jurysdykcję sądów w sprawie zbrodni wojennych na terytorium wszystkich państw b. Jugosławii, oraz niewystarczającej współpracy Serbii z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla byłej Jugosławii).

Plan prezydencji zakładał ambitny harmonogram otwierania i zamykania rozdziałów, popierany przez Polskę. Planu prezydencji nie udało się w pełni zrealizować ze względu na zastrzeżenia niektórych państw członkowskich (np. Chorwacji wobec otwarcia rozdziału „Edukacja i kultura” z Serbią). W efekcie podczas konferencji międzyrządowej (*Intergovernmental Conference (IGC)*) 13 grudnia 2016 z Czarnogórą otwarto dwa rozdziały 11 „Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich” oraz 19 „Polityka społeczna i zatrudnienie”, a z Serbią otwarto dwa rozdziały – 5 „Zamówienia publiczne” i 25 „Nauka i badania” oraz tymczasowo zamknięto rozdział 25 „Nauka i badania”. Tym samym dorobek prezydencji słowackiej to otwarcie sześciu rozdziałów i zamknięcie jednego.

Podczas prezydencji słowackiej istotny postęp na ścieżce integracji dokonał się także w przypadku Bośni i Hercegowiny; podczas posiedzenia Rady GAC 20 września 2016 Rada podjęła decyzję ws. zwrócenia się do KE o opinię (*avis*) ws. wniosku BiH o członkostwo w UE, co było popierane przez Polskę. BiH otrzymała kwestionariusz ws. członkostwa w UE w grudniu 2016.

Prezydencja słowacka zbiegła się w czasie z pierwszym półroczem Prezydencji RP w Grupie Wyszehradzkiej, której program uwzględnia wiele inicjatyw skierowanych do krajów Bałkanów Zachodnich; Polska wykorzystywała tę synergię dla wzmocnienia swojego przekazu na rzecz polityki rozszerzenia UE. Dobrym tego wyrazem było spotkanie ministrów spraw zagranicznych w formacie V4 „plus”- Bałkany Zachodnie 29 listopada 2016, w którym udział wzięli także „sąsiedzi regionu” – Bułgaria, Chorwacja, Rumunia, Słowenia, Włochy oraz Wysoki Przedstawiciel F. Mogherini. „Wspólna deklaracja Grupy Wyszehradzkiej w sprawie Bałkanów Zachodnich” zawierała zdecydowanie prorozszerzeniowe przesłanie, które spotkało się z bardzo dobrym przyjęciem krajów Bałkanów Zachodnich, podkreślających jak ważne wsparcie dla regionu w jego aspiracjach stanowi Grupa Wyszehradzka.

Za niepowodzenie należy uznać nieprzyjęcie konkluzji w sprawie rozszerzenia i procesu stabilizacji i stowarzyszenia przez Radę do Spraw Ogólnych 13 grudnia 2016. Konkluzje zostały przyjęte jako konkluzje prezydencji ze względu na sprzeciw Austrii wobec odniesień do procesu akcesyjnego Turcji. Polska, aktywnie uczestnicząc w negocjacji tekstu konkluzji, popierała prezydencję słowacką w propozycjach konkretnych i dalekowzrocznych zapisów (zwłaszcza wobec krajów z warunkową rekomendacją KE do otwarcia negocjacji akcesyjnych - Macedonii i Albanii), które mobilizują kraje objęte polityką rozszerzenia do przeprowadzania reform i poparła kompromisowy tekst prezydencji. Nieprzyjęcie konkluzji GAC jest wydarzeniem bez precedensu i stanowi wyzwanie dla państw członkowskich popierających politykę „otwartych drzwi” do UE - zwłaszcza w obliczu braku publikacji pakietu rozszerzeniowego w 2018 r.

4.1. Polityka Spójności i Polityka Regionalna

Polska brała aktywny udział w dyskusji państw członkowskich na forum Rady UE, w szczególności w ramach prac Grupy Roboczej ds. Działań Strukturalnych (B.05) oraz poprzez prace przedstawiciela PL w Grupie Wysokiego Szczebla ds. uproszczeń. Najważniejszymi elementami debaty w okresie prezydencji słowackiej były: 1. przegląd Wieloletnich Ram Finansowych oraz towarzysząca mu propozycja nowelizacji rozporządzenia finansowego oraz pakietu rozporządzeń dla polityki spójności – rozporządzenia ogólnego oraz rozporządzeń dla poszczególnych funduszy (tzw. *omnibus regulation*); 2. Zorganizowanie debaty na Radzie ds. Ogólnych dedykowanej polityce spójności odnośnie efektów tej polityki oraz jej przyszłości.

Przedstawione przez Komisję Europejską w *rozporządzeniu omnibus* propozycje zmian mają na celu uproszczenie przepisów przede wszystkim z perspektywy beneficjentów funduszy. Prace nad zmianami do rozporządzenia 1303/2013⁹, 1301/2013¹⁰ oraz 1304/2013¹¹ toczą się na Grupie Roboczej Rady Unii Europejskiej ds. Działań Strukturalnych (Grupa B.05), podczas których są omawiane i dyskutowane poszczególne części projektu. Prezydencja słowacka podzieliła projekt na 4 bloki negocjacyjne:

1. koszty uproszczone i JAP (wspólny plan działania),
2. Instrumenty finansowe,
3. Inne,
4. Zmiany powiązane z rozporządzeniem finansowym.

W trakcie prezydencji rozpoczęła omawianie pierwszych trzech bloków, jednakże w żadnym nie udało się uzgodnić stanowiska na Grupie. Polska bardzo aktywnie brała udział w dyskusji oraz przedstawiła dodatkowe propozycje uproszczeń. Wyraziła przede wszystkim zadowolenie, że w propozycji znalazły się rozwiązania, które od dłuższego czasu były wskazywane przez stronę polską jako istotne. Dotyczy to np. kwestii wyboru pośredników zarządzających instrumentami finansowymi (art. 38 rozp. 1303/2013), możliwości ustanawiania na poziomie państwa członkowskiego stawek ryczałtowych dla projektów generujących dochód po ukończeniu (art. 61), rozszerzenia możliwości rozliczania projektów przy wykorzystaniu kosztów uproszczonych (art. 67 i kolejne), kwalifikowalności operacji w zależności od lokalizacji (art. 70), możliwości przedkładania KE wydatków ponoszonych na duże projekty po przekazaniu ich do oceny w ramach IQR (art. 102), doprecyzowania kwestii przechowywania jedynie elektronicznych wersji dokumentów (art. 140).

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (tzw. rozporządzenie ogólne);

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczegółowych dotyczących celu Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1081/2006 (zwane dalej rozporządzeniem nr 1301/2013 ws. EFRR);

¹¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (zwane dalej rozporządzeniem nr 1304/2013 ws. EFS).

Jednocześnie, strona polska wskazała na kwestie, które powinny zostać rozważone pod kątem możliwości ich wprowadzenia w ramach zaproponowanego pakietu zmian legislacyjnych. Dotyczą one m.in. dalszego rozszerzenia możliwości stosowania kosztów uproszczonych w projektach o niewielkiej wartości, które są realizowane poprzez zamówienia publiczne. Propozycja ta była także przedmiotem dyskusji na forum Grupy Wysokiego Szczebla ds. uproszczeń. Kolejne propozycje dotyczą wprowadzenia do rozporządzenia terminu, w którym powinien zostać przedłożony raport z przeprowadzonej przez służby KE misji audytowej, jak również terminu na ustosunkowanie się KE do odpowiedzi państwa członkowskiego na raport z audytu.

Najbardziej znaczący postęp udało się osiągnąć w zakresie bloku 1 - koszty uproszczone i JAP – prezydencja słowacka przedstawiła trzeci projekt tekstu kompromisowego, w którym został uwzględniony najważniejszy dla Polski postulat w zakresie tego bloku dot. możliwości stosowania kosztów uproszczonych w projektach o niewielkiej wartości, które są realizowane poprzez zamówienia publiczne.

Istotne dla Polski postulaty zostały również uwzględnione w pierwszym tekście kompromisowym do bloku trzeciego, w tym usunięcie w art. 70(1), 70(2a) rozporządzenia ogólnego oraz w art. 13 rozporządzenia 1304/2013 odniesienia do kryteriów innych niż alokacja budżetowa.

Opracowanie pierwszego tekstu kompromisowego dla bloku 2 dotyczącego instrumentów finansowych – zagadnienia bardzo złożonego i technicznego - zostało przekazane kolejnej prezydencji.

Polska bardzo aktywnie uczestniczyła również w debacie dotyczącej efektów wdrażania i nowych elementów polityki spójności. W trakcie zorganizowanej przez prezydencję Konferencji „*Past Evidence, Current Experience and Future Perspectives*” we wrześniu 2016 r. strona polska zaprezentowała wyniki ewaluacji ex-post perspektywy 2007-2013 w Polsce oraz badania ewaluacyjnego przeprowadzonego w Grupie Wyszehradzkiej pt.: „Ewaluacja ex post i prognoza korzyści uzyskiwanych przez państwa UE-15 w wyniku realizacji polityki spójności w krajach Grupy Wyszehradzkiej”. Wyniki badania potwierdzają tezę, że polityka spójności stanowi istotny instrument rozwoju UE przynoszący wymierne korzyści ekonomiczne zarówno beneficjentom pomocy, jak i płatnikom netto do budżetu UE. Ponadto, przedstawiciel PL odpowiadał za organizację jednego z warsztatów na temat powiązań między polityką spójności a zarządzaniem gospodarczym.

Wnioski z konferencji zostały wykorzystane przez prezydencję słowacką do wypracowania projektu konkluzji Rady UE, które zostały przyjęte na posiedzeniu Rady ds. Ogólnych dedykowanej polityce spójności w dn. 16 listopada 2016. Tekst konkluzji *“Results and new elements of Cohesion Policy and the European Structural and Investment Funds”* koncentruje się na trzech obszarach

1. Wynikach raportu ewaluacyjnego ex-post dla EFRR i Funduszu Spójności perspektywy 2007-2013;

2. Elementach nowej zreformowanej polityki spójności 2014-2020 – warunkowości ex-ante, ramach i rezerwie wykonania, koncentracji tematycznej oraz powiązaniu polityki spójności z zarządzaniem gospodarczym;

3. Uproszczeniach dla europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, w tym kwestii, które należy przeanalizować w kontekście uproszczeń dla perspektywy po roku 2020.

Treść konkluzji uwzględnia uwagi zgłaszane przez Polskę w trakcie prac nad projektem na posiedzeniach Grupy roboczej ds. środków strukturalnych. W szczególności istotną kwestią było: bardziej szczegółowe uwzględnienie w tekście wyników raportu ex-post dla EFRR i FS perspektywy 2007-2013, tak aby ukazać wymierne efekty oddziaływania polityki spójności, podkreślenie w odrębnym punkcie potrzeby rozpowszechniania wyników przeprowadzonych ewaluacji oraz uwypuklenie pozytywnych doświadczeń wynikających z wprowadzenia warunkowości ex-ante w kontekście powiązania polityki spójności z zarządzaniem gospodarczym.

Konkluzje zostały przyjęte przez Radę ds. Ogólnych na posiedzeniu dedykowanym polityce spójności w dniu 16 listopada 2016 r. Głównym tematem dyskusji na posiedzeniu Rady była kwestia zapewnienia właściwej równowagi pomiędzy celami polityki spójności i sposobem jej wdrażania oraz właściwego sposobu komunikacji efektów tej polityki.

W debacie zwrócono uwagę na następujące kluczowe kwestie:

- potrzebę skoordynowania komunikacji;
- konieczność rozpoczęcia debaty nad kolejną strategią rozwoju gospodarczego UE (Europa 2030);
- promowanie rezultatów i to nie tylko wśród obywateli, ale również decydentów odpowiedzialnych za realizację innych polityk w tym, co jest nawet ważniejsze, odpowiedzialnych za podział środków finansowych.

Polska przede wszystkim podkreśliła, że polityka spójności jest narzędziem wprowadzania pozytywnych zmian w UE i jest polityką odpowiadającą na zmieniające się wyzwania w Europie. W kontekście perspektywy po 2020 roku przedstawiciel Polski zaznaczył, że konieczne jest położenie większego nacisku na rozliczanie rezultatów i uproszczenie systemu wdrażania. Dodatkowo poparł głos przedstawiciela Niemiec, który stwierdził, że polityka spójności jest polityką sukcesu i konieczne jest skuteczniejsze informowanie obywateli UE o jej pozytywnej roli. Zwrócił również uwagę na korzyści, jakie odnoszą państwa płatnicy netto z realizacji inwestycji w państwach będących największymi beneficjentami polityki.

W trakcie prezydencji słowackiej, w okresie lipiec – grudzień 2016 r., strona polska brała udział w pracach i spotkaniach dotyczących wymiaru miejskiego w ramach nieformalnej współpracy państw członkowskich UE, prowadzonej przez kolejne prezydencje w Radzie UE, z zakresu rozwoju miast tj. spotkań roboczych grupy ds. rozwoju miast oraz dyrektorów generalnych odpowiedzialnych za powyższe kwestie. W spotkaniach uczestniczyli również przedstawiciele Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Regionów, EBI, ESPON, URBACT, EUKN, CEMR i EURO CITIES.

Podczas prezydencji słowackiej prace koncentrowały się na wzmocnieniu miejskiego wymiaru polityki UE oraz realizacji Agendy Miejskiej Unii Europejskiej. W ostatnim półroczu toczyła się dyskusja dotycząca uruchomienia kolejnych partnerstw dla tematów priorytetowych Agendy Miejskiej, w której Polska brała aktywny udział. Na poziomie krajowym strona polska zorganizowała kilka krajowych spotkań poświęconych prezentacji Agendy Miejskiej i promocji współpracy jaką oferuje. Ponadto, w ramach przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej (V4), Polska zorganizowała dyskusję przedstawicieli Komisji Europejskiej, państw Grupy V4 oraz Bułgarii, Chorwacji, Słowenii i Rumunii, a także samorządowców i ekspertów, na temat wdrażania Agendy Miejskiej Unii Europejskiej, wzmocnienia współpracy oraz priorytetów z zakresu polityki miejskiej.

4.2. Wymiar sprawiedliwości

Prezydencja słowacka w ramach obszaru współpracy wymiarów sprawiedliwości w Unii Europejskiej kontynuowała prace nad szeregiem projektów. Najważniejsze rozstrzygnięcia zapadły podczas dwóch rad sektorowych (Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych), które miały miejsce w dniach 13-14 marca 2016 r. oraz 8-9 grudnia 2016 r.

Intensywne prace, w których Polska brała bardzo aktywny udział trwały nad projektem rozporządzenia w sprawie ustanowienia Prokuratury Europejskiej. Z uwagi na zapowiadane już na samym początku przez prezydentkę dążenia do zakończenia prac nad tym rozporządzeniem, Polska dokonała oceny przepisów stanowiących przedmiot dotychczasowych negocjacji pod kątem spełnienia warunków umożliwiających poparcie instrumentu i przystąpienie Polski do Prokuratury Europejskiej. Z uwagi na skalę rozwiązań niekorzystnych w kontekście postulatów Polski, Rząd Polski nie mógł udzielić poparcia dla projektowanego instrumentu w kształcie zaproponowanym przez

prezydencję. Pomimo braku poparcia ze strony Polski, podczas Rady WSISW w dniach 13-14 października 2016r. osiągnięto szerokie poparcie koncepcyjne w zakresie przedstawionego kompromisowego brzmienia przepisów dotyczących kontroli sądowej, współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, współpracy z państwami nieuczestniczącymi oraz relacji z Eurojustem. Osiągnięto również szerokie poparcie koncepcyjne co do przedstawionego przez prezydencję tekstu skonsolidowanego. Na posiedzeniu grudniowej Rady prezydencja słowacka podsumowała prace odnośnie tego instrumentu. Polska podniosła, że popiera cel prokuratury, jakim jest wzmocnienie transgranicznej współpracy państw członkowskich w sprawach przestępstw na szkodę interesów finansowych jednak, ma zastrzeżenia wobec propozycji porozumienia w tej sprawie, którą przedstawiła Słowacja. W ocenie Polski przedstawiony projekt nie gwarantuje efektywnego działania Prokuratury Europejskiej w praktyce. Nadal nie określono klarownie zakresu kompetencji przyszłej prokuratury europejskiej. Dodatkowo projekt obecnie przewiduje rozszerzenie zakresu kompetencji Prokuratury Europejskiej na przestępstwa związane z wykorzystaniem funduszy unijnych także w tych przypadkach, gdy szkoda dla budżetu UE byłaby minimalna w stosunku do szkody poniesionej przez budżet krajowy. Ponadto, w projekcie proponuje się również długotrwałe i skomplikowane procesy decyzyjne, nakładające na organy krajowe wiele obowiązków o charakterze biurokratycznym. Polska zaapelowała o kontynuowanie prac bez presji czasu w celu utworzenia instytucji efektywnej i niezbiurokratyzowanej.

W okresie od VII do XII 2016 r. Polska zaangażowana również była w prace nad projektem dyrektywy w sprawie zwalczania nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii za pośrednictwem prawa karnego. Od momentu przedstawienia wniosku tej dyrektywy przez Komisję Europejską w 2012 r. udało się uzgodnić większość jej przepisów. Część regulacji przewidzianych w projekcie jest zasadniczo spójna z obecnie obowiązującym prawem polskim lub została uzgodniona w sposób akceptowalny. Spór toczył się wokół objęcia oszustw VAT projektowaną dyrektywą i z tego względu negocjacje Rady z Parlamentem Europejskim i Komisją przez 17 miesięcy były wstrzymane.

Prezydencji słowackiej udało się osiągnąć w trilogu wstępne porozumienie z Parlamentem Europejskim odnośnie brzmienia dyrektywy, o czym poinformowała na posiedzeniu grudniowej Rady.

Przepisy wprowadzają wspólną definicję przestępstw przeciwko budżetowi UE. Obejmują one oszustwa finansowe, korupcję aktywną i pasywną (wręczanie i przyjmowanie korzyści majątkowych), sprzeniewierzenie funduszy czy pranie brudnych pieniędzy. Przewidziano także minimalne okresy, w których takie przestępstwa mają być zbadane i ścigane, a także minimalne sankcje, w tym karę więzienia za najcięższe przestępstwa przeciwko budżetowi UE. Zgodnie z kompromisem, uzgodnionym z Parlamentem Europejskim, oszustwa związane z podatkiem VAT będą objęte dyrektywą, jeżeli ich wartość przekroczy 10 mln euro.

Polska podtrzymała negatywne stanowisko wobec objęcia dyrektywą oszustw związanych z VAT, podnosząc, że sprawy podatkowe, pozostają w kompetencji państw członkowskich. Wątpliwości takie miały także inne państwa, ale Dyrektywa uzyskała poparcie kwalifikowanej większości państw UE. Formalne zatwierdzenie kompromisu przez Parlament Europejski, a następnie przez Radę odbędzie się na początku przyszłego roku.

Przewodnictwo słowackie zaowocowało przyjęciem - przy braku poparcia ze strony Polski dyrektywy w sprawie tymczasowej pomocy prawnej dla podejrzanych lub oskarżonych, którzy zostali pozbawieni wolności, oraz w sprawie pomocy prawnej w ramach postępowania dotyczącego europejskiego nakazu aresztowania. Projekt wprowadza obowiązek przyznania obrony z urzędu podejrzanym i oskarżonym oraz osobom poszukiwanym w postępowaniu dotyczącym Europejskiego Nakazu Aresztowania. W wyniku uzgodnień w trilogu zakres dyrektywy został rozszerzony w stosunku do kompromisu uzgodnionego w marcu 2015 r., który w ocenie Polski był właściwy. Polska sprzeciwiła się projektowi uznając, że powinien on, zgodnie z pierwotną propozycją obejmować jedynie „tymczasową”, doraźną pomoc prawną z urzędu w przypadku zatrzymania, nie mieć

zastosowania w państwie wydającym ENA i zawierać szersze wyłączenia w zakresie czynów mniejszej wagi. W obecnym brzmieniu projekt nakłada na Polskę zbyt duże obciążenia finansowe i organizacyjne.

Podczas grudniowego posiedzenia Rady WSISW prezydencja słowacka poinformowała państwa członkowskie o uzgodnieniu w trilogu tekstu kompromisowego projektu dyrektywy w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępująca decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW w sprawie zwalczania terroryzmu, która ma przede wszystkim na celu wzmocnienie instrumentów prawnych Unii Europejskiej w zakresie zwalczania terroryzmu. Polska popiera wypracowane brzmienie dyrektywy.

W ocenie Polski przewidziane w projekcie rozwiązania przyczynią się do efektywniejszego ścigania przestępstw o charakterze terrorystycznym w Unii Europejskiej. Doprowadzą do zbliżenia systemów prawnych państw członkowskich, dzięki czemu nie będzie na terenie UE „bezpiecznych przystani”, w których terroryści mogliby się skryć.

4.3. Polityka handlowa

Bilateralne negocjacje handlowe UE

USA

W okresie Prezydencji słowackiej negocjacje Umowy TTIP UE – USA były bardzo zintensyfikowane, w szczególności z uwagi na zbliżający się koniec kadencji administracji Prezydenta B. Obamy. W tym okresie odbyły się dwie rundy negocjacyjne umowy oraz rozmowy na temat możliwości zawarcia porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania inspekcji w zakresie towarów farmaceutycznych (tzw. MRA).

14. runda negocjacyjna TTIP, która odbyła się w dn. 11-15 lipca 2016, nie doprowadziła do skonsolidowania wszystkich tekstów projektu umowy. Zostały jednak przygotowane i przekazane praktycznie wszystkie teksty unijne, z wyjątkiem niektórych postanowień w rozdziale dot. współpracy instytucjonalnej oraz preambuły. Zabrakło także postępu w obszarze dostępu do rynku, co jest znaczącym interesem ofensywnym UE. Także rozmowy w sektorze motoryzacyjnym napotkały na trudności, gdyż USA nieoczekiwanie przedstawiły dokument zawierający propozycje w tym obszarze, które szły w przeciwnym kierunku niż dotychczasowe ustalenia.

15. runda negocjacyjna, która odbyła się w dn. 3-7 października 2016, miała charakter kompleksowy. Przedyskutowano większość elementów umowy, z wyjątkiem najbardziej wrażliwych, tj. taryf rolnych w ramach 3% stawki taryfowej, Buy American i zamówień publicznych, usług oraz oznaczeń geograficznych. Negocjacje wyraźnie podzieliły się na rozmowy polityczne oraz aspekty techniczne. Najistotniejszym elementem negocjacji były kwestie regulacyjne.

Pomimo jednak wysokiego napięcia prac w negocjacjach TTIP nie udało osiągnąć się stanu umożliwiającego zamknięcie negocjacji do końca roku. W związku z tym w okresie późniejszym trwało testowanie opcji uzgodnienia częściowego porozumienia do końca kadencji B. Obamy. Jednak deklaracje na poziomie politycznym Ambasadora M. Fromana (główny negocjator ze strony USA) nie znalazły odzwierciedlenia na poziomie technicznym, gdzie wiele z testowanych kwestii nie tylko nie zostało uzgodnionych, ale również są uznawane za bardzo wrażliwe politycznie. Z tego powodu, jak również z uwagi na problemy prawne, ograniczono te prace do możliwości wcześniejszego porozumienia w kwestii wzajemnego uznawania inspekcji w odniesieniu do produktów farmaceutycznych. USA zaproponowały, aby uznawanie następowało stopniowo po każdym zakończonym audycie w kolejnych państwach członkowskich UE.

W tym okresie Polska prezentowała stanowisko, zgodnie z którym wysoki poziom ambicji i właściwe zbilansowanie umowy jest ważniejsze od szybkiego jej zawarcia. W tym kontekście sceptycznie były przez Polskę oceniane propozycje Ambasadora M. Fromana dotyczące możliwości zawarcia częściowego porozumienia. Jednocześnie Polska opowiadała się za potrzebą kontynuowania

negocjacji, w tym dalszego prowadzenia prac technicznych i dalszej konsolidacji tekstów, z tym że bez przechodzenia do etapu *end-game*.

Podtrzymując swoje defensywne interesy, niezmiennie aktywnie prezentowaliśmy także stanowisko w kwestii otwarcia rynku amerykańskiego w sektorze usług transportu morskiego, jak i podnosiliśmy sprawę zwiększenia ułatwień w mobilności usługodawców polskich do USA, które miały się wyrażać w lepszej współpracy w zakresie uznawania kwalifikacji zawodowych oraz stworzenia osobnej kategorii wizowej w USA dla wysoko-wykwalifikowanych usługodawców z UE.

W odniesieniu do propozycji zawarcia porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania inspekcji w zakresie produktów farmaceutycznych Polska odnosiła się pozytywnie, widząc w tym potencjał dla przedsiębiorstw umożliwiający uniknięcia kosztownych, podwójnych inspekcji towarów farmaceutycznych.

Obecnie oczekuje się, że negocjacje umowy TTIP ponownie zostaną zintensyfikowane po ukonstytuowaniu się nowej administracji prezydenta elekta D. Trumpa.

Kanada

W okresie prezydencji słowackiej trwały intensywne prace nad przyjęciem trzech projektów decyzji Rady UE ws. podpisania, tymczasowego stosowania i zawarcia przyszłej umowy handlowej UE – Kanada (CETA) i dyskusja polityczna w tym zakresie.

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad kolejnymi wersjami kompromisowymi tychże projektów, kierując się potrzebą m.in. wyłączenia z tymczasowego stosowania wszystkich elementów, które nie leżały w wyłącznych kompetencjach UE, w szczególności części inwestycyjnej w zakresie ochrony inwestycji i rozstrzygania sporów. Jednocześnie, sygnalizowaliśmy wątpliwości o charakterze politycznym podnoszone w kraju, które były związane z kwestiami takimi jak ochrona inwestycji, w tym rozstrzygania sporów inwestor – państwo, gdzie dostrzegaliśmy pewne ryzyka dotyczące funkcjonowania nowego sądu inwestycyjnego (ICS) zastępującego tradycyjny arbitraż międzynarodowy inwestor-państwo, a także inne podnoszone w kraju kwestie jak: wpływ CETA na prawo państwa do regulacji, kwestie bezpieczeństwa żywności i zabezpieczenia unijnych standardów w rolnictwie, w obszarze prawa i ochrony środowiska oraz ochrony danych osobowych. W tym kontekście wyrażaliśmy także inne oczekiwania, np. rozszerzenia liczby arbitrów dla UE w celu odzwierciedlenia różnorodności systemów prawnych w UE oraz doprecyzowania w trakcie implementacji umowy CETA obiektywnego mechanizmu wyboru arbitrów.

Równolegle trwały także prace nad weryfikacją lingwistyczno-prawną tekstu umowy. Uwagi Polski były zgłaszane pakietowo odpowiednio w terminach wyznaczonych przez SG Rady w lipcu i sierpniu 2016.

Jako że podpisanie CETA oraz jej wejście w życie na zasadach tymczasowych w trakcie prezydencji słowackiej utożsamiano także z testem dla zdolności UE do prowadzenia polityki handlowej i kondycji politycznej w ogóle, także w świetle narastającej negatywnej kampanii społecznej wokół CETA, Polska wraz z innymi państwami członkowskimi intensywnie zabiegała o przyjęcie wspólnego Instrumentu interpretacyjnego UE-Kanada w celu wyjaśnienia opinii publicznej najbardziej kontrowersyjnych dla niej elementów CETA, m.in. prawo do regulacji (brak obowiązku prywatyzacji) usług publicznych, ICS, zrównoważony handel (prawa pracownicze, ochrona środowiska), dialog społeczny. Natura tego instrumentu (prawnie wiążąca lub polityczna) została przy aktywnym udziale dużej części państw członkowskich rozstrzygnięta, zgodnie z wnioskiem Polski. Na mocy art. 31 Konwencji Wiedeńskiej instrument ten będzie trzeba stosować w przypadku wystąpienia wszelkich problemów w trakcie wdrażania CETA związanych z interpretacją warunków tej umowy. Wspomniany instrument posiada moc prawną i ma charakter wiążący. Ostatecznie Instrument ten, przy wypracowaniu treści którego brała także udział Polska, odnosi się do następujących kwestii, np. jednoznacznie przesądza o prawie Unii Europejskiej i jej państw członkowskich, w tym Polski oraz Kanady do przyjmowania i stosowania swoich przepisów ustawowych i wykonawczych, które w interesie publicznym regulują działalność

gospodarczą – dzięki temu będą one mogły realizować uzasadnione cele polityki publicznej, takie jak ochrona i wspieranie zdrowia publicznego, usługi społeczne, edukacja publiczna, bezpieczeństwo, ochrona środowiska, moralność publiczna, ochrona społeczna i ochrona konsumentów, ochrona prywatności i ochrona danych oraz promowanie i ochrona różnorodności kulturowej. Instrument także odnosi się do współpracy regulacyjnej, usług publicznych, ochrony inwestycji, handlu i zrównoważonego rozwoju, ochrony pracowników, ochrony środowiska, przeglądu i konsultacji z zainteresowanymi stronami, gospodarki wodnej, zamówień publicznych i preferencji dla ludów tubylczych Kanady.

Ponadto, Polska złożyła dwa dodatkowe oświadczenia, które zostały włączone do protokołu Rady w momencie przyjmowania przez Radę CETA. W oświadczeniach tych Polska przedstawiła swoje rozumienie zapisów tej umowy istotnych z punktu widzenia interesów Polski i polskiego obywatela. Po pierwsze, jeszcze raz podkreśliliśmy, że żaden zapis CETA nie może wpłynąć na prawo państwa polskiego do regulowania w interesie publicznym. Oznacza to m.in. iż zachowujemy pełną kontrolę nad jakością żywności płynącej z Kanady i CETA nic nie zmieni w naszym podejściu do GMO. Po drugie, te oświadczenia miały na celu także ochronę interesów państwa, m.in. poprzez wyeliminowanie możliwości pojawiania się nieuzasadnionych roszczeń inwestorów zagranicznych. Po trzecie, polski Parlament, w tym Sejm, dał wyraźnie do zrozumienia, że chce być zaangażowany w proces wdrażania CETA. Decyzja rządów państw członkowskich ws. podpisania CETA nie zmienia więc faktu, że polski Parlament będzie miał ostatnie słowo ws. pełnego wejścia tej umowy w życie (i że proces tymczasowego stosowania CETA nie jest nieodwracalny). Ostatecznie, przy dużym udziale Polski, udało się uzyskać oświadczenie wszystkich państw członkowskich UE, że w przypadku niepowodzenia ratyfikacji CETA z powodów konstytucyjnych, tymczasowe stosowanie musi być anulowane. Brak ratyfikacji przez polski parlament umowy CETA jest jednym z takich powodów.

Należy jednak podkreślić, że w wyniku przyjęcia ww. instrumentu i oświadczeń nie doszło do zmiany w samej umowie, dokonano jedynie interpretacji CETA.

Umowa została podpisana w trakcie szczytu UE-Kanada w dniu 30 października 2016 r. Data rozpoczęcia tymczasowego stosowania umowy CETA zostanie notyfikowana Kanadzie po wcześniejszym wyrażeniu przez Parlament Europejski zgody na rozpoczęcie tymczasowego stosowania, będzie dotyczyć ono wyłącznie tych postanowień umowy, które dotyczą kwestii będących w kompetencji wyłącznej UE. Najprawdopodobniej nastąpi to wiosną br. Pełne wejście w życie CETA będzie możliwe dopiero po zakończeniu procedury ratyfikacyjnej we wszystkich państwach członkowskich UE oraz po ratyfikacji CETA przez Kanadę. W przypadku Polski procedura ratyfikacyjna zakończy się po podpisaniu przez Prezydenta RP dokumentu ratyfikacyjnego, co nastąpi po uprzedniej zgodzie Parlamentu wyrażonej w ustawie (tzw. procedura dużej ratyfikacji).

Relacje handlowe UE ze wschodnimi sąsiadami.

W okresie prezydencji słowackiej Polska uczestniczyła także w pracach na forum UE, w zakresie implementacji umów o całościowych i pogłębionych strefach wolnego handlu (DCFTAs) UE z Gruzją, Mołdawią i Ukrainą. Umowy DCFTAs z Gruzją i Mołdawią weszły w pełni w życie od 1 lipca 2016 roku, a DCFTA z Ukrainą jest tymczasowo stosowana od stycznia 2016 r. W okresie prezydencji słowackiej trwały w tym kontekście na forum UE intensywne prace związane z ustanowieniem aspektów proceduralnych i instytucjonalnych, w związku z obowiązywaniem przedmiotowych umów. Polska dążyła w tym zakresie do zagwarantowania rozwiązań umożliwiających aktywne uczestnictwo państw członkowskich w procesie implementacji ww. umów.

Ponadto, w okresie prezydencji słowackiej nadal trwały negocjacje nowej umowy ramowej UE z Armenią, rozpoczęte jeszcze w grudniu 2015, w celu zawarcia umowy uwzględniającej zobowiązania Armenii w Unii Euroazjatyckiej (EEU) z jednej strony i cele europejskiej polityki sąsiedztwa (Partnerstwo Wschodnie) z drugiej. W trakcie trwających negocjacji Polska zabiegała o ich ambitny rezultat w części rozwiązań handlowych objętych umową, tj. w zakresie: ceł, handlu towarami, technicznych barier w handlu, przedsiębiorstw państwowych, konkurencji, praw własności

intelektualnej, środków sanitarnych i fitosanitarnych, usług, inwestycji czy zrównoważonego rozwoju. Ostatnia runda negocjacji UE-Armenia odbyła się w dniach 13-14 grudnia 2016. Zakończenie negocjacji jest planowane na początku 2017 r.

W trakcie prezydencji słowackiej trwały także przygotowania do rozpoczęcia negocjacji nowego porozumienia z Azerbejdżanem. Relacje UE-Azerbejdżan regulowane są obecnie przez PCA z 1999 r. Projekt nowej umowy UE-Azerbejdżan został przekazany przez Azerbejdżan podczas Szczytu Partnerstwa Wschodniego w Rydze (w maju 2015 r.) pod roboczym tytułem *Strategic Partnership Agreement*. Dokonano wówczas wstępnej analizy projektu, a państwa członkowskie UE, w tym Polska, poparły pomysł podpisania nowej umowy. Handlowa część wytycznych negocjacyjnych na negocjacje z Azerbejdżanem została zaprezentowana przez Komisję Europejską we wrześniu 2016. Obecnie trwają prace przygotowawcze do pierwszej rundy negocjacyjnej, która powinna odbyć się w pierwszych tygodniach 2017 r.

Negocjacje umowy UE-Japonia

Podczas prezydencji słowackiej miała miejsce 17 runda negocjacji umowy FTA: UE-Japonia (wrzesień 2016 r.). W tym okresie Polska podtrzymywała stanowisko, że priorytetem powinna być jakość negocjowanej umowy, a nie termin zakończenia negocjacji. Obszarami priorytetowymi dla nas pozostawały eliminacja przez Japonię barier taryfowych oraz pozataryfowych – m.in. zniesienie przez Japonię zakazu importu z Polski wieprzowiny, dostęp do rynku zamówień publicznych i rynku rolnego (także w odniesieniu do wrażliwych dla Japonii produktów, jak np. mięso, produkty mleczne i zbożowe, wyroby cukiernicze czy czekoladowe) oraz znoszenie barier w dostępie do rynku usług. Mimo wielu politycznych deklaracji i pewnego postępu na poziomie technicznym nie osiągnięto oczekiwanego postępu w negocjacjach w obszarach szczególnie ważnych dla UE.

W kwestiach usługowych podczas prezydencji słowackiej omawiano transport, telekomunikację, tzw. sposób 4 świadczenia usług, świadczenia transgraniczne, usługi finansowe, e-handel i wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych. Od połowy października 2016 r. prowadzone były także tzw. międzysesyjne dyskusje z Japonią w odniesieniu do definicji np. usług lotniczych lub usług obsługi naziemnej. Najtrudniejsze w tym okresie były negocjacje dotyczące zawarcia w umowie klauzuli najwyższego uprzywilejowania (KNU) dla handlu usługami. Komisja Europejska, silnie popierana przez państwa członkowskie, w tym Polskę, nie godziła się na zawarcie KNU w usługach, mimo nalegań Japonii, co będzie stanowiło kwestię do rozstrzygnięcia na poziomie politycznym w przyszłości. Japonia chce bowiem zagwarantowania liberalizacji proponowanej przez UE w ramach negocjacji umowy o Transatlantyckim Partnerstwie w dziedzinie Handlu i Inwestycji UE-USA (TTIP), ale sama nie chce udzielić UE adekwatnych koncesji do tych podjętych przez siebie liberalizacji w sektorach usługowych jeżeli np. Porozumienie Transpacyficzne (TPP) dojdzie do skutku. Japonia w ostatnim półroczu była także szczególnie zainteresowana uwzględnieniem w umowie postanowień z dyrektywy UE dot. transferów międzykorporacyjnych, która to dyrektywa jest stosowana także do krajów trzecich.

Azja Południowo - Wschodnia (ASEAN)

Filipiny

Podczas prezydencji słowackiej trwały prace nad projektem tekstu umowy FTA UE-Filipiny oraz przygotowania do drugiej rundy negocjacji, która planowana jest na początek 2017 r. (pierwsza runda negocjacji odbyła się w 23 - 27 maja 2016 r.).

W ramach tych negocjacji Polska zabiegała o szeroki zakres liberalizacji wymiany handlowej towarów, usług i inwestycji, w tym m.in. zapewnienie dostępu do rynków zamówień publicznych, przestrzeganie zasad ochrony konkurencji i ochrony praw własności intelektualnej, zniesienie barier pozataryfowych w dostępie do rynku filipińskiego dotyczących zarówno eksportu, jak i importu towarów i usług oraz barier systemowych. Polska sprzeciwiała się jednocześnie proponowanym

rozwiązaniom z zakresu reguł pochodzenia (nie zgadzała się na kumulację z krajami, które nie posiadają umowy z UE).

Indonezja

Podczas prezydencji słowackiej miała miejsce pierwsza runda negocjacji FTA UE-Indonezja (20-12 września 2016 r.) oraz trwały prace nad projektem tekstu umowy i przygotowania do drugiej rundy negocjacji, która planowana jest na początek 2017 r.

Rozmowy nad zawarciem kompleksowej umowy o partnerstwie gospodarczym UE-Indonezja (CEPA) rozpoczęły się w 2012 r., ale zostały wstrzymane ze względu na brak porozumienia co do poziomu ambicji w różnych kluczowych obszarach. Rozmowy zostały wznowione we wrześniu 2015 roku i dalej przyspieszyły w kwietniu 2016 r. W dniu 21 kwietnia 2016 r. uzgodniony został zakres umowy (paper scoping), który zdaniem Komisji Europejskiej, obejmuje wszystkie kluczowe interesy UE, z poziomem ambicji, który w wystarczającym stopniu odzwierciedla cele i oczekiwania UE w tych negocjacjach.

W okresie prezydencji słowackiej Polska poparła rozpoczęcie negocjacji FTA z Indonezją, jednocześnie zwracając uwagę, iż do głównych problemów w handlu z Indonezją należą bariery pozataryfowe (NTB) – zarówno w eksporcie, jak i imporcie – i w ramach negocjacji należy dążyć do jak najszerszej ich likwidacji. Ponadto, Polska stwierdziła, iż nie popiera wprowadzenia do zapisów umowy postanowień o powołaniu sądów inwestycyjnych, w których strony sporu nie mają prawa wyboru arbitrów.

Chiny

W obszarze polityki handlowej w relacjach UE – Chiny kontynuowano strategię opartą o 3 elementy:

- poprawa warunków działania firm europejskich w Chinach poprzez zawarcie umowy inwestycyjnej,
- poprawa dostępu do chińskiego rynku zamówień publicznych poprzez ustalenie odpowiednich warunków akcesji Chin do Umowy o Zamówieniach Rządowych WTO (GPA),
- poprawa sytuacji w zakresie przestrzegania w Chinach praw własności intelektualnej poprzez zawarcie porozumienia o ochronie unijnych oznaczeń geograficznych.

Żadna z powyższych inicjatyw nie została zakończona w okresie prezydencji słowackiej.

W trakcie toczących się dyskusji Polska postulowała zawarcie ambitnego porozumienia inwestycyjnego, obejmującego nie tylko ochronę inwestycji ale także dostęp do rynku. Chiny w kontaktach z UE podnosiły kwestię możliwości zawarcia umowy o wolnym handlu, jednak Komisja Europejska popierana przez zdecydowaną większość krajów członkowskich, w tym Polskę, nie przewiduje w najbliższym czasie rozpoczęcia kompleksowych rozmów z Chinami w tej sprawie. Możliwe i pożądane są natomiast negocjacje kolejnych porozumień sektorowych, analogicznych do umowy inwestycyjnej.

Mercosur (Argentyna, Brazylia, Paragwaj, Urugwaj i Wenezuela)

W czasie prezydencji słowackiej toczyły się rozmowy techniczne dotyczące negocjacji Umowy Stowarzyszeniowej UE-Mercosur. Po spotkaniu wstępnym w czerwcu 2016 r. głównych negocjatorów, odbyła się runda negocjacyjna w dniach 10-14 października 2016 r. Jakkolwiek runda pokazała wiele różnic między UE i Mercosurem, Komisja Europejska pozytywnie oceniła zaangażowanie partnera w negocjacje. Projekt oferty Mercosur otrzymany w sierpniu 2016 r. nie odpowiadał jednak oczekiwanemu przez UE poziomowi ambicji dla tych negocjacji.

W październiku 2016 r. Polska przekazała do Komisji Europejskiej dokument, pt. „Polskie interesy ofensywne i defensywne - Umowa Stowarzyszeniowa UE – Mercosur”, który szczegółowo opisuje zainteresowania Polski w zakresie dostępu do rynku Mercosur dla wybranych towarów i usług, jak i towary i usługi UE, które powinny być chronione i nie podlegać liberalizacji w ramach przyszłej umowy. Ponadto Polska przekazała swoje tezy dotyczące handlu towarami rolnymi, w tym przyspieszenia procedury dopuszczenia eksportu jabłek z Polski do Brazylii. Kraje członkowskie i słowacka prezydencja dzielają ocenę Polski o konieczności poprawy oferty przez Mercosur.

Modernizacja Umowy o wolnym handlu pomiędzy UE a Meksykiem

Na podstawie uzyskanego od państw członkowskich mandatu, Komisja Europejska przeprowadziła drugą rundę negocjacji z Meksykiem w dniach 22-25 listopada 2016 r. Omówiono propozycje tekstów w zakresie podstawowych obszarów negocjacji (handel towarami, reguły pochodzenia, cła, bariery w handlu, przepisy sanitarne, zamówienia publiczne, energia, własność intelektualna, MSP i procedury rozstrzygnięcia sporów).

We wrześniu 2016 r. Polska przekazała do Komisji Europejskiej dokument pt. „Polskie interesy ofensywne i defensywne - Zmodernizowana Umowa Globalna UE – Meksyk” oraz w listopadzie 2016 r. pisemne uwagi do wybranych rozdziałów projektu umowy. Polska postulowała m.in. o wprowadzenie bilateralnej klauzuli ochronnej dla towarów rolnych.

Przystąpienie Ekwadoru do umowy o handlu między UE a Kolumbią i Peru

Podczas prezydencji słowackiej zakończone zostały prace nad podpisaniem Protokołu przystąpienia Ekwadoru do umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią i Peru, z drugiej strony, uwzględniającej przystąpienie Ekwadoru do tej Umowy. Protokół został podpisany przez wszystkie strony w dniu 11 listopada 2016 r. i będzie tymczasowo stosowana w relacjach między UE a Ekwador od dnia 1 stycznia 2017 r.

Negocjacje Porozumień o partnerstwie gospodarczym z krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP)

Poszczególne kraje AKP negocjują z Unią Europejską porozumienia o partnerstwie gospodarczym (EPA, ang. *Economic Partnership Agreement*), mające regulować wzajemne relacje handlowe i gwarantować wzajemny, choć niekoniecznie symetryczny, dostęp do rynku. Negocjacje z tymi krajami toczą się od wielu lat, a poziom zaawansowania tych rozmów jest zróżnicowany. Polska, z punktu widzenia relacji handlowych, w trakcie prezydencji słowackiej, wyrażała poparcie dla procesu zawierania porozumień EPA z krajami AKP, przy równoczesnym uwzględnieniu wrażliwych elementów państw członkowskich UE (kwestie cukru, etanolu, wybranych towarów rolnych). Opowiadaliśmy się za tworzeniem ram prawnych, które gwarantowałyby stosowanie także przez kraje rozwijające się międzynarodowych standardów handlu. W dniu 7 czerwca 2016 r. w Brukseli podpisana została Umowa o Partnerstwie Gospodarczym między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a państwami Południowoafrykańskiej Wspólnoty Rozwoju (SADC), a w dniu 21 czerwca 2016 r. w Luksemburgu Umowa o partnerstwie gospodarczym między Państwami Partnerskimi Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej (EAC), z jednej strony, a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony. Aktualnie prowadzone są prace przygotowawcze do ratyfikacji tych umów.

Implementacja umów handlowych UE z krajami trzecimi

W czasie prezydencji słowackiej rozpoczęto także prace nad uzgodnieniem zasad współpracy pomiędzy Komisją Europejską a państwami członkowskimi w zakresie implementacji umów handlowych zawartych przez UE. Administracja państw członkowskich UE ma wesprzeć ten proces w swoim zakresie swoich kompetencji.

Polska przekazała w tym okresie swoje spostrzeżenia do propozycji Komisji sugerując m.in. że o implementacji umów FTA należy myśleć także jeszcze na etapie negocjacji każdej z nich. Ponadto

przedstawiliśmy szereg szczegółowych informacji na temat trwających i potencjalnych działań podejmowanych przez Polskę w tym zakresie.

Wielostronne negocjacje handlowe w ramach Światowej Organizacji Handlu – program post-Nairobi.

Od początku 2016 r. na forum Światowej Organizacji Handlu (WTO) prowadzona jest dyskusja na temat przyszłego kształtu programu prac tej organizacji, który prawdopodobnie określi ew. pakiet uzgodnień, będący częścią deklaracji przyjętej w trakcie XI Konferencji Ministerialnej w grudniu 2017 r. W trakcie prezydencji słowackiej prace te wyszły z fazy refleksji i wstępnych dyskusji w fazę negocjacyjną. Pierwsze propozycje negocjacyjne krajów członków WTO zaczęły pojawiać się już w lipcu 2016: handel elektroniczny, subsydia w rybołówstwie, wsparcie wewnętrzne w rolnictwie. Dokumenty te były testowane w różnym układzie krajów w celu określenia oczekiwań członków WTO w głównych tematach negocjacji, co miało służyć poszukiwaniu ogólnego kompromisu co do zakresu przyszłego porozumienia. Jednak praca redakcyjna nad poszczególnymi tekstami uzgodnień jeszcze się nie rozpoczęła. Sytuacja polityczna po wyborach w USA sprawiła, że dynamika negocjacji wyraźnie się osłabiła i w perspektywie do końca marca przyszłego roku nie należy oczekiwać jej istotnego przyspieszenia. Obecny stan rozmów pozwala jednak na określenie kierunków prac. Przyszły pakiet uzgodnień powinien opierać się na dwóch zasadniczych grupach tematów. Pierwsza z nich dotyczy wybranych elementów DDA (np. prawo do finansowania zapasów żywnościowych (PSH), specjalna klauzula ochronna w rolnictwie dla krajów rozwijających się (SSM) czy subsydia w rolnictwie). Druga – dotyczy włączenia tzw. „nowych tematów”, które są istotne z punktu widzenia procesów zachodzących w globalnej gospodarce (np. handel elektroniczny). Duża grupa krajów rozwijających się nadal jednak obawia się, że rozszerzenie tematyki i odejście poza mandat określony DDA może oznaczać odrzucenie rozwojowego charakteru rundy, stąd wiele zastrzeżeń przede wszystkim o charakterze taktycznym. Wydaje się, że przyszły pakiet będzie zawierał co najmniej następujące elementy:

- kwestie rolne,
- handel elektroniczny,
- inwestycje,
- subsydia w rybołówstwie,
- regulacje krajowe w usługach,
- liberalizacja taryfowa w handlu towarowym.

Od początku UE pełni aktywną rolę w toczących się negocjacjach w Genewie. W okresie słowackiej prezydencji Komisja przygotowywała, a Komitet Polityki Handlowej omawiał konkretne propozycje stanowisk, jakie Komisja wstępnie prezentowała w Genewie, m.in.: dotyczące przejrzystości w usługach i subsydiów w rybołówstwie. Generalnie w swoich propozycjach Komisja Europejska zakładała, że nowa agenda powinna obejmować zarówno tematy wybrane z agendy DDA (bezpośrednie wsparcie w rolnictwie, subsydia w rybołówstwie, regulacje krajowe w usługach) jak i tzw. „nowe tematy” (handel elektroniczny, inwestycje), a przyszły program prac powinien obejmować wszystkie sektory negocjacji.

Polska podkreślała z jednej strony potrzebę zachowania negocjacyjnej funkcji WTO, z drugiej wskazywała na potrzebę przeciwdziałania przyjęciu uzgodnień, które zwalniałyby kraje o wyższym poziomie rozwoju (w tym gospodarki wschodzące) od ich realizacji. Jednocześnie zwracaliśmy uwagę na potrzebę takiego określenia zakresu przyszłych negocjacji, który nie ograniczałby się wyłącznie do kwestii rolnych ale zawierałby również inne elementy istotne dla naszej gospodarki, takie jak restrykcje w eksporcie czy bariery techniczne w handlu. W kwestiach rolnych przyszłe uzgodnienia nie powinny ograniczać prawa UE do kształtowania polityki rolnej w zakresie wsparcia wewnętrznego w ramach wspólnej polityki rolnej UE. Ponadto, podkreślaliśmy zaangażowanie Polski w prace dot.

handlu usługami na forum WTO, zwłaszcza te dotyczące realizacji mandatu zawartego w GATS i dotyczącego wynegocjowania porozumienia o stosowaniu przejrzystych regulacji krajowych w sektorach usługowych członków WTO. Podkreślaliśmy także konieczność intensywnych prac nad nowym tematem w WTO jakim jest handel elektroniczny i przyjęcie Programu prac WTO w tym zakresie celem zatwierdzenia go podczas najbliższej Konferencji Ministerialnej WTO.

Negocjacje plurilateralnego porozumienia o handlu usługami – TiSA.

Podczas 4 rund negocjacyjnych Porozumienia w sprawie handlu usługami (TiSA) (od rundy 18tej do 21ej), które odbyły się w Genewie podczas słowackiej prezydencji, dokonano dobrych i szybkich postępów w uzgadnianiu kolejnych Załączników sektorowych Porozumienia TiSA. W trakcie 21 rundy w dniach 2-10 listopada 2016. Australia zaproponowała podejście 2-etapowe, które było bliskie akceptacji. 1 etap miał zamknąć negocjacje uzgodnionych tekstów Porozumienia na koniec grudnia 2016. 2 etap miał dotyczyć dalszego uzgadniania nie dokończonych tekstów, w tym kwestii przepływu danych, które mogłyby być zakończone w I kwartale 2017 r. Z 18tu propozycji negocjacyjnych udało się z sukcesem uzgodnić 8, a 5 kolejnych prawie uzgodnić. Stało się to dzięki ogromnemu zaangażowaniu 23 członków WTO (w tym UE) i odbywających się średnio co 1,5 miesiąca kolejnym rundom negocjacyjnym.

Nastroje krajów TiSA podczas 21ej rundy negocjacji w listopadzie 2016 były bardzo dobre aż do informacji dot. wyników wyborów w USA. Natychmiast po informacji dot. wygranej D. Trumpa USA uznało, że nie będzie mogło jednak dalej negocjować zanim nie będzie wytycznych od nowej administracji. Australia, która miała przewodniczyć 22ej rundzie na początku grudnia, zorganizowała spotkanie na poziomie Ambasadorów, na którym zapadła decyzja o braku zasadności dla przeprowadzenia 22ej rundy negocjacji w Genewie. Jedyne co uzgodniono, to spotkanie głównych negocjatorów TiSA i spotkania Ambasadorów w dniach 6-8 grudnia 2016. Celem tych spotkań było podsumowanie dotychczasowych negocjacji i zamrożenie propozycji już ustabilizowanych.

Grudniowe spotkania Ambasadorów i głównych negocjatorów TiSA były sukcesem. 23 członków WTO negocjujących TiSA przedstawiało bardzo optymistyczne stanowiska o gotowości do szybkiego wznowienia prac, zwłaszcza w obliczu informacji USA mówiących o tym, że TiSA powinna być zaakceptowana przez nową administrację USA, gdyż biznes amerykański ma bardzo duże interesy ofensywne w sektorach usługowych. Jeśli sprawy przyjąłby pozytywny obrót, wtedy na marginesie XI Konferencji ministerialnej WTO w 2017 r. zostanie zwołana także konferencja dot. TiSA i zostanie ogłoszone zakończenie tych negocjacji.

W trakcie prezydencji słowackiej Polska przedstawiała Komisji Europejskiej szereg uwag i stanowisk do kolejnych wersji dokumentów negocjacyjnych dotyczących wielu sektorów usługowych, takich jak m.in. usługi transportu lotniczego, usługi telekomunikacyjne, usługi transportu drogowego oraz kwestie tymczasowej obecności osób fizycznych w ramach 4 sposobu świadczenia usług. Polska była zwłaszcza bardzo aktywna w budowaniu listy zastrzeżeń sektorowych UE w sektorach usługowych. W tym zakresie celem było zadbanie o zabezpieczenie wrażliwych dla polskiej gospodarki zastrzeżeń tak aby znalazły się one w finalnej wersji listy UE. W obliczu grudniowych informacji dotyczących możliwego zamrożenia negocjacji Polska (popierana przez wiele państw członkowskich) prezentowała stanowisko o konieczności zabezpieczenia dotychczasowego poziomu negocjacji tak, aby nie otwierać na nowo zakończonych już tekstów Załączników.

Inicjatywa liberalizacji towarów środowiskowych – EGA

W drugiej połowie 2016 r. kontynuowano także dyskusje w Genewie nad inicjatywą liberalizacji towarów środowiskowych (EGA). Rozmowy w tym zakresie koncentrowały się wokół ujednoczonej listy przewodniczącego negocjacji. Na tej liście znajdowały się nadal np. rowery oraz ich części, stanowiące towar wrażliwy dla Polski i innych państw członkowskich UE.

Polska stała konsekwentnie na stanowisku, że te towary nie mogą znaleźć się na ostatecznej liście towarów do liberalizacji, ze względu na możliwe negatywne skutki, jakie mogłoby to mieć dla prężnie

rozwijających się polskich producentów rowerów oraz części. Szacowaliśmy, że w tej gałęzi gospodarki zatrudnionych jest w Polsce ok. 2,5 tys. osób, w całej UE - ok. 70 tys, a Polska jest jednym z czołowych producentów rowerów w Europie.

Rowery i części do nich były jednak także jednym z głównych ofensywnych interesów Chin, które sygnalizowały, że brak uwzględnienia tego interesu na liście, może oznaczać, że to państwo może nie brać pod uwagę interesów ofensywnych innych stron negocjacji. W tym świetle Polska wraz z 10 innymi państw członkowskich UE wystąpiła do Komisarzy ds. Handlu C. Malmstroem oraz reprezentującego Prezydencję w Radzie UE Ministra Gospodarki Słowacji P. Ziga, wskazując na znaczenie utrzymania ochrony celnej tego sektora europejskiej gospodarki, podkreślając konsekwencje zniesienia ceł na te towary oraz zapowiadając, że wynik negocjacji, zgodnie z którym rowery znalazłyby się na ostatecznej liście przewodniczącego, będzie niezwykle trudny do zaakceptowania.

Chiny pozostawały jednak trudnym partnerem i w wielu kwestiach, w tym także np. w odniesieniu do towarów z sektora odnawialnej energii. Nadal nierozstrzygnięta pozostawał także kwestia ewentualnego włączenia usług do tekstu Porozumienia.

W efekcie nie udało się osiągnąć kompromisu i zakończyć negocjacji, jak wcześniej planowano do końca 2016 r.

Postępowania ochronne (antysubsydia i antydumping)

Polska w ramach Instrumentów Ochrony Handlu, przy ścisłej współpracy z polskimi producentami, podejmowała na forum UE konkretne kroki przeciwdziałające nieuczciwym praktykom handlowym ze strony dostawców pozaunijnych, takim jak dumping czy niedozwolone subsydia eksportowe. Efektem tych działań jest zniwelowanie przewagi uzyskiwanej w nieuczciwy sposób i przywrócenie równych zasad konkurencji na rynku światowym. Równoległe prowadzone były także działania, których celem była ochrona polskich eksporterów przed środkami wprowadzanymi przez kraje spoza UE.

W drugim półroczu 2016 r. Komisja Europejska wszczęła 4 nowe postępowania ochronne. Obecnie toczy się 37 postępowań.

Z punktu widzenia interesów polskiego przemysłu, szczególnie istotne są aktualnie obowiązujące cła antydumpingowe lub antysubsydyjne na import następujących towarów: rowerów i części rowerowych z Chin, zastawy stołowej i kuchennej z porcelany z Chin, rur bez szwu z Chin, stali powlekanej organicznie z Chin, płaskich wyrobów ze stali walcowanych na zimno z Chin, płytek ceramicznych z Chin, kukurydzy z Tajlandii, saletry amonowej z Rosji żelazokrzemu z Rosji i Chin, rur spawanych z Rosji, Białorusi i Chin, pstrąga tęczowego z Turcji.

Jednocześnie należy wskazać, że od prawie 4 lat trwała na forum unijnym dyskusja nad propozycją zmian w systemie Instrumentów Ochrony Handlu (Modernizacja Instrumentów Ochrony Handlu - MTDI). Głównym punktem niezgody i polaryzacji stanowisk pomiędzy krajami członkowskimi była kwestia odejścia od zasady niższego cła (Lesser Duty Rule - LDR). PREZ SK dokładała starań by zakończyć ten temat, zgodnie z rekomendacją Rady UE, w tym roku.

Polska była w grupie krajów zdecydowanie opowiadających się za wzmocnieniem instrumentów ochrony handlu z uwagi na zmienioną sytuację ekonomiczną na świecie. Potrzeba wzmocnienia TDI została dodatkowo uwidoczniła w obliczu narastających zakłóceń w handlu światowym w tym np. na rynku stali (tzw. kryzys stalowy) i wyzwań związanych z kwestią przyznania Chinom statusu gospodarki rynkowej (MES).

Wysiłki prezydencji słowackiej, Polski i innych państw członkowskich zainteresowanych wzmocnieniem ochrony unijnych producentów przed nieuczciwą konkurencją zakończyły się sukcesem i Rada UE osiągnęła kompromis. Projekt zmian uwzględnia popieraną przez Polskę

możliwość odejścia od LDR, co zapewni ochronę unijnych producentów przed nieuczciwą konkurencją.

Obniżenie unijnych ceł ze względów gospodarczych

Dzięki ścisłej współpracy z polskimi producentami, Polska podejmowała na forum UE działania mające na celu obniżenie kosztów importu zaopatrzeniowego surowców i komponentów (zawieszenie ceł albo preferencyjne kontyngenty taryfowe) z krajów pozaunijnych do dalszego przerobu i produkcji wyrobów gotowych. Procesom tym towarzyszyło przeciwdziałanie wnioskom innych państw członkowskich UE o obniżenie ceł na import towarów produkowanych w Polsce. Dzięki obniżeniu obciążeń celnych w odniesieniu do surowców i komponentów do produkcji, polskie firmy mogą kupić niedostępne w UE materiały z krajów trzecich po obniżonych lub zerowych stawkach celnych. Rozwiązanie to jest wsparciem dla rozwoju firm, zwiększając ich konkurencyjność na rynku i możliwość tworzenia nowych miejsc pracy.

W okresie prezydencji słowackiej kontynuowano prace nad regulacjami wchodzącymi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. W ramach tych prac uwzględniono 11 z 13 wnioskowanych przez Polskę towarów stanowiących komponenty, w głównej mierze, dla przemysłu motoryzacyjnego i przemysłu materiałów ogniotrwałych (np. bezszczotkowy silnik prądu stałego, określone rodzaje wiązek przewodów do pojazdów terenowych, przekładnie do skrzyni biegów, określone rodzaje skrzyni biegów, różnego rodzaju sprzęgła, czy magnezja topiona i tzw. spinel czyli masa ogniotrwała). W przypadku 2 wniosków dotyczących określonego rodzaju silników spalinowych zidentyfikowano produkcję na obszarze UE, co wyklucza możliwość ustanowienia zawieszenia poboru ceł.

Działaniem chroniącym polskich producentów jest możliwość złożenia sprzeciwu do wniosków innych państw członkowskich UE w zakresie zawieszenia poboru ceł lub ustanowienia preferencyjnego kontyngentu taryfowego, w sytuacji w której istnieje w Polsce produkcja danego towaru. W ramach prac nad rundą 1 stycznia 2017 r., Polska złożyła 1 sprzeciw do obowiązującego zawieszenia poboru cła (naturalny azotan sodu). Polski sprzeciw został uwzględniony, co oznacza z dniem 1 stycznia 2017r. zostaną przywrócone stawki celne w imporcie tego surowca, chroniące polskiego producenta.

Polska udzieliła też poparcia dla 2 wniosków innych krajów członkowskich UE jako zgodnego również z interesem krajowych producentów (surowiec chemiczny i komponent aluminiowy).

W okresie prezydencji słowackiej, rozpoczęły się także prace nad zawieszaniem poboru ceł i kontyngentami taryfowymi UE, które wejdą w życie z dniem 1 lipca 2017 r. (5 kolejnych wniosków polskich firm o obniżenie obciążeń celnych na import z krajów pozaunijnych komponentów dla przemysłu, motoryzacyjnego, AGD i przemysłu materiałów ogniotrwałych). Prace te będą kontynuowane również w pierwszej połowie 2017 r.

Dostęp do rynków krajów trzecich

W okresie prezydencji słowackiej Polska zaangażowana była w bieżące działania na forum UE w zakresie znoszenia barier (taryfowych, pozataryfowych) w dostępie do rynków krajów trzecich (pozaunijnych), które ograniczają dostęp dla unijnego, w tym polskiego eksportu. Wg stanu na grudzień 2016 r., zestawienie w unijnej bazie barier w dostępie do rynków krajów trzecich (MADB, ang. akronim od *Market Access Database*) dotyczące barier w handlu wskazuje na 47 krajów trzecich, zidentyfikowanych jako stosujących bariery w dostępie do rynku, istotnych dla unijnego eksportu. Wskazane kraje trzecie stosują łącznie 362 różnego rodzaju barier w poszczególnych sektorach (lista obejmuje tylko oficjalnie zgłoszone bariery). Najwięcej w sektorze rolnym i rybołówstwa (98), barier o charakterze horyzontalnym (a zatem bez względu na sektor) – 84, tekstylnym i skórzanym (22), spirytusowym (21), samochodowym (20), farmaceutycznym (17), innych gałęziach przemysłu (19). W usługach odnotowano 38 barier, w tym w zakresie usług transportowych 9.

Działania Polski znacząco przyczyniły się do znoszenia barier przez kraje trzecie stosowanych wobec unijnego, w tym polskiego, eksportu. Polska na bieżąco przekazywała także informacje w zakresie zidentyfikowanych barier do KE, która w oparciu o informacje ze strony państw członkowskich UE

publikuje corocznie osiągnięcia w tym zakresie w ramach raportów UE: a) dotyczących potencjalnych środków protekcyjnych wprowadzanych przez kraje trzecie wobec unijnego eksportu, b) dot. barier w handlu i inwestycjach w dostępie do rynków krajów trzecich. Bariery wskazane w tych raportach są następnie w sposób priorytetowy podnoszone na najwyższym szczeblu przez Komisję Europejską na forach międzynarodowych i w kontaktach Unii Europejskiej z krajami trzecimi, których te bariery dotyczą.

Z uwagi na interesy polskiego biznesu, w okresie prezydencji słowackiej w sposób szczególny Polska zaangażowała się m.in. w kwestie eliminacji ograniczeń w imporcie cementu przez Rosję i Białoruś oraz restrykcyjnych wymogów w dostępie do Białorusi na płyty kartonowo-gipsowe; eliminacji restrykcji w używaniu określonych niebezpiecznych substancji w sprzęcie oświetleniowym przez Zjednoczone Emiraty Arabskie; obowiązkowych restrykcyjnych standardów w imporcie do Chin mebli; restrykcyjnych wymogów w imporcie opon przez Indie i Arabię Saudyjską; ograniczeń w imporcie do Chin kosmetyków. Działania te przekładają się na poprawę warunków eksportu także dla polskich produktów, usług, inwestycji.

Stosowanie zreformowanego GSP

Podczas prezydencji słowackiej Polska aktywnie brała udział w pracach Komisji Europejskiej dotyczących stosowania zreformowanego systemu GSP (unijny jednostronny system preferencji celnych dla krajów rozwijających się i najsłabiej rozwiniętych).

W tym okresie Polska wzięła udział w pracach nad projektami aktów delegowanych dotyczących m.in. zakładanego przyjęcia do grona beneficjentów szczególnego rozwiązania motywacyjnego dotyczącego zrównoważonego rozwoju i dobrych rządów (GSP+) nowego kraju, tj. Sri Lanki oraz wykreślenia Ukrainy z grona beneficjentów GSP (konsolidacja preferencji – Ukraina od stycznia 2016r. korzysta już z preferencji celnych w imporcie do UE na podstawie handlowej części umowy o stowarzyszeniu UE – Ukraina (AA/DCFTA).

Prace legislacyjne w ramach polityki handlowej

Polska na forum UE uczestniczyła w dyskusji nad rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym unijny system certyfikacji własnej w zakresie należytej staranności w łańcuchu dostaw odpowiedzialnych importerów cyny, tantalum i wolframu, ich rud oraz złota, pochodzących z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka.

Głównym celem projektu rozporządzenia było ograniczenie finansowania ugrupowań zbrojnych i sił bezpieczeństwa z dochodów pochodzących z eksploatacji minerałów na obszarach dotkniętych rebeliami i konfliktami zbrojnymi oraz obszarach wysokiego ryzyka. Proponowanym środkiem realizacji tego celu było wspieranie i dalsze promowanie odpowiedzialnego pozyskiwania cyny, tantalum i wolframu, ich rud oraz złota przez unijne przedsiębiorstwa, w sposób wykluczający przyczynianie się unijnych firm do finansowania ww. rebelii i konfliktów zbrojnych. W odniesieniu do szczegółowych rozwiązań Polska opowiadała się za zaakceptowaniem systemu obowiązkowego, ale tylko w odniesieniu do segmentu przemysłu up-stream. Ponadto, Polska wniosowała o wydłużenie okresu przejściowego na wdrożenie przedmiotowej regulacji. Rozporządzenie zostało przyjęte na posiedzeniu COREPER w dniu 7 grudnia 2016.

Udział w pracach międzynarodowych organizacji surowcowych

Członkostwo Polski w międzynarodowych organizacjach surowcowych przyczynia się do zrównoważonego rozwoju, zabezpieczenia dostaw surowców i zwiększania przejrzystości rynków surowcowych. Polityka UE na forum tych organizacji jest ustalana na forum Grupy Roboczej Rady UE ds. Grup Towarowych (PROBA, C.33), która w okresie prezydencji słowackiej omawiała przede wszystkim następujące kwestie:

- Przyjęcie w dniu 12 grudnia 2016 projektu decyzji Rady UE ws. przystąpienia UE do Międzynarodowego Komitetu Doradczego ds. Bawełny (ICAC) na zasadzie kompetencji

wyłącznych (zastępującego obecne członkostwo 5 zainteresowanych krajów UE, w tym Polski), w tym określenie zobowiązań finansowych UE, siły głosu UE oraz zasad udziału krajowych ekspertów i sektora prywatnego (w Polsce - Izba Bawełny w Gdyni) w pracach organów roboczych tej organizacji;

- Przyjęcie decyzji Rady UE nr 2016/1892 z dnia 10.10.2016 r. w sprawie podpisania w imieniu UE i tymczasowego stosowania Umowy międzynarodowej w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych z 2015 r. (dzięki czemu umowa wejdzie w życie 1 stycznia 2017 r.);
- Zmiana systemu wyliczania głosów i składek członkowskich w Międzynarodowej Organizacji Cukru (ISO), tak aby lepiej odzwierciedlał aktualny udział UE i pozostałych państw członkowskich w globalnej produkcji, handlu i konsumpcji cukru;
- Wybór przedstawiciela UE G. Dieterle na stanowisko Dyrektora Wykonawczego Międzynarodowej Organizacji Drewna Tropikalnego (ITTO) oraz utrzymanie działalności projektowej tej organizacji pomimo utraty środków finansowych w wyniku ryzykownych inwestycji finansowych;
- Analiza rezultatów strategicznego przeglądu działalności Międzynarodowej Organizacji Kawy (ICO), monitorowanie trwającego od 14 lat procesu przeniesienia Międzynarodowej Organizacji Kakao (ICCO) do Abidżanu (Wybrzeże Kości Słoniowej) oraz reelekcja Dyrektorów Wykonawczych obu tych organizacji.

Na forum samych organizacji surowcowych Polska kładzie szczególny nacisk na zwiększanie merytorycznej jakości ich prac (baz danych statystycznych, opracowań i raportów oraz dyskusji nt. najważniejszych problemów rynków surowcowych) tak aby miały one jak największe praktyczne zastosowanie dla przemysłu, sektora prywatnego i pozostałych uczestników rynków surowcowych. Potwierdzeniem tego jest rosnące zainteresowanie i udział polskich przedsiębiorców i ekspertów w posiedzeniach tych organizacji, jak również pełnione przez przedstawiciela Polski funkcje przewodniczącego Komitetu Statystycznego Międzynarodowej Organizacji Kawy (ICO) i Komitetu Ekonomiczno-Środowiskowego Międzynarodowej Grupy Studyjnej ds. Miedzi (ICSG).

4.4. Transport

Transport lotniczy

Od lipca do grudnia 2016 r. Rada prowadziła intensywne negocjacje w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego Unii Europejskiej (EASA) oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008. W efekcie tych prac, podczas posiedzenia Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniu 1 grudnia 2016 r. w Brukseli Rada poparła zaprezentowany przez prezydencję słowacką dokument i przyjęła podejście ogólne.

Bazując na wcześniej przygotowanym Stanowisku Rządu do przedmiotowego dokumentu Polska brała aktywny udział w pracach grup roboczych. W opinii Polski szczególnie istotne podczas prac nad projektem były takie kwestie jak zmniejszenie zakresu spraw, które miałyby być regulowane aktami delegowanymi, finansowanie EASA z opłat nawigacyjnych, zasady wykorzystania dronów do celów cywilnych, przeniesienie na rzecz EASA wykonywania zadań z obszaru certyfikacji i bieżącego nadzoru powierzonych dotychczas krajowym władzom lotniczym. W zakresie powyższych zagadnień, dzięki wielokrotnie zgłaszanym przez PL postulatami oraz propozycjom zmian poszczególnych artykułów projektu, prezydencja słowacka była w stanie wypracować kompromisowe rozwiązania, które zabezpieczają interesy Polski.

Do największych sukcesów Polski w zakresie prac nad projektowanym rozporządzeniem należy zaliczyć zmianę większości aktów delegowanych na wykonawcze, wykreślenie z projektu

rozporządzenia mechanizmu przejścia od państwa członkowskiego nadzoru przez KE lub Agencję oraz zapewnienie neutralności kosztowej rozporządzenia w zakresie opłat nawigacyjnych. Przyjmując podejście ogólne do projektu rozporządzenia podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, Polska wraz ze Słowenią i Czechami złożyła oświadczenie w sprawie poparcia dla wyższych limitów wagowych (MTOM) oraz prędkości cechowanej (CAS) dla statków powietrznych określonych w załączniku I do projektu.

Ponadto, w drugim semestrze 2016 r. prowadzone były również prace w zakresie:

- wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijny system certyfikacji sprzętu do kontroli bezpieczeństwa w lotnictwie (COM(2016) 491);
- umów o transporcie lotniczym między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Rządami Państw Członkowskich Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN), Zjednoczonymi Emiratach Arabskimi, Republiką Turcji oraz Państwem Katar. Odbyły się już pierwsze rundy negocjacyjne z Katar, ASEAN oraz Turcją;
- mandatów negocjacyjnych dla Komisji do rokowań kompleksowych umów o transporcie lotniczym z Armenią, Meksykiem, Chinami, oraz pozostałymi państwami Rady Współpracy Państw Zatoki (GCC) – Bahrajnem, Kuwejtem, Omanem oraz Arabią Saudyjską.

Podczas posiedzenia w dniu 1 grudnia 2016 r. Rada TTE przyjęła decyzję upoważniającą Komisję do rozpoczęcia rokowań na temat kompleksowej umowy o transporcie lotniczym między Unią Europejską a Republiką Armenii.

Polska wyrażała ogólne poparcie dla projektu. Uwagi przekazane przez Polskę w trybie roboczym do prezydencji zostały uwzględnione w projekcie decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii, i tymczasowego stosowania Umowy między Unią Europejską a rządem Republiki Filipin w sprawie niektórych aspektów przewozów lotniczych, projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia umowy o transporcie lotniczym między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Eurośródziemnomorskiej umowy dotyczącej usług lotniczych między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi a Królestwem Maroka oraz projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Wielostronnej umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, Republiką Albanii, Bośnią i Hercegowiną, Republiką Bułgarii, Republiką Chorwacji, Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii, Republiką Islandii, Republiką Czarnogóry, Królestwem Norwegii, Rumunią, Republiką Serbii i Misją Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie w sprawie ustanowienia Wspólnego Europejskiego Obszaru Lotniczego (WEOL);

- wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania umowy zmieniającej umowę między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a Wspólnotą Europejską o współpracy w zakresie uregulowań prawnych dotyczących bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego;
- wypracowania wspólnego stanowiska Unii Europejskiej w ramach przygotowań do 39 sesji Zgromadzenia ICAO (Montreal, 27 września - 7 października 2016 r.) oraz do 209 sesji Rady ICAO, a także koordynacji wspólnego stanowiska Unii Europejskiej na posiedzenie Provisional Council (PC) EUROCONTROL;
- stanowiska Unii Europejskiej w sprawie decyzji o przyjęciu załącznika *Air Traffic Management* (ATM) do porozumienia o współpracy między UE a ICAO określającego ogólne ramy zacieśnionej współpracy.

Mając na względzie wagę zagadnień związanych z bezzałogowymi statkami powietrznymi, w dniach 23-24 listopada 2016 r. w Warszawie Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, wspólnie

z Europejską Agencją Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) oraz Urzędem Lotnictwa Cywilnego zorganizowało Międzynarodową Konferencję Wysokiego Szczebla poświęconą bezzałogowym statkom powietrznym: „Drony jako źródło nowych miejsc pracy i wzrostu gospodarczego”.

Konferencję otworzyli Minister Infrastruktury i Budownictwa Andrzej Adamczyk, Europejska Komisarz do spraw Mobilności i Transportu Violeta Bulc, Dyrektor Wykonawczy EASA Patrick Ky oraz Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego Piotr Samson.

Jej uczestnikami, poza organizatorami oraz Komisją Europejską byli również Dyrektorzy Generalni Lotnictwa Cywilnego z państw członkowskich UE, przedstawiciele ICAO, międzynarodowych stowarzyszeń, organów UE, agencji oraz przedstawiciele przemysłu lotniczego.

Podczas konferencji dokonano przeglądu wniosków z konferencji w Rydze (5-6.03.2015 r.), analizy obecnej sytuacji na rynku bezzałogowych statków powietrznych oraz dokonano oceny możliwości utworzenia do 2019 r. rynku usług dronów w UE. Zidentyfikowano działania, które mają zapewnić nowe miejsca pracy oraz wzrost gospodarczy, z poszanowaniem bezpieczeństwa, prywatności oraz ochrony środowiska. Podczas dwóch dni konferencji zaprezentowano dokonania w zakresie przepisów legislacyjnych w naszym kraju i w Europie oraz ocenę stopnia rozwoju branży dronów w Polsce i innych krajach. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z różnymi rodzajami zastosowań dronów, dostępnymi rozwiązaniami technologicznymi oraz projektami badawczymi.

Na zakończenie konferencji została przyjęta Deklaracja Warszawska, zawierająca listę konkretnych działań, których celem jest nadanie nowego impulsu i przyspieszenie w tworzeniu wspólnego, jednolitego rynku dronów w UE.

Transport kolejowy

IV pakiet kolejowy

W czasie prezydencji słowackiej zakończono procedurę legislacyjną nad projektami aktów prawnych, wchodzących w skład części politycznej IV Pakietu Kolejowego:

- dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającą dyrektywę 2012/34/UE ws. utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego w odniesieniu do otwarcia rynku krajowych kolejowych przewozów pasażerskich oraz zarządzania infrastrukturą kolejową;
- rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 w odniesieniu do otwarcia rynku krajowych usług kolejowego transportu pasażerskiego;
- rozporządzeniem uchylającym rozporządzenie Rady (EWG) nr 1192/69 ws. wspólnych zasad normalizujących rachunkowość przedsiębiorstw kolejowych.

Rada UE ds. Środowiska na posiedzeniu w dniu 17 października 2016 r. przyjęła stanowisko wobec pakietu w I czytaniu. Polski nie zgłosiła zastrzeżeń do przyjęcia stanowiska Rady, bowiem projekty regulacji uwzględniały wszystkie najważniejsze dla Polski postulaty zgłaszane w trakcie prac. W II czytaniu Parlament Europejski w dniu 14 grudnia 2016 r. zagłosował za przyjęciem pakietu.

Ww. akty prawne zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej z 23 grudnia 2016 r. (L352 i L354).

Transport towarów

Europejski Trybunał Obrachunkowy wydał sprawozdanie specjalne nr 8/2016 „Kolejowy transport towarowy w UE: wciąż nie na właściwym torze”, w którym ocenił, czy UE w skuteczny sposób wspierała kolejowy transport towarowy.

W opinii Polski pominięte zostały w nim ważne aspekty polityki wydatkowania funduszy unijnych na projekty transportowe, takie jak wsparcie finansowe ze środków UE w Polsce w ramach perspektywy finansowej 2007-2013 nie tylko inwestycji w linie kolejowe, ale także budowy i rozbudowy kolejowych terminali kontenerowych i centrów logistycznych. Trend ten będzie kontynuowany w perspektywie finansowej 2014-2020. W ramach prac PREZ SK nad przyjęciem konkluzji Rady do raportu, Polska postulowała o podkreślenie, że możliwości dofinansowania np. taboru, przewozów intermodalnych, czy inteligentnych systemów transportowych, także wymagają objęcia finansowaniem UE, co w raporcie zostało przez Trybunał pominięte. Polskie postulaty znalazły poparcie większości państw członkowskich Unii Europejskiej i zostały odzwierciedlenie w konkluzjach Rady.

Bezpieczeństwo transportu

W trwających na forum Unii Europejskiej dyskusjach o bezpieczeństwie w transporcie kolejowym, Polska postulowała o wnikliwą analizę każdego proponowanego działania zmierzającego do poprawy bezpieczeństwa, biorąc pod uwagę efektywność, koszty i proporcjonalność względem rzeczywiście istniejącego zagrożenia. Polska prezentowała gotowość do konstruktywnej dyskusji na temat bezpieczeństwa, badając możliwości zastosowania dodatkowych środków bezpieczeństwa m.in. na dworcach kolejowych, w pociągach oraz na sieci kolejowej. Polski punkt widzenia był podzielany przez liczne państwa członkowskie Unii Europejskiej. Rada TTE w dniu 1 grudnia 2016 r. wysłuchała informacji Komisji Europejskiej, która przedstawiła wyniki analizy dotyczącej stanu bezpieczeństwa transportu w UE.

Hałas

W trakcie prezydencji słowackiej kontynuowane były prace dotyczące zmniejszenia hałasu generowanego przez kolejowy transport towarów. Polska kwestionuje obejmowanie nowymi wymogami wagonów w ruchu krajowym oraz dąży do pozostawienia jak największej swobody decyzyjnej w tym zakresie po stronie państw członkowskich, zgodnie z zasadą subsydiarności. Stanowisko naszego kraju wynika z obaw dotyczących wysokich kosztów dostosowania do nowych wymogów polskiego taboru i utraty konkurencyjności przewozów towarowych koleją na rzecz transportu drogowego. Polska intensywnie promuje swoje stanowisko w ramach prac gremiów eksperckich w Agencji Kolejowej Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej, a także w ramach spotkań dwustronnych na wysokim szczeblu. Zastrzeżenia Polski były również prezentowane na wysłuchaniu publicznym w Parlamencie Europejskim dotyczącym hałasu w transporcie.

Transport drogowy

Harmonizacja techniczna w transporcie drogowym

Podczas prezydencji słowackiej kontynuowane były prace nad *projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, komponentów i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów*. Stan prac nad projektem jest zadowalający dla Polski.

Celem projektowanego rozporządzenia jest rewizja i uzupełnienie obecnych wymagań zawartych w dyrektywie 2007/46/WE, z uwzględnieniem skutecznego wdrożenia i egzekucji przepisów w zakresie procedur homologacyjnych typu pojazdów silnikowych. W projektowanym rozporządzeniu położony jest nacisk na zharmonizowanie oraz wzmocnienie procedur homologacji typu oraz zgodności produkcji stosowanych przez organy państw członkowskich i służby techniczne, właściwe określenie przepisów dotyczących nadzoru rynku oraz doprecyzowanie roli i zakresu odpowiedzialności wszystkich stron biorących udział w procedurach homologacyjnych.

Kwestie socjalne w transporcie drogowym

W czasie prezydencji słowackiej kontynuowana była dyskusja na temat wymiaru socjalnego transportu drogowego oraz planowanych na 2017 r. przez Komisję Europejską tzw. Inicjatyw drogowych.

Podczas posiedzenia Rady Transportu, Telekomunikacji i Energii (TTE) w dniu 1 grudnia 2016 r. w Brukseli, na wspólny wniosek Francji oraz Niemiec, KE przedstawiła informację na temat stanu i kierunku prac nad temat nowymi inicjatywami legislacyjnymi w dziedzinie transportu oraz przewyższenia wyzwań w sektorze transportu drogowego. Podczas dyskusji, z inicjatywy Polski, wspólnie z Bułgarią, Czechami, Estonią, Węgrami, Litwą, Łotwą, Rumunią oraz Słowenią, przedstawione zostało skoordynowane stanowisko odnoszące się do planowanej rewizji przepisów dotyczących transportu drogowego. Stanowisko zostało poparte wspólnym oświadczeniem rozdystrybuowanym w czasie posiedzenia i dołączonym do protokołu z posiedzenia Rady.

W kontekście planowanych inicjatyw wyjaśniana będzie m.in. zgodność z prawem Unii Europejskiej przepisów niemieckich - prawa o płacy minimalnej (MiLoG) oraz francuskiej ustawy dot. wzrostu, aktywności i równych szans gospodarczych (tzw. ustawa Macrona). Polska konsekwentnie podtrzymuje swoje negatywne stanowisko odnośnie wprowadzania ww. przepisów i zabiega w Komisji Europejskiej o kontynuację działań zmierzających do wyjaśniania niezgodności przepisów francuskich i niemieckich z prawem unijnym.

Umowa Interbus

W ramach prac Grupy Roboczej Rady UE ds. transportu lądowego (H.01) procedowany był projekt protokołu do Umowy Interbus, który rozszerza zakres umowy o postanowienia dotyczące regularnych i nieregularnych specjalnych przewozów pasażerów autokarami i autobusami. Postanowienia dokumentu w aktualnym brzmieniu przewidują bardziej liberalne zasady dla przewoźników z państw stron umowy warunki wykonywania przewozów regularnych. Polscy przewoźnicy są aktywni na rynku przewozów osób i wysoce prawdopodobne jest, że takie rozwiązanie pomoże im w zdobywaniu nowych partnerów biznesowych i uruchamianiu nowych połączeń.

Kwestie horyzontalne w transporcie

W ramach prezydencji słowackiej kontynuowane były prace nad wdrażaniem korytarzy sieci bazowej TEN-T, stanowiących najważniejsze połączenia transportowe w Unii Europejskiej. W ramach tych prac, koordynatorzy europejscy odpowiedzialni za poszczególne korytarze TEN-T, we współpracy z zainteresowanymi państwami członkowskimi, przygotowali zaktualizowane wersje planów pracy dla 9 korytarzy sieci bazowej TEN-T, które wyznaczają dalsze priorytety ich rozwoju. Przez Polskę przebiegają dwa z tych korytarzy: korytarz Bałtyk-Adriatyk i korytarz Morze Północne-Bałtyk. Dokumenty te zostały zatwierdzone przez zainteresowane państwa członkowskie UE w tym Polskę.

Ponadto, w ramach prac w zakresie rozwoju sieci TEN-T, strona polska podjęła działania na rzecz przyspieszenia realizacji korytarza sieci bazowej TEN-T Bałtyk – Adriatyk. W dniu 19 października 2016 r. w trakcie Konferencji dot. rozwoju sieci TEN-T zorganizowanej przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, ministrowie transportu Polski, Rep. Czeskiej i Słowacji, w obecności koordynatora europejskiego korytarza Bałtyk – Adriatyk podpisali list intencyjny w sprawie realizacji odcinków transgranicznych tego korytarza. Celem deklaracji było podkreślenie znaczenia realizacji kluczowych odcinków transgranicznych w korytarzu tak, aby zostały one zrealizowane zgodnie ze standardami przewidzianymi dla sieci TEN-T oraz w odpowiednich, określonych w rozporządzeniu TEN-T terminach.

Usługi pocztowe

Podczas prezydencji słowackiej zostało przyjęte sprawozdanie z postępu prac do projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie transgranicznych usług doręczania paczek.

W opinii Polski sprawozdanie prawidłowo odzwierciedla stan negocjacji. Wśród najistotniejszych zagadnień zgłaszanych przez Polskę znalazły się m.in. poniższe postulaty:

1. Polska popierała jedynie takie rozwiązania, które nie wpływają na zwiększenie wydatków sektora finansów publicznych.
2. Polska podkreśliła, że nakładanie kolejnych obowiązków na operatorów wyznaczonych wydaje się nieproporcjonalne z punktu widzenia zachowania warunków przejrzystości i niedyskryminacji. Pozostali operatorzy (często posiadający znaczącą pozycję rynkową) nie podlegają tak rygorystycznym regulacjom, co wyraźnie osłabia pozycję operatorów wyznaczonych na rynku paczek, który rozwija się bardzo dynamicznie i na którym konkurencja jest najbardziej widoczna.
3. Projekt nakłada na krajowe organy regulacyjne dodatkowe obowiązki, które przełożą się na zwiększenie kosztów administracyjnych – koszty wdrożenia rozwiązań informatycznych, koszty zatrudnienia dodatkowych pracowników do obsługi dodatkowej sprawozdawczości, opracowania oceny przystępności i przejrzystości transgranicznych opłat końcowych, weryfikacji kompletności oferty ramowej, wprowadzenia zmian do oferty indywidualnej, mediacji w przypadku braku porozumienia między operatorami.

Wątpliwości budzi też planowany sposób realizacji tych obowiązków. Przesunięcie prac nad ich uszczegółowieniem na etap przygotowania przez KE aktów wykonawczych daje gwarancję, że kwestie te zostaną uregulowane, nie zmniejszają jednak niepewności co do skali nowych obowiązków oraz związanych z nimi kosztów administracyjnych.

Podobne stanowisko zgłaszają pozostałe państwa członkowskie UE. Wątpliwości budzi przede wszystkim zasadność i nieokreślony zakres nowych obowiązków nakładanych na krajowe organy regulacyjne oraz proporcjonalność rozwiązań nakładanych na operatorów wyznaczonych.

Transport morski

W obszarze transportu morskiego, w okresie od lipca do grudnia 2016 r. trwały prace nad 3 projektami dotyczącymi bezpieczeństwa statków pasażerskich:

(1) Dyrektywą PE i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 2009/45/WE w sprawie reguł i norm bezpieczeństwa statków pasażerskich,

(2) Dyrektywą PE i Rady w sprawie systemu inspekcji na potrzeby bezpiecznego użytkowania promów typu ro-ro i szybkich jednostek pasażerskich wykonujących regularne usługi oraz zmieniającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/16/WE w sprawie kontroli państwa portu i uchylającą dyrektywę Rady 1999/35/WE,

(3) Dyrektywą PE i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 98/41/WE w sprawie rejestracji osób podróżujących na pokładzie statków pasażerskich płynących do portów państw członkowskich Wspólnoty lub z portów państw członkowskich Wspólnoty i zmieniającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/65/UE w sprawie formalności sprawozdawczych dla statków wchodzących do lub wychodzących z portów państw członkowskich.

Strona polska brała aktywny udział w posiedzeniach Grupy Roboczej ds. żeglugi, podczas których wypracowywano rozwiązania dotyczące wszystkich trzech wspomnianych dyrektyw, opowiadając się za działaniami mającymi na celu uproszczenie i uporządkowanie istniejących unijnych ram prawnych dotyczących bezpieczeństwa na statkach pasażerskich w taki sposób, aby utrzymać przepisy unijne, w przypadkach gdy są potrzebne i proporcjonalne, zapewnić ich właściwe stosowanie oraz wyeliminować potencjalne nakładanie się obowiązków i występowanie niespójności między powiązаныmi aktami prawnymi, zgodnie z programem sprawności i wydajności regulacyjnej REFIT (*Regulatory Fitness and Performance Program*).

W odniesieniu do *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 2009/45/WE w sprawie reguł i norm bezpieczeństwa statków pasażerskich* prace zakończyły się przyjęciem podejścia ogólnego podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (TTE) w dniu 1 grudnia 2016 r. Zgodnie ze stanowiskiem Polski, projekt przewiduje wyłączenia statków o długości poniżej 24 m i statków żaglowych z zakresu dyrektywy oraz jednoznacznie wskazuje, że aluminium powinno być traktowane jako materiał równoważny dla stali, pod warunkiem spełnienia określonych wymagań przeciwpożarowych. Budzące wątpliwości strony Polskiej zapisy dotyczące uprawnień Komisji do wydawania aktów delegowanych zostały zmienione poprzez jednoznaczne wskazanie, w jakich szczególnych okolicznościach oraz ramach czasowych z uprawnień tych Komisja może skorzystać. Zgodnie ze stanowiskiem Polski wydłużono również czas transpozycji przepisów dyrektywy do 36 miesięcy.

W odniesieniu do *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie systemu inspekcji na potrzeby bezpiecznego użytkowania promów typu ro-ro i szybkich jednostek pasażerskich wykonujących regularne usługi oraz zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/16/WE w sprawie kontroli państwa portu i uchylającej dyrektywę Rady 1999/35/WE*, prace również zakończyły się przyjęciem podejścia ogólnego podczas posiedzenia Rady TTE w dniu 1 grudnia 2016 r. Polska, widząc potrzebę zaktualizowania obowiązujących przepisów w zakresie przeprowadzania inspekcji państwa portu na statkach pasażerskich typu ro-ro i szybkich jednostkach pasażerskich w celu uwzględnienia procedur Nowego Reżimu Inspekcyjnego (NIR), aktywnie włączyła się w prace na forum Grupy Roboczej ds. żeglugi popierając doprecyzowanie zakresu stosowania dyrektywy oraz ujednoczenie terminologii, w tym stosowanie pojęcia „statki pasażerskie typu ro-ro”. Zgodnie ze stanowiskiem Polski, czas przewidziany na transpozycję przepisów dyrektywy do krajowego porządku prawnego został wydłużony z 12 do 36 miesięcy.

W odniesieniu do *Dyrektywy PE i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 98/41/WE w sprawie rejestracji osób podróżujących na pokładzie statków pasażerskich płynących do portów państw członkowskich Wspólnoty lub z portów państw członkowskich Wspólnoty i zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/65/UE w sprawie formalności sprawozdawczych dla statków wchodzących do lub wychodzących z portów państw członkowskich*, w dn. 1 grudnia 2016 r. Rada TTE przyjęła sprawozdanie z postępu prac nad tym dokumentem. Polska poparła przyjęcie sprawozdania, gdyż co do zasady popiera dokument przygotowany przez Komisję mający na celu uproszczenie przekazywania informacji o osobach znajdujących się na statkach. Polska za zasadne uznaje przekazywanie tych informacji w sposób elektroniczny przez już funkcjonujący pojedynczy punkt kontaktowy dla formalności sprawozdawczych związanych z wejściem i wyjściem statku do i z portu. Niemniej jednak wskazanym jest zapewnienie alternatywnego rozwiązania w tym zakresie mniejszym jednostkom uprawiającym żeglugę krajową. Ponadto w ramach Grupy Roboczej ds. żeglugi toczyły się prace nad projektem *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy w zakresie dostępu do rynku usług portowych oraz przejrzystości finansowej portów*. Prezydencja słowacka kontynuowała trilog między Parlamentem Europejskim, Komisją Europejską i Radą rozpoczętą przez prezydencję holenderską w zakresie preambuły projektowanego dokumentu. Polska brała aktywny udział w pracach tej Grupy Roboczej Rady UE ds. żeglugi mających na celu wypracowanie mandatu do negocjacji. W dn. 5 października 2016 r. dokument został przyjęty przez COREPER. Polska nie przeciwstawiła się przyjęciu projektowanego dokumentu z uwagi na zawarte w nim kompromisowe propozycje, w tym, że rozporządzenie nie powinno w żaden sposób naruszać przepisów regulujących system praw majątkowych w państwach członkowskich stosowanych do portów morskich i powinno dopuszczać różne struktury portów w państwach członkowskich.

W trakcie prezydencji słowackiej kontynuowane były prace nad wdrożeniem *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie recyklingu statków oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 i dyrektywę 2009/16/WE*. Podczas posiedzenia Komitetu do spraw rozporządzenia UE 1257/2013 ws. recyklingu statków w dniu 4 listopada 2016 r.

w Brukseli przyjęto decyzje wykonawcze Komisji Europejskiej w sprawie formatów dokumentów dotyczących recyklingu. Polska popierała proponowane brzmienie aktów.

W okresie lipiec-grudzień 2016 r. trwały dalsze prace nad *dyrektywą w sprawie wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych w żegludze śródlądowej oraz uchylającą dyrektywę Rady 96/50/WE i dyrektywę Rady 91/672/EWG*. Polska co do zasady popiera ujednoczenie wymagań w zakresie szkolenia marynarzy, uzyskiwania dokumentów kwalifikacyjnych w żegludze śródlądowej oraz ich wzajemnego uznawania na terenie wszystkich państw członkowskich UE.

Żegluga Śródlądowa

W okresie lipiec-grudzień 2016 r. trwały dalsze prace nad *dyrektywą w sprawie wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych w żegludze śródlądowej oraz uchylającą dyrektywę Rady 96/50/WE i dyrektywę Rady 91/672/EWG*. Polska co do zasady popiera ujednoczenie wymagań w zakresie szkolenia marynarzy, uzyskiwania dokumentów kwalifikacyjnych w żegludze śródlądowej oraz ich wzajemnego uznawania na terenie wszystkich państw członkowskich UE. Kwestiami, które wciąż wymagają ustalenia są w szczególności zakres dyrektywy i wyłączenia. Sprawy te są wyjątkowo istotne zwłaszcza dla państw członkowskich, które nie posiadają śródlądowych dróg wodnych.

Na okres lipiec-wrzesień 2016 r. przypadły finalne prace nad projektem dyrektywy w sprawie wymagań technicznych statków żeglugi śródlądowej, których ostatecznym efektem jest *dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/1629 ustanawiająca wymagania techniczne mające zastosowanie do statków żeglugi śródlądowej i uchylająca dyrektywę 2006/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady*. Dyrektywa weszła w życie w dniu 6 października 2016 i przewiduje 2-letni okres transpozycji.

4.5. Ochrona środowiska

W zakresie prac nad projektem dyrektywy w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczenia atmosferycznego oraz zmiany dyrektywy 2003/35/WE (NEC) Polska z poparciem Rumunii oraz Węgier konsekwentnie komunikowała wątpliwości co do sposobu ustalenia kształtu zobowiązań redukcyjnych dla poszczególnych państw członkowskich. Zdaniem Polski zarówno założenia projektu dyrektywy NEC, jak i jej finalne negocjacje nie były prowadzone w sposób zapewniający pełną transparentność procesu, z poszanowaniem lojalnej współpracy oraz równego traktowania państw członkowskich. W świetle powyższego podczas posiedzenia Rady ds. Środowiska w dniu 17 października 2016 r. Polska wraz z Rumunią i Węgrami wystosowała wspólne oświadczenie, w którym zwrócono uwagę, że sposób prowadzenia negocjacji dyrektywy NEC może stworzyć niekorzystny precedens dla przyszłych negocjacji na forum Rady UE oraz postulowano potrzebę zapewnienia gwarancji pełnej przejrzystości w ramach prac nad unijnym prawodawstwem, szczególnie w zakresie dyskusji i ustaleń odnośnie do zobowiązań dla poszczególnych państw. Ponadto podkreślono, że w toku uzgodnień projektów legislacyjnych konieczne jest uwzględnienie specyfiki poszczególnych państw członkowskich, co pozwoli im na przyjęcie odpowiedzialności za wynegocjowane rozwiązania, w tym zobowiązania redukcyjne. Stanowisko Polski zostało poparte przez Litwę i Włochy. W trakcie formalnego przyjęcia projektu, które miało miejsce podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumenckich w dniu 8 grudnia 2016 r. Polska sprzeciwiła się przyjęciu dyrektywy NEC, składając wraz z Węgrami i Rumunią wspólne oświadczenie. Sprzeciw zgłosiły również delegacje Austrii, Litwy i Danii; delegacja Chorwacji wstrzymała się od głosu.

W zakresie zagadnienia ochrony powietrza Polska wprowadziła ponadto na agendę Rady UE ds. Środowiska tematykę problemu uciążliwości zapachowej w kontekście prawnego uregulowania zagadnień dotyczących standardów zapachowej jakości powietrza.

W okresie prezydencji słowackiej kontynuowano prace legislacyjne nad nowelizacją sześciu dyrektyw w zakresie gospodarki odpadami (tzw. pakiet odpadowy), realizowaną w kontekście wprowadzania inicjatywy dotyczącej gospodarki o obiegu zamkniętym. Omówiono w całości teksty kompromisowe projektów dyrektyw przygotowanych w czerwcu 2016 r. wspólnie przez prezydencję holenderską i słowacką. Polska brała aktywny udział w spotkaniach grupy roboczej, przedstawiając konkretne propozycje zmian legislacyjnych, odnoszących się do następujących zagadnień, na których koncentrowała się dyskusja: definicje oraz metodyka obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz opakowaniowych, rozszerzona odpowiedzialność producenta, sprawozdawczość oraz kwestia rodzaju aktów wydawanych do dyrektyw. Na skutek m. in. aktywnej postawy Polski prezydencja słowacka w listopadzie 2016 r. opracowała kolejne teksty kompromisowe projektów dyrektyw, zawierające propozycje rozwiązań uwzględniających obecną sytuację w zakresie gospodarki odpadami w poszczególnych państwach członkowskich, w tym bardzo istotne z punktu widzenia interesu Polski kwestie dotyczące nieuwzględniania ponownego użycia produktów w obliczaniu poziomów przygotowania do ponownego użycia oraz recyklingu odpadów komunalnych, jak również ograniczenia wydawania przez Komisję Europejską aktów delegowanych na rzecz aktów wykonawczych. Prace nad pakietem odpadowym będą kontynuowane w trakcie prezydencji maltańskiej. Na początku 2017 r. przewidywana jest publikacja kolejnych wersji kompromisowych projektów wchodzących w jego skład. Polska w dalszych pracach będzie dążyć do tego, aby ustanowione cele dotyczące poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz opakowaniowych były możliwe do osiągnięcia pod względem technicznym i technologicznym oraz w sposób zrównoważony; w tym kontekście istotne będzie również uzgodnienie metodyki ich obliczania oraz definicji. Ponadto Polska będzie dążyła do ujednoczenia wymagań w zakresie sprawozdawczości oraz ograniczenia upoważnień do wydawania aktów delegowanych przez Komisję Europejską.

W okresie prezydencji słowackiej prace nad projektem rozporządzenia w sprawie rtęci oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1102/2008 były kontynuowane na etapie nieformalnych rozmów trójstronnych z Komisją i Parlamentem Europejskim celem przyjęcia aktu prawnego. W rezultacie dwóch trilogów zostały wynegocjowane, zgodnie ze stanowiskiem Polski, korzystne dla Polski zapisy dotyczące zagospodarowania odpadów zawierających rtęć oraz ograniczeń w zakresie stosowania rtęci w przemyśle oświetleniowym lamp fluorescencyjnych, dla których Polska jest największym producentem w UE. Pomimo tego Polska sprzeciwiała się przyjęciu projektu rozporządzenia w związku z wprowadzeniem ograniczeń w stosowaniu amalgamatu dentystycznego, podkreślając, że ograniczenia te wywierają wpływ na koszty publicznej opieki stomatologicznej oraz wykraczają ponad zapisy konwencji rtęciowej, których implementacja stanowiła uzasadnienie dla przyjęcia przedmiotowego rozporządzenia. Ostateczne uzgodnienie projektu rozporządzenia nastąpiło w trakcie posiedzenia Coreper I w dniu 16 grudnia 2016 r.

W zakresie polityki wodnej prace prezydencji słowackiej koncentrowały się na wypracowaniu Konkluzji Rady UE w sprawie Zrównoważonej Gospodarki Wodnej, których formalne przyjęcie miało miejsce w trakcie posiedzenia Rady ds. Środowiska w dniu 17 października 2016 r. Przyjęte konkluzje odnoszą się do celów unijnej polityki wodnej i osiągnięcia dobrego stanu wód w UE. Podkreśla się w nich konieczność pełniejszego uwzględnienia celów polityki wodnej UE, w tym zrównoważonego użytkowania i gospodarowania wodą, w pozostałych obszarach polityki UE (żywność, rolnictwo, rybołówstwo, energia, transport, przemysł, planowanie przestrzenne, urbanizacja i turystyka) oraz w odpowiednich unijnych mechanizmach finansowych. W toku prac nad projektem konkluzji Polska wniosowała o uwzględnienie możliwości dostosowania działań wpisujących się w proces realizacji celów polityki wodnej UE do konkretnych potrzeb i warunków państw członkowskich. Postulat ten stanowił inicjatywę Polski podjętą w trakcie nieformalnego posiedzenia Rady ds. Środowiska w

Bratysławie w lipcu 2016 r. i dotyczył otwarcia na forum UE dyskusji w zakresie pozostawienia państwom członkowskim większej swobody w kwestii doboru środków do realizacji polityki wodnej UE. Polska, dzięki swej aktywnej postawie, doprowadziła do uwzględnienia w tekście konkluzji zapisów odnoszących się do konieczności zapewnienia elastycznego podejścia w tym zakresie, uwzględniającego istnienie różnic pomiędzy regionami UE pod względem geografii fizycznej, środowiska i warunków klimatycznych, co przekłada się na wszystkie aspekty życia społecznego i gospodarki, w tym na gospodarkę wodną. Dodatkowo, dzięki zaangażowaniu Polski konkluzje podkreślają podjęte do tej pory przez państwa członkowskie wysiłki w kierunku zrównoważonej gospodarki wodnej. Z uwagi na wyzwania przed jakimi stoi gospodarka wodna w obliczu zmian klimatu, wymagających podjęcia wielu zintegrowanych działań, w trakcie negocjacji Polska popierała postulaty dotyczące możliwości zastosowania środków infrastruktury technicznej, w przypadku gdy wspieranie naturalnej retencji (retencji ekosystemowej) nie jest wystarczające do radzenia sobie z problemami suszy i powodzi w czasie rzeczywistym.

W okresie prezydencji słowackiej sfinalizowane zostały także prace nad projektem Konkluzji Rady UE dotyczących raportu specjalnego nr 03/2016 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. Przeciwdziałanie eutrofizacji Morza Bałtyckiego: konieczność dalszych i bardziej efektywnych działań, ostatecznie przyjętych na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 18 lipca 2016 r. W toku prac nad powyższym projektem Polska postulowała wprowadzenie zmian odzwierciedlających brak formalnej zgody wszystkich Stron Konwencji Helsińskiej o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego (HELCOM) na uzgodnione w roku 2007 cele redukcyjne dotyczące ilości substancji odżywczych kierowanych do Bałtyku. Ponadto, w ramach podkreślenia uznania specyfiki obszaru Morza Bałtyckiego, Polska zaproponowała uwzględnienie w tekście konkluzji znaczenia zmian klimatycznych jako jednej z przyczyn procesu eutrofizacji. Pomimo podejmowanych zabiegów ostatecznie nie udało się zapewnić uwzględnienia zgłaszanych przez Polskę postulatów w ostatecznym brzmieniu konkluzji.

W trakcie prezydencji słowackiej w zakresie tematyki chemikaliów trwały prace nad wypracowaniem konkluzji Rady dotyczący ochrony zdrowia ludzi i środowiska przed szkodliwym oddziaływaniem chemikaliów, poprzez zrównoważone zarządzanie chemikaliami. Polska popierała zarówno ideę przygotowania konkluzji, jak również brała aktywny udział w formułowaniu zapisów konkluzji, których przyjęcie nastąpiło na posiedzeniu Rady ds. Środowiska w dniu 19 grudnia 2016 r. Przyjęcie konkluzji odzwierciedla rosnącą rolę zrównoważonego zarządzania chemikaliami w ramach UE, jak również na arenie międzynarodowej, w szczególności w kontekście ustaleń Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju w 2002 roku oraz celów przyjętych do realizacji w ramach Strategicznego Podejścia do Międzynarodowego Zarządzania Chemikaliami (SAICM) zwłaszcza w odniesieniu do minimalizacji istotnych niekorzystnych skutków działania chemikaliów na zdrowie ludzkie i środowisko do roku 2020. Konkluzje uwzględniają ponadto nowe wyzwania, w tym przyjęte przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 roku Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs), których osiągnięcie nie będzie możliwe bez zrównoważonego podejścia do zarządzania chemikaliami. Obecnie trwają prace nad opracowaniem kolejnej globalnej strategii dotyczącej zrównoważonego zarządzania chemikaliami po roku 2020, będącej kontynuacją działań podejmowanych w ramach procesu SAICM. Należy się spodziewać, że jednym z filarów nowej strategii będzie szeroko rozumiane wspieranie celów zrównoważonego rozwoju, poprzedzone szczegółową analizą, w jaki sposób zrównoważone zarządzanie chemikaliami może pomóc osiągnąć te cele w obszarach, które do tej pory nie były bezpośrednio kojarzone z zarządzaniem chemikaliami. Takie podejście wymagać będzie dalszego rozwijania współpracy wielosektorowej, zarówno na poziomie krajowym jak i międzynarodowym.

Prace prezydencji słowackiej w zakresie globalnych aspektów zrównoważonego rozwoju koncentrowały się na wypracowywaniu stanowisk UE i jej państw członkowskich do dokumentów przygotowywanych dla poszczególnych obszarów tematycznych na potrzeby wydarzeń odbywających się na forum ONZ. W okresie prezydencji słowackiej wskutek spadku aktywności na tych forach prace

koncentrowały się głównie na dokonaniu podsumowania 2. sesji Zgromadzenia Środowiskowego UNEA UNEP, która odbyła się w maju 2016 r. w Nairobi. Prezydencja słowacka rozpoczęła wstępne przygotowania stanowisk UE i jej państw członkowskich do 3. sesji UNEA UNEP (planowanej na grudzień 2017 r.), ograniczające się do wyboru tematu do dyskusji podczas segmentu wysokiego szczebla w trakcie tej sesji. Pozostałe prace będą realizowane w trakcie prezydencji maltańskiej, po opracowaniu przez Sekretariat UNEP, we współpracy z Biurem UNEA i Biurem Komitetu Stałych Przedstawicieli (CPR) mapy drogowej dla przyszłych działań.

W obszarze ochrony przyrody i różnorodności biologicznej prace koncentrowały się na przygotowaniach do 13. Posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej, 8. Posiedzenia Stron Protokołu Kartageńskiego oraz 2. Posiedzenia Stron Protokołu z Nagoi, które odbyły się w dniach 4-17 grudnia 2016 r. w Cancun (Meksyk), po raz pierwszy pod wspólnym szyldem "Konferencji Narodów Zjednoczonych ws. różnorodności biologicznej". Agenda konferencji objęła kilkadziesiąt tematów, z których do najważniejszych należały kwestie dotyczące: wdrażania Planu Strategicznego dla różnorodności biologicznej do roku 2020, włączania różnorodności biologicznej do polityk innych sektorów, ochrony organizmów zapylających, powiązania różnorodności biologicznej ze zmianami klimatu, obszarów chronionych i odtwarzania ekosystemów, mobilizacji środków i mechanizmu finansowego Konwencji o różnorodności biologicznej, raportowania wdrażania Konwencji, morskiej i przybrzeżnej różnorodności biologicznej, inwazyjnych gatunków obcych, społeczności rdzennych i lokalnych, biologii syntetycznej, budowania potencjału, funkcjonowania Sekretariatu oraz dalszego wdrażania obu protokołów do Konwencji. Mandat negocjacyjny dla Unii Europejskiej i jej krajów członkowskich został określony w konkluzjach przyjętych na posiedzeniu Rady ds. Środowiska w dniu 17 października 2016 r. W trakcie prac nad ich zapisami, Polska doprowadziła do uwzględnienia w tekście konkluzji rozszerzenia o infrastrukturę i planowanie przestrzenne listy sektorów, które powinny włączać do swoich polityk problematykę różnorodności biologicznej, jak również odniesienia do Porozumienia Paryskiego, które uwzględnia potrzebę zapewnienia integralności ekosystemów i zachowania różnorodności biologicznej przy działaniach dotyczących zmian klimatu, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów Konwencji o różnorodności biologicznej. W trakcie poprzedzającego spotkanie Konferencji Narodów Zjednoczonych ws. różnorodności biologicznej Spotkania Wysokiego Szczebla, którego tematem przewodnim było włączanie różnorodności biologicznej do innych polityk sektorowych UE, Polska zaprezentowała ideę leśnych gospodarstw węglowych, które poprzez odpowiednią przebudowę drzewostanów pochłaniałyby więcej dwutlenku węgla, przyczyniając się jednocześnie zarówno do działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu, jak i zachowania różnorodności biologicznej. Przedstawiciel Polski wyraził również gotowość Polski do goszczenia jednego z najbliższych posiedzeń Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej i zorganizowania w Polsce sympozjów dotyczących roli społeczności rdzennych i lokalnych w ochronie różnorodności biologicznej oraz oceny wartości różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych. Wynikiem Spotkania Wysokiego Szczebla było przyjęcie tzw. Deklaracji z Cancun, w której ministrowie zobowiązali się do działań na rzecz włączania różnorodności biologicznej do innych polityk innych sektorowych UE poprzez ustanowienie stosownych ram instytucjonalnych, prawnych i administracyjnych, uwzględniających aspekty gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz indywidualne potrzeby państw członkowskich. W aneksie do Deklaracji zawarto wytyczne dla wdrażania tego podejścia w rolnictwie, rybołówstwie, leśnictwie i turystyce.

Prezydencja słowacka przeprowadziła również skutecznie przygotowanie do 17. Konferencji Stron Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) połączonego z 67. i 68. posiedzeniem Stałego Komitetu CITES oraz spotkania wysokiego szczebla „Ministerial Lekgotla”, które odbyły się w dniach 23 września – 5 października 2016 r. w Johannesburgu (RPA). W trakcie posiedzenia zgłoszono rekordową liczbę propozycji UE, dotyczących zmiany przyporządkowania gatunków do załączników Konwencji, które zostały w zdecydowanej większości przyjęte. Przyjęto także, z inicjatywy UE, propozycje dotyczące procesu wsparcia dla krajów rozwijających się w ramach projektu sponsorowanych delegatów, jak również

decyzje dotyczące problemu korupcji oraz uzgodniono mechanizmy mające zapewnić, by handel trofeami odbywał się w sposób zrównoważony. Z punktu widzenia UE, COP17 była ponadto przełomowa jako pierwsza Konferencja Stron CITES, w której UE była reprezentowana jako Strona, co jest bezpośrednim rezultatem wejścia w życie tzw. poprawki z Gaborone. Z punktu widzenia Polski jedną z kluczowych kwestii w trakcie konferencji była kwestia ochrony słonia afrykańskiego i handlu kością słoniową. Polska podkreślała, iż niezależnie od zwalczania kłusownictwa i nielegalnego handlu należy brać pod uwagę, że legalnie prowadzone i monitorowane polowania czy inne formy pozyskiwania gatunków stanowić powinny bodziec zarówno ekonomiczny, jak i społeczny dla rozwoju, co jest szczególnie istotne w świetle przyjęcia Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs), szczególnie celu 1 odnoszącego się do walki z ubóstwem, m.in. poprzez zrównoważone użytkowanie zasobów. Polska opowiadała się za dyskusją na temat wprowadzenia systemu rekompensat finansowych dla tzw. krajów zasięgu słonia pozbawionych możliwości zysku z handlu kością słoniową, który mógłby być przeznaczony na działania związane z ochroną i zrównoważonym użytkowaniem zasobów przyrodniczych. Jednocześnie Polska sprzeciwiła się odgórnemu zamykaniu krajowych rynków na kość słoniową oraz nakazowi niszczenia legalnie zgromadzonej kości słoniowej, gdyż działania te powinny się znaleźć w gestii Stron. Warunkiem skutecznych prac w zakresie opracowania mechanizmu handlu kością słoniową zdaniem Polski jest zaangażowanie wszystkich krajów zasięgu słonia afrykańskiego, z pełnym zapewnieniem udziału i uwzględnieniem interesów społeczności rdzennych i lokalnych, a także zastosowanie efektywnych środków zapobiegających nielegalnemu handlowi. W zakresie handlu kością słoniową zgłoszono szereg skrajnych propozycji, od zaostrzenia reżimu ochronnego po zniesienie zakazu handlu kością słoniową dla wybranych populacji. Polska popierała dążenia krajów do decydowania o swoich zasobach przyrodniczych w zakresie kości słoniowej, sprzeciwiając się blokowaniu rozmów o opracowaniu mechanizmu handlu kością słoniową. Ostatecznie UE sprzeciwiła się zarówno propozycjom dotyczącym wznowienia handlu, jak i zaostrzenia reżimu ochronnego dla słonia afrykańskiego, wobec czego żadna z tych propozycji nie została przez COP17 przyjęta. COP17, zgodnie ze stanowiskiem Polski, nie poparła również odgórnego zamykania krajowych rynków kości słoniowej, ani nakazu niszczenia zasobów zgromadzonej kości słoniowej.

Dodatkowo w dniach 20-28 października 2016 w Słowenii odbyło się 66. spotkanie Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej (IWC), mające rangę spotkania Stron Międzynarodowej Konwencji o uregulowaniu połowów wielorybów. Przedmiotem spotkania był stan zachowania, perspektywy i kondycja poszczególnych stad wielorybów, zidentyfikowane zagrożenia dla ochrony wielorybów jakimi są: przyłów, hałas podwodny, kolizje ze statkami, zaplątanie się w sieci rybackie, zanieczyszczenia jak również perspektywy tzw. *whalewatchingu* czyli odpłatnej obserwacji wielorybów w środowisku naturalnym przez turystów. W trakcie spotkania przyjęto rezolucje mające na celu usprawnienie działalności IWC, jak i rezolucje poświęcone ochronie wielorybów i ich ekosystemów. Kluczową kwestią podnoszoną przez Polskę była ochrona interesów i zachowanie praw społeczności lokalnych. Zagadnienie to będzie szczególnie istotne podczas przygotowania i trwania następnego spotkania IWC, w roku 2018, w Brazylii, w trakcie którego przyznawane będą limity połowów wielorybów dla rdzennej ludności etnicznej. Wynikiem spotkania było ponadto poddanie w wątpliwość dotychczasowych naukowych uzasadnień w kwestii usług ekosystemowych świadczonych przez walenie i skierowanie tego zagadnienia do dalszych prac Komitetu Naukowego IWC.

W trakcie prezydencji słowackiej Polska wprowadziła ponadto na agendę Rady UE ds. Środowiska tematykę ochrony zasobów przyrodniczych Puszczy Białowieskiej, przedstawiając przy tej okazji europejskim ministrom inicjatywę, polegającą na propozycji uruchomienia programu odtwarzania siedlisk w państwach UE, w których potencjalnie mogą występować podobne siedliska jak w Puszczy Białowieskiej, oraz na reintrodukcji gatunków, które wyginęły w tych państwach. Polska zaoferowała w szczególności wsparcie w przeprowadzeniu reintrodukcji żubrów, w tym przetransportowaniu żubrów z Polski do odtworzonych siedlisk w zainteresowanych państwach UE.

W obszarze leśnictwa prezydencja słowacka przewodniczyła spotkaniu dyrektorów UE ds. leśnictwa w Bratysławie w dniach 7-9 listopada 2016 r., w trakcie którego zostały poruszone dwie priorytetowe kwestie, tj. rola lasów w kontekście Unii Energetycznej i ochronie bioróżnorodności. W ramach dyskusji nad tymi zagadnieniami Polska wskazywała na kwestię promowania rozwiązań prawnych umożliwiających zwiększenie znaczenia lasów w stabilizacji i obniżaniu koncentracji CO₂ w atmosferze, przy równoczesnej poprawie stanu bioróżnorodności (np. poprzez zgłaszaną przez Polskę inicjatywę w zakresie leśnych gospodarstw węglowych), jak również podkreślała wyraźną potrzebę wspierania wszystkich inicjatyw, które promują rolę trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w ochronie przyrody. W ramach dyskusji dotyczącej procesu Forest Europe. Polska postulowała o silniejsze umocowanie priorytetów polityki leśnej w innych obszarach UE, m.in. poprzez promowanie roli nowej strategii leśnej UE w zapewnianiu spójności między politykami UE i politykami poszczególnych państw członkowskich. Polska sygnalizowała ponadto potrzebę przygotowania wspólnego stanowiska UE nt. projektu prawnie wiążącego porozumienia o lasach w Europie, podkreślając jednocześnie potrzebę ponownego przeanalizowania obecnej sytuacji, z uwzględnieniem pozycji krajów non-EU. Spotkanie dyrektorów zaowocowało przyjęciem Deklaracji Bratysławskiej, która w szczególności wskazuje na znaczenie lasów w adaptacji i mitygacji do zmian klimatycznych oraz uznając rolę lasów w ochronie przyrody podkreśla konieczność nadania w nowej strategii leśnej priorytetu zagadnieniom dotyczącym lasów w perspektywie globalnej. Prezydencja słowacka doprowadziła ponadto do pierwszego spotkania grupy roboczej ds. przyszłego kierunku procesu Forest Europe (12-13 listopada 2016, Bratysława), którego celem było wypracowanie sposobów dostosowania zakresu działań procesu do aktualnych wyzwań związanych nie tylko z leśnictwem, ale też z innymi sektorami gospodarki. W ramach dyskusji Polska zgłaszała rekomendacje odnoszące się do kwestii silniejszego umocowania priorytetów inicjatywy Forest Europe w pozostałych obszarach polityki UE.

4.6. Polityka rolna

Rynki rolne

Utrzymująca się od 2014 r. trudna sytuacja na rynku unijnym, w tym polskim rynku mleka i przetworów mlecznych zaczęła ulegać poprawie w trakcie trwania prezydencji słowackiej. Powodem odwrócenia trendu było przede wszystkim zmniejszenie podaży mleka przez głównych światowych eksporterów oraz zwiększenie popytu na przetwory mleczne przez Chiny i Rosję. Kontynuowana była także, stosunkowo stabilna sytuacja w unijnym sektorze wieprzowiny, która poprawiła się w II kwartale 2016 r. po kryzysie z lat 2014-2015. Sytuacja na polskim rynku wieprzowiny uległa jednak zachwianiu, pod wpływem wystąpienia w sierpniu i we wrześniu 2016 r. kolejnych ognisk afrykańskiego pomoru świń, co pociągnęło za sobą wprowadzenie daleko idących restrykcji weterynaryjnych i wywołało trudną sytuację ekonomiczną w gospodarstwach znajdujących się na obszarach objętych tymi restrykcjami. Drastyczne zmniejszenie dochodowości gospodarstw mlecznych na skutek spadku cen przetworów mlecznych i w konsekwencji obniżenia cen skupu surowca mlecznego obserwowane od II połowy 2014 r. do połowy 2016 r., a także trudna sytuacja w sektorze wieprzowiny, spowodowały konieczność uruchomienia przez Komisję Europejską (KE) mechanizmów wsparcia, w postaci kilku następujących po sobie pakietów (pierwszy we wrześniu 2015 r., kolejny w marcu 2016 r.). Na skutek wielomiesięcznych starań Polski, na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, w lipcu 2016 r., został przyjęty trzeci pakiet środków pomocowych, na które składały się głównie mechanizmy skierowane na rynek mleka, a w szczególności: ograniczanie produkcji mleka (150 mln euro), dobrowolne wsparcie związane z produkcją, wydłużenie okresu interwencji publicznej oraz dopłat do prywatnego przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku. Ponadto, KE przyznała państwom członkowskim warunkową pomoc dostosowawczą (350 mln euro), która może być przeznaczona nie tylko dla producentów mleka, ale także po specjalnym uzasadnieniu, dla rolników w innych sektorach hodowlanych. Dzięki staraniom Polski, przedsiębiorcy uczestniczyli także w sukcesywnie

przedłużanych, mechanizmach dopłat do prywatnego przechowywania oraz zakupów publicznych przetworów mlecznych.

Opisane powyżej i realizowane w trakcie prezydencji słowackiej działania były kontynuacją wcześniejszych, które chroniły sektor mleczarski, przyczyniając się do zmniejszenia negatywnego wpływu światowego kryzysu na producentów i przetwórców mleka. Niezależnie od faktu, czy wprowadzone w lipcu 2016 r. w ramach pakietu wsparcia środki pomocowe okażą się wystarczające dla ostatecznego ustabilizowania dochodowości gospodarstw rolnych, bieżąca sytuacja na rynku mleka nadal musi być przedmiotem szczegółowo monitorowania, w tym na posiedzeniach Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa. W tym zakresie do dyskusji pozostaje m.in. rola Obserwatorium Rynkowego ds. Mleka, którego funkcjonowanie należałoby połączyć w transparentny i przewidywalny sposób z procesem decyzyjnym w ramach podejmowanych działań interwencyjnych.

W czasie słowackiej prezydencji, Polska podejmowała wysiłki zmierzające do uruchomienia wsparcia uczestników rynku w sektorze wieprzowiny, z terenu objętego restrykcjami z uwagi na ASF. W tym celu na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 10 października 2016 r. Polska zgłosiła wniosek w sprawie potrzeby wsparcia sektora wieprzowiny w Polsce dotkniętego skutkami ograniczeń. Polska poinformowała, że podejmuje intensywne, wielokierunkowe działania mające na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się wirusa ASF na pozostałą część Polski oraz Unii Europejskiej, co nie jest łatwe m.in. w związku z bliskością Białorusi i Ukrainy, gdzie ASF jest szeroko rozpowszechniony. Mając na uwadze powyższe, Polska zwróciła się do Ministrów oraz KE o wsparcie finansowe dla podejmowanych działań, zapowiadając przygotowanie kompleksowego programu w tym obszarze. Program ten został przedłożony KE w dniu 4 listopada 2016 r. W przedłożonym dokumencie Polska zawnioskowała o uruchomienie środków z budżetu UE celem m.in. sfinansowania rekompensat:

- dla producentów świń z tytułu niższych cen skupu żywca wieprzowego i prosiąt, utrzymujących produkcję w strefie objętej restrykcjami weterynaryjnymi oraz ze zwiększonymi kosztami z tytułu przetrzymywania świń,
- z tytułu obniżenia wartości mięsa pochodzącego ze świń utrzymywanych w strefie objętej restrykcjami weterynaryjnymi oraz dodatkowych kosztów przetwarzania,
- z tytułu sanitarnego zakazu utrzymywania świń w gospodarstwach w strefach objętych restrykcjami weterynaryjnymi.

Pismem z dnia 9 grudnia 2016 r. Komisarz Hogan udzielił odpowiedzi na wniosek Polski, w której zapewnił, iż jest w pełni świadomy, że należy dołożyć wszelkich starań, aby powstrzymać rozprzestrzenianie się tej choroby, oraz że zrekompensowanie rolnikom szkód ekonomicznych poniesionych przez nich na skutek wprowadzenia środków sanitarnych ma podstawowe znaczenie. Jednocześnie Komisarz poinformował, że polecił swoim służbom prace na poziomie eksperckim z przedstawicielami Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w celu dalszej analizy możliwości wdrożenia mechanizmów rekompensat dla producentów świń oraz z tytułu sanitarnego zakazu utrzymywania świń. Odrzucił natomiast możliwość wsparcia z tytułu obniżenia wartości mięsa.

Wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw

Priorytetem prezydencji słowackiej, ale również i Polski, było wzmocnienie pozycji producentów rolnych w łańcuchu dostaw żywności oraz zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych. Polska w duchu kompromisu poparła na grudniowej Radzie UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa projekt Konkluzji Rady w sprawie wzmocnienia pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności oraz zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych podkreślając potrzebę stworzenia regulacji na poziomie UE. Polska prezentując swe stanowisko podkreślała zasadność i potrzebę uregulowań kwestii nieuczciwych praktyk handlowych na poziomie UE. Działania na poziomie UE będą uzupełniały działania na poziomie krajowym, ponieważ te nie przyniosły oczekiwanych skutków. Eliminowanie

nieuczciwych praktyk jest krokiem we właściwym kierunku. Zdaniem Polski tylko odpowiednie regulacje spowodują, że rynek będzie funkcjonował prawidłowo.

Rolnictwo ekologiczne

W okresie prezydencji słowackiej były kontynuowane prace nad projektem rozporządzenia w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych. Polska konsekwentnie dążyła do utrzymania rozwiązań zawartych w podejściu ogólnym Rady, przyjętym w dniu 16 czerwca 2015 r. na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w Luksemburgu. W opinii Polski reforma systemu rolnictwa ekologicznego mogła być jednakże znacznie głębsza i ambitniejsza, a przyjęte podejście ogólne nie realizuje w pełni celów przeglądu legislacji, jakimi są uproszczenia i ułatwienia. Z uwagi na powyższe, w lipcu 2016 r. Polska przesała do prezydencji słowackiej pismo zawierające postulaty w odniesieniu do proponowanych zmian w systemie importu produktów ekologicznych do Unii Europejskiej. Polska konsekwentnie wspiera rozwiązania mające na celu oparcie systemu kontroli produkcji ekologicznej w pełni na analizie ryzyka. Ponadto, sprzeciw Polski wobec nakładania na podmioty nowego obowiązku wykonywania oceny środowiskowej prowadzonej działalności poskutkowało wycofaniem się Parlamentu Europejskiego z propozycji wdrożenia takiej oceny. Postulaty Polski mają na celu ochronę interesów producentów ekologicznych, obniżenie kosztów funkcjonowania systemu bez obniżania jakości nadzoru oraz zmniejszenie obciążeń producentów ekologicznych.

Uproszczenie i przyszłość Wspólnej Polityki Rolnej (WPR)

W czasie trwania prezydencji słowackiej, Polska aktywnie uczestniczyła w działaniach Unii Europejskiej w zakresie zapoczątkowanych jeszcze w 2015 r. pracach uproszczeniowych zreformowanej WPR, w szczególności w zakresie zazielenienia w ramach płatności bezpośrednich. Ze względu na fakt, że w zaproponowanych przez KE zmianach dotyczących uproszczenia zazielenienia znalazły się zarówno rozwiązania zgodne z postulatami zgłaszanymi przez państwa członkowskie, w tym Polskę, jak i nowe propozycje nie stanowiące uproszczenia, a zmieniające dotychczas obowiązujące przepisy, Polska podjęła inicjatywę przygotowania wraz z innymi państwami członkowskimi dokumentu, w którym zwróciła się do KE o zmianę lub usunięcie niektórych z zaproponowanych przepisów. Przygotowany z inicjatywy Polski wspólny wniosek dotyczący zazielenienia, poparty przez 18 państw członkowskich, był przedmiotem dyskusji na posiedzeniu Rady UE w październiku 2016 r. W odpowiedzi na tę inicjatywę (wniosek) KE częściowo uwzględniła postulaty państw członkowskich.

W obszarze uproszczenia Polska również aktywnie uczestniczyła w pracach nad zmianami aktów bazowych WPR zawartymi w propozycji prawej określonej omnibusem (COM(2016)605). Zmiany zaproponowane przez KE skoncentrowane są na uproszczeniu przepisów WPR i zmniejszeniu obciążeń związanych z ich wdrażaniem. Prezydencja słowacka prowadziła dyskusje nad tą częścią omnibusu na forum Specjalnego Komitetu Rolnego (SCA). Przekazane przez Polskę uwagi, pytania i komentarze pozwoliły na wyjaśnienie niejasności związanych z częścią propozycji KE. Polska przedstawiła także szereg dodatkowych propozycji zmian aktów bazowych WPR, o które należy uzupełnić projekt omnibus. Propozycje te dotyczyły m.in. wprowadzenia możliwości zmiany decyzji wprowadzenia przez państwa członkowskie ograniczenia dla maksymalnych płatności bezpośrednich na gospodarstwo, rozszerzenia listy sektorów objętych płatnościami powiązаныmi z produkcją, zagwarantowania większej elastyczności we wdrożeniu wsparcia dla młodych rolników w I i II filarze WPR (w tym wyłączenia konieczności udzielania tego typu wsparcia osobom prawnym), podniesienia wsparcia UE dla organizacji producentów w sektorze owoców i warzyw. Propozycje te zostały odnotowane w przygotowanych przez prezydencję słowacką dokumentach podsumowujących przeprowadzone prace nad projektem omnibus. Polska będzie zabiegała o ich uwzględnienie w ostatecznym kompromisie pomiędzy Radą a PE, którego przyjęcie powinno nastąpić do połowy 2017 r. Ponadto, na marginesie posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 15 listopada 2016 r. prezydencja słowacka zorganizowała w czasie obiadu roboczego dyskusję nt.

przyszłości WPR po 2020 roku. Było to okazją do zaprezentowania przez Polskę priorytetów dotyczących przyszłego kształtu tej polityki, w tym dotyczących:

- zapewnienia równych warunków konkurencji i równego traktowania rolników (co wymaga wyrównania dopłat bezpośrednich w UE),
- odpowiedniego finansowania WPR ze względu na wspólnotowy tej polityki i jej wysoką wartość dodaną oraz charakter WPR,
- utrzymania obu filarów WPR, z silnym II filarem ukierunkowanym na rozwój obszarów wiejskich, modernizację i restrukturyzację oraz redukcję różnic rozwojowych.

Rolne aspekty polityki handlowej UE

Polska, wspólnie z Francją i Niemcami, wystąpiła do prezydencji słowackiej o omówienie przez ministrów rolnictwa UE kwestii negocjacji UE-Mercosur. Doszło do tego na listopadowym posiedzeniu Rady UE ds. rolnictwa i rybołówstwa. Wspólny wniosek mówił m.in. o potrzebie poprawy przepływu informacji nt. stanu negocjacji między KE a krajami członkowskimi UE, a także o potrzebie ponownej oceny dotychczasowego podejścia UE do tych negocjacji, zwłaszcza do wymiany koncesji taryfowych w imporcie towarów wrażliwych. Wskazano przy tym, że należy wziąć pod uwagę: analizę KE skumulowanego efektu umów handlowych na sektor rolny oraz wydarzenia, które nastąpiły od maja 2016 r., kiedy miała miejsce wymiana ofert taryfowych UE-Mercosur. We wniosku wskazano również kilka zasad, które należy uwzględnić w negocjacjach z Mercosurem, m.in. przestrzeganie symetryczności i wzajemności koncesji, uwzględnienie barier pozataryfowych, przestrzeganie unijnych standardów i przepisów sanitarnych i fitosanitarnych. Na tym samym posiedzeniu Rady omówiono też wstępnie raport KE na temat wpływu przyszłych umów handlowych na sektor rolny UE (opublikowany 15 listopada 2016). Raport był przygotowany na wniosek części państw członkowskich, w tym Polski. Pogłębiona dyskusja na temat tego dokumentu na forum Rady ma być kontynuowana w 2017 r.

Badania i innowacje w rolnictwie

Polska podjęła działania na rzecz silniejszego włączenia polskiego potencjału badawczego (a także potencjału nowych państw członkowskich), w realizację projektów w obszarze rolnictwa w ramach programu Horyzont 2020, zwłaszcza w kontekście prac nad Programem Roboczym na lata 2018-2020. Pierwsze działania w tej sprawie podjęto na forum Rady UE ds. rolnictwa i rybołówstwa w grudniu 2015r. oraz w lutym 2016r. (potem także na poziomie Stałego Komitetu ds. Badań Naukowych w Rolnictwie – SCAR). W okresie maj-sierpień 2016 MRiRW wypracowało na poziomie krajowym propozycje tematów badawczych szczególnie istotnych dla rozwoju biogospodarki w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, zrównoważonego sektora rolno-żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich. Tematy te zostały następnie włączone do deklaracji dotyczącej tego problemu przyjętej w październiku przez ministrów rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Rumunii i Słowenii. Deklaracja została zaprezentowana na forum Rady UE ds. rolnictwa i rybołówstwa w listopadzie 2016 w ramach zaproponowanej przez prezydencję słowacką dyskusji nt. badań i innowacji w rolnictwie. W efekcie podjętych przez Polskę działań potrzeba zwiększenia udziału państw UE-13 w programie Horyzont 2020 została podkreślona w piśmie prezydencji słowackiej skierowanym do komisarza Carlosa Moedasa.

Rolnictwo w ramach polityki energetyczno-klimatycznej UE po 2020 r.

W lipcu 2016 KE przedstawiła projekty rozporządzeń dotyczących rocznych wiążących ograniczeń emisji gazów cieplarnianych oraz sposobu włączenia sektora użytkowania gruntów do polityki energetyczno-klimatycznej UE w perspektywie do 2030 r. Ministrowie rolnictwa UE przeprowadzili dyskusję dotyczącą tych projektów na grudniowym posiedzeniu Rady UE ds. rolnictwa i rybołówstwa. Polska przedstawiła swoje stanowisko w zakresie sposobu uwzględnienia sektora rolnego w ww. propozycjach, podkreślając następujące kwestie:

- cele związane z bezpieczeństwem żywnościowym powinny być nadrzędne w stosunku do innych celów, zgodnie z zapisami zawartymi w Porozumieniu Paryskim oraz w konkluzjach Rady Europejskiej z października 2014 r., ustanawiających ramy polityki energetyczno-klimatycznej,
- zaproponowany dla Polski cel redukcyjny dla sektora non-ETS jest zbyt ambitny,
- nakładanie dodatkowych wymogów redukcyjnych na sektor rolny może prowadzić do spadku dochodowości mniejszych gospodarstw, zmniejszenia produkcji i wzrostu bezrobocia na obszarach wiejskich,
- dla zapewnienia możliwości realizacji celów klimatycznych konieczne jest zagwarantowanie odpowiedniego poziomu finansowania ze środków WPR w kolejnej perspektywie finansowej,
- Polska będzie dążyć do zwiększenia limitu pochłaniania w sektorze użytkowania gruntów oraz do uwzględnienia sektora leśnictwa w bilansowaniu emisji z sektora non-ETS, m.in. z rolnictwa pochłanianiem dokonywanym przez lasy.

4.7. Polityka rybołówstwa

W zakresie rybołówstwa bałtyckiego najistotniejsze były prace prowadzone nad *projektem rozporządzenia Rady w sprawie uprawnień do połowów na 2017 r. w odniesieniu do pewnych stad ryb i grup stad ryb w Morzu Bałtyckim*. Rozporządzenie to ma na celu ustalenie uprawnień do połowów dla niektórych stad ryb i grup stad ryb stosowanych na Morzu Bałtyckim w 2017 r. Wskazane rozporządzenie będące przedmiotem prac Rady do Spraw Rolnictwa i Rybołówstwa w okresie prezydencji słowackiej było najważniejszym dokumentem w zakresie rybołówstwa z punktu widzenia Rzeczypospolitej Polskiej. W trakcie prezydencji słowackiej Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad ustaleniem możliwości połowowych dla dorsza, śledzia, szprota, łososia i gładzicy. Najważniejsza dyskusja miała miejsce w dniach 10-11 października 2016 r., podczas posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w Luksemburgu, gdzie przyjęto porozumienie w sprawie ostatecznego brzmienia zapisów rozporządzenia. Propozycja Komisji Europejskiej głosowana w trakcie Rady UE zakładała, w pierwotnej wersji rozporządzenia, ok 87% redukcję kwoty połowowej dorsza stada zachodniego, oraz 39% redukcję kwoty dorsza stada wschodniego. Polska biorąc pod uwagę konieczność zarządzania zasobami ryb w Morzu Bałtyckim na poziomie maksymalnego zrównoważonego połowu (MSY) od roku 2015, oraz w celu konieczności ochrony obu stad dorsza opowiadała się za przyjęciem propozycji KE. Polska zwracała uwagę na bardzo złą sytuację stanu zasobów dorsza i wzywała wszystkie państwa członkowskie do poparcia propozycji KE. Jednakże żadne państwo nie podzielało stanowiska Polski. Jedynie Polska mając na względzie racjonalne podejście do zarządzania rybołówstwem opowiadała się za utrzymaniem kwoty połowowej szprota z roku 2016, ponieważ zaproponowany przez KE 40% wzrost kwoty w stosunku do roku 2016, był dla Polski nie do zaakceptowania. Ostatecznie Rzeczpospolita Polska poparła w duchu kompromisu projekt rozporządzenia, w którym w związku z przyjęciem propozycji Polski, dokonano podwyższenia całkowitego limitu połowów, w stosunku do 2016 r., o 29% w przypadku szprota oraz o 8 % w przypadku śledzia stada centralnego (podobszary 25-32) i o 8% w przypadku śledzia zachodniego (podobszary 22-24). Została także podwyższona o 97% kwota połowowa gładzicy. Jednocześnie w odniesieniu do łososia podjęto decyzję o ustaleniu kwoty połowowej tego gatunku na poziomie z roku 2016. Duża redukcja kwot połowowych dotyczyła obu stad dorsza tj. wschodniego (podobszary 25-32) o 25% i zachodniego (podobszar 22-24) o 56%.

Kontynuowane były również prace nad *Rozporządzeniem Rady ustalającym uprawnienia do połowów na 2017 rok dla pewnych stad ryb i grup stad ryb, stosowane w wodach UE oraz – w odniesieniu do statków UE – w niektórych wodach nienależących do UE*. Rozporządzenie to ma na celu ustalenie na 2017 rok maksymalnych ilości połowów gatunków ryb na poszczególnych obszarach wód Unii oraz na wodach międzynarodowych. Podstawą prawną wniosku jest art. 43 ust. 3 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w związku z czym w procedurze nie jest wymagany udział Parlamentu

Europejskiego. W obszarze szczególnego zainteresowania Polski są wielkości kwot połowowych przyznanym Polsce rozporządzeniem, kluczowe dla polskiej floty dalekomorskiej - kwoty dorsza na obszarze Svalbard (obszar I i IIB), ostroboka chilijskiego na Pacyfiku oraz kwoty makreli i śledzia na północnym Atlantyku. Udział Polski w kwotach połowowych konkretnych gatunków wynika z tzw. kluczy relatywnej stabilności, ustalających podział wewnątrz Unii, uzgodniony w *Traktacie Akcesyjnym*. Dlatego też, z punktu widzenia polskiego rybołówstwa dalekomorskiego ważne są rezultaty negocjacji dwustronnych UE-Norwegia oraz powiązanych z nimi, konsultacji państw nadbrzeżnych dla tych gatunków, w których Polska ma udziały w kwotach UE - odpowiednia wielkość tych kwot wpływa na zwiększenie lub zmniejszenie kwoty połowowej dla Polski. W odniesieniu do zasobów, w których nie ma opracowanego doradztwa naukowego, większość państw członkowskich opowiada się za traktowaniem poszczególnych stad osobno, z należyтым uwzględnieniem najlepszych dostępnych informacji naukowych oraz wskaźników, co do stanu stad. Zgodnie ze stanowiskiem Polski w tej sprawie, w takim przypadku nie powinno się stosować automatycznie obniżania limitów połowowych. Podczas dyskusji wiele delegacji podkreślało też potrzebę ustalania całkowitych dopuszczalnych połowów (*Total Allowable Catch – TAC*) na poziomie z zeszłego roku (tzw. *roll-over*), w przypadku pozytywnych rekomendacji naukowych. Dokument końcowy został przyjęty podczas posiedzenia Rady Ministrów UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniach 12-13 grudnia 2016 r. Na ww. posiedzeniu Polska wyraziła poparcie dla przedstawionej kompromisowej wersji rozporządzenia. Przyjęte w rozporządzeniu polskie kwoty połowowe są odzwierciedlone zgodnie z kluczem podziału (*relative stability*) wewnątrz Unii.

Kolejną istotną kwestią z obszaru rybołówstwa były prace nad *Rozporządzeniem Rady ustanawiającym na lata 2017 i 2018 uprawnienia do połowów dla unijnych statków rybackich dotyczące niektórych stad ryb głębinowych*. Dokument został przygotowany w celu określenia całkowitego dopuszczalnego połowu (TAC) ryb z niektórych stad głębinowych na nadchodzące dwa lata, a także zmiany rozporządzenia Rady (UE) 2016/72 z dnia 22 stycznia 2016 r. ustalającego uprawnienia do połowów na 2016 rok dla niektórych stad ryb i grup stad ryb, stosowane w wodach Unii oraz – w odniesieniu do unijnych statków rybackich – w niektórych wodach nienależących do Unii oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2015/104, polegające na podniesieniu TAC na sardelę europejską. W dniu 6 października 2016 r. Komisja przedłożyła Radzie wniosek dotyczący powyższego Rozporządzenia Rady, opartego na art. 43 ust. 3 TFUE. Następnie w trakcie prezydencji Słowacji, wniosek był analizowany na posiedzeniach Grup Roboczych ds. Wewnętrznej i Zewnętrznej Polityki Rybołówstwa oraz posiedzeniach COREPER I. Polska poparła wniosek rozporządzenia. Przedstawiciele reprezentujący Polskę na powyższych posiedzeniach opowiadali się za traktowaniem poszczególnych stad ryb w sposób indywidualny, z należyтым uwzględnieniem dostępnych informacji naukowych i wskaźników co do stanu zasobów. Dzięki konstruktywnej postawie wszystkich stron, w tym strony polskiej, na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbyło się w dniach 14-15 listopada 2016 r., wszystkie delegacje przyjęły jednomyślnie kompromisową wersję wyżej wymienionego dokumentu. Dokument przyznaje Polsce uprawnienia do połowów pałusza czarnego oraz buławika czarnego.

4.8. Zdrowie

Wyroby medyczne

W ostatnich miesiącach kontynuowano prace nad dwoma projektami rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wyrobów medycznych oraz wyrobów medycznych do diagnostyki pozaustrojowej. Kończy się proces uzgodnienia jednolitego tekstu obu rozporządzeń w sprawach wyrobów medycznych w angielskiej wersji językowej (do polskojęzycznych wersji roboczych obu rozporządzeń zgłoszono wiele uwag). Polska na każdym etapie prac popierała co do zasady cele przyświecające obu projektom, wskazywała na brak uzasadnienia dla szeregu proponowanych przepisów, które mogą być trudne do stosowania przez przedsiębiorców, zgłaszała także zastrzeżenia

do zbytniego rozrostu procedur administracyjnych, które nie będą miały znaczącego wpływu na poprawę bezpieczeństwa wyrobów medycznych, a mogą doprowadzić do nieefektywności sektora wyrobów medycznych. Ponadto Polska podkreślała, iż niektóre z rozwiązań będą znaczącym obciążeniem dla instytucji państwowych oraz mogą spowodować wzrost wydatków budżetu państwa w perspektywie 4-5 lat, tj. do chwili, kiedy oba rozporządzenia będą stosowane przez państwa członkowskie. Mimo iż eksperci podczas spotkań grupy roboczej Rady nie osiągnęli pełnej zgody co do brzmienia obu projektów, Polska ocenia wypracowany tekst jako wyważony kompromis. Przyjęto wiele ze zmian postulowanych przez Polskę i inne państwa członkowskie.

Produkty lecznicze weterynaryjne

W czasie prezydencji słowackiej kontynuowano prace nad projektem *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych COM(2014)558*. Rozporządzenie ma zastąpić dotychczasową dyrektywę 2001/82/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do weterynaryjnych produktów leczniczych, transponowaną ustawą z dnia 6 września 2001 r. – *Prawo farmaceutyczne*. Szczególnym celem projektu rozporządzenia, zgodnie z wyjaśnieniem Komisji Europejskiej jest rewizja dotychczasowych przepisów, zapewniająca zwiększenie dostępności weterynaryjnych produktów leczniczych, redukcję obciążeń administracyjnych, stymulację innowacyjności i konkurencyjności, poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego i podjęcie kwestii ryzyka dla zdrowia publicznego, wynikającego z antybiotykooporności. Polska na bieżąco dokonuje analizy proponowanego aktu prawnego kierując się przy tym nadrzędnym celem zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa stosowania leczniczych produktów weterynaryjnych, koniecznością zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia zwierząt oraz ochrony zdrowia publicznego..

Polska do tej pory podnosiła przede wszystkim zastrzeżenia odnośnie do kwestii braku definicji produktu referencyjnego; bezterminowego dopuszczania do obrotu nowych produktów leczniczych weterynaryjnych; zwolnienia z obowiązku sporządzania okresowych raportów bezpieczeństwa, przeniesienia obowiązku monitorowania bezpieczeństwa produktów leczniczych weterynaryjnych na agencje narodowe; zniesienia obowiązku składania wniosków o dopuszczenie do obrotu produktów leczniczych weterynaryjnych we wszystkich państwach członkowskich w zakresie procedury MRP, DCP; wydłużania ochrony danych dokumentacji produktów leczniczych weterynaryjnych; obowiązku harmonizacji charakterystyk produktów leczniczych weterynaryjnych.

Ponadto Polska wyraziła wątpliwości co do treści i precyzji przepisów dotyczących sprzedaży hurtowej oraz detalicznej produktów leczniczych weterynaryjnych, zwłaszcza w kontekście sprzedaży wysyłkowej; prowadzenia dokumentacji produktów leczniczych weterynaryjnych, recepty weterynaryjnej oraz reklamy produktów leczniczych weterynaryjnych. Polska zwróciła również uwagę na brak przepisów dotyczących ograniczeń i kar w zakresie obrotu produktów leczniczych weterynaryjnych.

Nowe Substancje Psychoaktywne

Prezydencja słowacka kontynuowała rozpoczęte w 2013 r. prace nad rozporządzeniem w sprawie nowych substancji psychoaktywnych. Polska wyraża poparcie dla rozwiązania, które przyspiesza, usprawnia i doskonali systemy EWS (system wczesnego ostrzegania) oraz oceny ryzyk powodowanych przez Nowe Substancje Psychoaktywne, zapewniając równocześnie możliwości indywidualnej oceny i swobody reagowania w przypadku zagrożeń występujących na terytorium państw członkowskich. Prezydencja przychyliła się do tego stanowiska, popartego także przez inne państwa członkowskie.

W dniu 8 grudnia 2016 r. Rada przyjęła stanowisko w sprawie pakietu reformującego przepisy dotyczące nowych substancji psychoaktywnych oraz usprawniającego wymianę informacji, system wczesnego ostrzegania i procedurę oceny ryzyka na szczeblu UE. Rada jest gotowa do rozpoczęcia negocjacji z Parlamentem w celu uchwalenia przygotowanych aktów prawnych.

4.9. Edukacja, młodzież, kultura i sport

Edukacja

Priorytetami prezydencji słowackiej w obszarze kształcenia i szkolenia były umiejętności – prowadzono prace nad nowym europejskim programem na rzecz umiejętności, w szczególności w zakresie Europejskich Ram Kwalifikacji oraz Europass.

W trakcie Rady UE ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dniach 21-22 listopada 2016 r. przyjęto porozumienie polityczne w zakresie zalecenia w sprawie ustanowienia gwarancji umiejętności. W zaleceniu zachęca się państwa członkowskie do podjęcia działań – zgodnie z uwarunkowaniami i potrzebami krajowymi – na rzecz poprawy poziomu umiejętności wśród osób dorosłych o niskich kwalifikacjach, wiedzy i kompetencjach poprzez oferowanie elastycznych możliwości poprawienia umiejętności czytania i pisania oraz rozumowania matematycznego i kompetencji cyfrowych lub zapewnienie możliwości czynienia postępów w kierunku uzyskania kwalifikacji na wyższych poziomach Europejskich Ram Kwalifikacji odpowiednich dla potrzeb rynku pracy i dla aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie. Większość uwag zgłoszonych przez Polskę w toku prac nad dokumentem została uwzględniona. Szczególne znaczenie dla Polski miało pozostawienie do wyłącznej decyzji państw członkowskich określenia grupy docelowej zalecenia.

Rada UE ds. edukacji przyjęła ponadto rezolucję w sprawie nowego programu na rzecz umiejętności sprzyjającego integracyjności i konkurencyjności Europy, która stanowi odpowiedź ministrów edukacji na zaproponowaną przez Komisję Europejską inicjatywę oraz konkluzje w sprawie zapobiegania radykalizacji prowadzącej do brutalnego ekstremizmu, w których podkreśla się potrzebę współpracy międzysektorowej, a także unijnego wsparcia na rzecz działań państw członkowskich w dziedzinie zapobiegania radykalizacji.

Ministrowie edukacji przeprowadzili również dyskusję na temat wspierania i rozwijania talentów: polityki na rzecz odkrywania przez młodych ludzi ich potencjału. Przedstawiciel Polski w trakcie debaty zwrócił uwagę, że wysoka dynamika zmian na rynku pracy, która wynika z postępu technologicznego oraz konieczności zwiększania innowacyjności, powinna skłaniać wszystkie instytucje, w tym sektora edukacji do stopniowej zmiany podejścia do kształcenia. Szkoły i uczelnie powinny kłaść coraz większy nacisk na te kompetencje, które pozwolą absolwentom odnaleźć się w zmieniającym się środowisku zawodowym i społecznym.

Młodzież

Priorytety prezydencji słowackiej w obszarze młodzieży dotyczyły takich kwestii jak: talent i wzmocnienie potencjału młodych ludzi oraz ich integracja w społeczeństwie poprzez innowacyjne podejście do pracy z młodzieżą, a także umożliwienie wszystkim młodym ludziom aktywności w różnorodnej, skomunikowanej i włączającej Europie.

W trakcie Rady UE ds. młodzieży 21 listopada 2016 r. przyjęto konkluzje w sprawie promowania nowych podejść w pracy z młodzieżą w celu odkrywania i rozwijania potencjału młodych ludzi. Dokument wskazuje na szybko zmieniający się styl życia młodzieży, wymagający od osób pracujących z nią adaptacji m.in. poprzez nabywanie umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami. W konkluzjach zwraca się również uwagę na zasadność regularnego gromadzenia i analizowania informacji na temat nowych trendów w życiu młodych ludzi oraz rozpowszechniania wyników badań wśród zainteresowanych podmiotów na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. W trakcie prac nad dokumentem sposób ujęcia tej ostatniej kwestii był szczególnie istotny dla Polski. Na skutek interwencji polskiej delegacji oraz przy wsparciu Wielkiej Brytanii i Austrii, w końcowej wersji konkluzji podkreślona została przede wszystkim zasada dobrowolności w odniesieniu do działań planowanych w tym względzie przez państwa członkowskie.

W dalszej części Rady UE ds. młodzieży ministrowie odbyli debatę na temat sytuacji młodych Europejczyków w centrum nowoczesnej Unii Europejskiej. Temat ten był kontynuacją rozmów, jakie odbyły się podczas nieformalnego posiedzenia szefów państw i rządów UE-27 w Bratysławie oraz rekomendacji przyjętych podczas Unijnej Konferencji Młodzieży w Koszycach w październiku 2016. Przedstawiciel Polski w trakcie swojego wystąpienia podkreślił, że Unia Europejska chcąc przekonać młodych ludzi do siebie, musi intensywniej zająć się ich problemami związanymi z odbudową zaufania do świata polityki i jego instytucji, dostępem do rynku pracy oraz dostępem do kształcenia i szkolenia na wysokim poziomie.

Kultura

Prezydencja słowacka prowadziła prace m.in. nad propozycjami w sprawie Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego 2018. Projekt decyzji zakłada ogłoszenie roku 2018 „Europejskim Rokiem Dziedzictwa Kulturowego” (zwanym dalej „ERDK”). ERDK będzie miał na celu przede wszystkim wspierać i promować działania Unii, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych na rzecz ochrony, zachowania ponownego wykorzystania, rozwoju, podkreślenia wartości i promowania europejskiego dziedzictwa kulturowego w Unii Europejskiej

W odpowiedzi na projekt decyzji Polska zgłosiła szereg uwag do dokumentu. Ostatecznie, zgodnie z postulatem Polski ustalono zapis zawierający ogólne odniesienie do przypadającej w 2018 roku, rocznicy niepodległości niektórych państw członkowskich, bez szczegółowych odniesień interpretacyjnych, dotyczących wydarzeń związanych z historią poszczególnych państw członkowskich.

Przedmiotem dalszych prac był również wniosek DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca decyzję nr 445/2014/UE ustanawiającą działanie na rzecz Europejskich Stolic Kultury w latach 2020 do 2033. Polska pozytywnie odniosła się do ww. wniosku. Według harmonogramu w 2029 roku Polskie miasto otrzyma tytuł Europejskiej Stolicy Kultury.

Polityka audiowizualna

W zakresie polityki audiowizualnej głównym punktem dyskusji był przedstawiony przez KE projekt nowelizacji dyrektywy 2010/13/UE o audiowizualnych usługach medialnych. Z uwagi na znaczącą rozbieżność zdań pomiędzy poszczególnymi państwami nie było możliwości rekomendowania podjęcia jakichkolwiek formalnych decyzji dotyczących projektu nowelizacji dyrektywy. Podczas posiedzenia Rady UE ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu przedstawiony został raport podsumowujący dotychczasową dyskusję. Raport w odpowiedni sposób odnosi się do postulatów zgłaszanych przez polską delegację w szczególności w zakresie zasad ustalania jurysdykcji wobec dostawców usług medialnych, przekazów handlowych, ochrony małoletnich oraz promocji twórczości europejskiej.

Sport

Priorytetem prezydencji słowackiej w obszarze sportu było doprowadzenie do przyjęcia przez Radę konkluzji dotyczących dyplomacji sportowej. Temat ten dotychczas nie był omawiany szerzej na poziomie europejskim, dlatego sposób rozumienia pojęcia dyplomacji sportowej, jej miejsca w polityce krajowej i europejskiej oraz dobór odpowiednich narzędzi, wzbudził szerokie dyskusje.

Polska aktywnie uczestniczyła w wypracowaniu treści tego dokumentu na forum Grupy Roboczej ds. sportu. Przedstawiciel Polski m.in. zwracał uwagę na konieczność doprecyzowania definicji dyplomacji sportowej i zaproponował taką definicję; poprosił także o umieszczenie informacji o wymianie młodzieży, sportowców i trenerów jako narzędzia dyplomacji sportowej; a także zaproponował umieszczenie paragrafu dotyczącego roli Europejskiego Tygodnia Sportu we współpracy z państwami trzecimi. Przedstawiciel Polski podkreślał także brak konieczności traktowania dyplomacji sportowej w sposób priorytetowy w przyszłych pracach na poziomie UE.

Dokument został przyjęty w trakcie listopadowego posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu. Oprócz przyjęcia konkluzji, w trakcie posiedzenia przeprowadzono również debatę polityczną na temat wpływu sportu na rozwój osobisty. Przedstawiciel Polski zgodził się, że sport ma znaczny wpływ na rozwój wielu pozytywnych cech i umiejętności, wskazał na działania promocyjne Ministerstwa Sportu i Turystyki związane ze zdrowym stylem życia, kształtowaniem odpowiedzialności, umiejętności współpracy i postaw fair-play.

Prezydencja słowacka zorganizowała spotkanie dyrektorów sportu w Bratysławie. W trakcie dyskusji na tym forum omawiano kwestie dyplomacji sportowej oraz kwestię edukacji w i poprzez sport. Przedstawiciel Polski w debacie wskazał na najważniejsze narzędzia realizacji dyplomacji sportowej, którymi mogą być: duże wydarzenia sportowe, projekty bilateralne czy też współpraca z wyczynowymi sportowcami zaangażowanymi w promocję kraju.

ROZLICZENIA FINANSOWE POMIĘDZY RP A UE**Rozliczenia finansowe pomiędzy Polską a Unią Europejską w okresie lipiec – listopad 2016 r.****1. Saldo**

W ciągu 5 miesięcy prezydencji słowackiej odnotowano pozytywne saldo rozliczeń pomiędzy Unią Europejską a Rzeczpospolitą Polską, która osiągnęła pozycję beneficjenta netto **+691,4 mln EUR**.

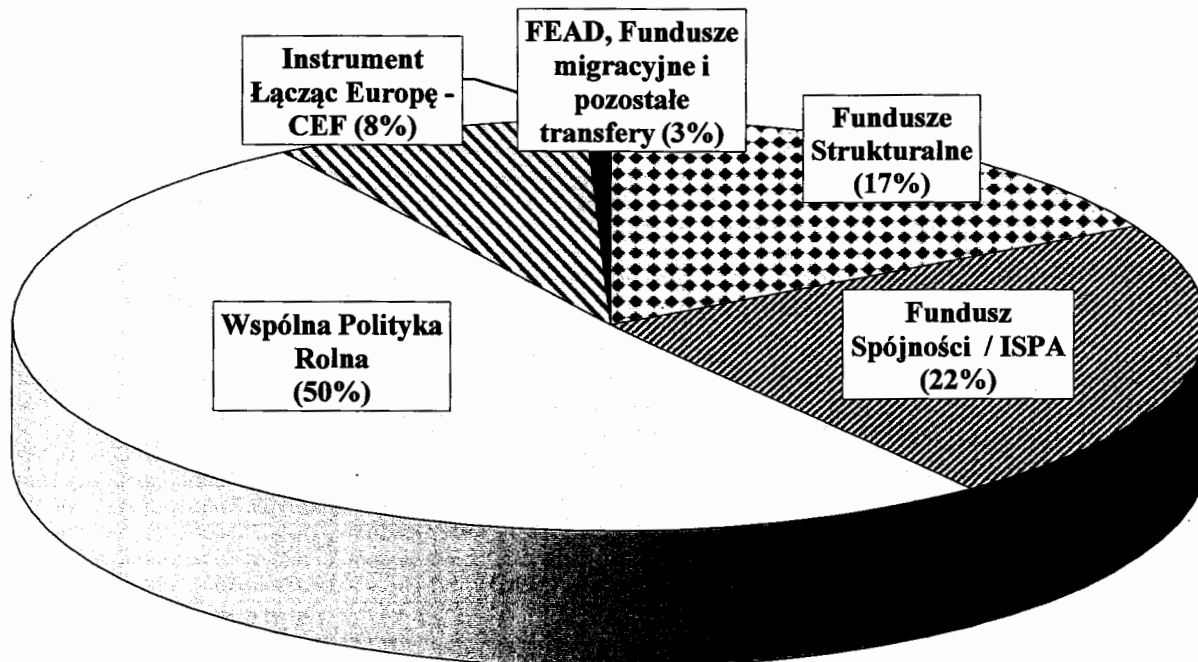
Tabela 1. Struktura transferów finansowych Rzeczpospolita Polska – budżet Unii Europejskiej w okresie 1 VII – 30 XI 2016 (w EUR).

Fundusze Strukturalne	421 491 571
Fundusz Spójności / ISPA	553 622 441
Wspólna Polityka Rolna	1 256 183 271
Instrument Łącząc Europę (CEF)	210 515 782
Fundusze Migracyjne	14 522 077
Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)	56 495 960
Pozostałe transfery *	2 100 632
Transfery razem	2 514 931 733
Składka członkowska	1 823 555 102
Saldo	691 376 631

* W pozycji „Pozostałe transfery” dane na koniec września 2016r.

2. Transfery do Polski

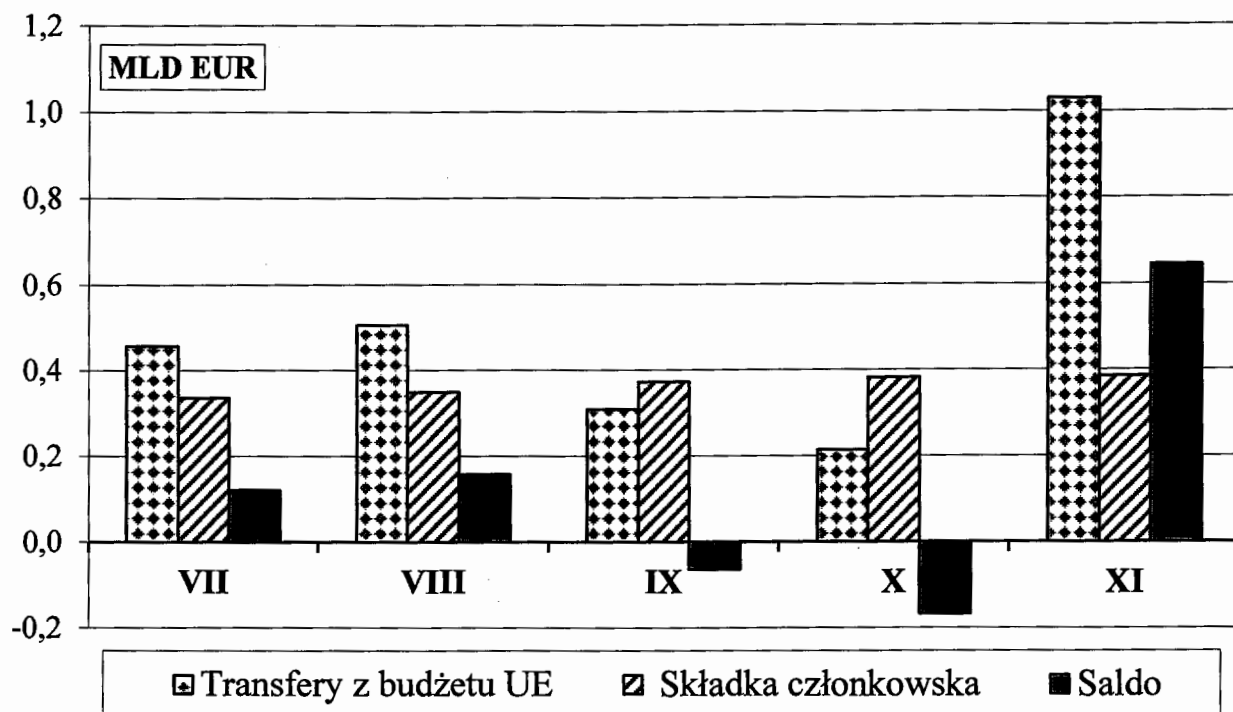
Wykres 1. Transfery z budżetu Unii Europejskiej do Polski w okresie 1 VII – 30 XI 2016

W okresie 1 lipca – 30 listopada 2016 r. Rzeczpospolita Polska otrzymała z budżetu ogólnego Unii Europejskiej **ponad 2,5 mld EUR**. Najważniejsze pozycje wśród przepływów finansowych stanowiły transfery przeznaczone na Wspólną Politykę Rolną (**1,25 mld EUR**), Fundusz Spójności/ISPA (**553 mln EUR**) oraz na finansowanie projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych (**421 mln EUR**). Do Rzeczypospolitej Polskiej napłynęły także środki z Instrumentu Łącząc Europę (**210 mln EUR**), z Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (**56 mln EUR**), z Funduszy Migracyjnych (**14 mln EUR**) oraz środki klasyfikowane jako „Pozostałe transfery” przekazywane m.in. szkołom wyższym, jednostkom badawczo-rozwojowym, czy fundacjom rządowym obsługującym programy współpracy zagranicznej. W omawianym okresie „Pozostałe transfery” osiągnęły łączną wysokość **2 mln EUR**.

Wykres 2. Transfery, składka członkowska oraz saldo rozliczeń finansowych Polska – budżet Unii Europejskiej w okresie 1 VII – 30 XI 2016 (w mld EUR).

Załącznik 1

3. Składka do budżetu UE

W okresie 1 lipca – 30 listopada 2016 r. Rzeczpospolita Polska wpłaciła do budżetu ogólnego UE składkę w wysokości **1,82 mld EUR**, w tym:

- z tytułu zasobu własnego opartego o DNB: **1,25 mld EUR**,
- z tytułu zasobu własnego opartego o VAT: **227 mln EUR**,
- z tytułu tradycyjnych zasobów własnych: **233 mln EUR**,
- z tytułu mechanizmów korekcyjnych (rabatu brytyjskiego oraz korekt przyznanych Szwecji i Królestwu Niderlandów): **114 mln EUR**.

INFORMACJA O WYKORZYSTANIU ŚRODKÓW Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH, FUNDUSZU SPÓJNOŚCI ORAZ FUNDUSZY POZAUNIJNYCH

INFORMACJA O WYKORZYSTANIU ŚRODKÓW Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH ORAZ FUNDUSZU SPÓJNOŚCI W POLSCE (STAN NA 31 GRUDNIA 2016 R.)

PERSPEKTYWA FINANSOWA 2007-2013

Zgodnie z zapisami art. 56 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. *ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* (Dz. U. L 210 z 31.7.2006, s. 25), w dniu 31 grudnia 2015 r. zakończył się okres kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych objętych wsparciem funduszy unijnych w perspektywie finansowej 2007-2013. Oznacza to, że wydatki w ramach projektów kwalifikujące się do refundacji ze środków UE mogły być ponoszone przez beneficjentów do końca 2015 r. 31 grudnia 2015 r. minął również termin wnioskowania o modyfikację planu finansowego programu, jak również procedowania w zakresie zmiany decyzji zatwierdzającej realizację dużego projektu.

30 czerwca 2016 r. upłynął termin na przedłożenie do KE ostatnich wniosków o płatność okresową w poszczególnych programach, natomiast wniosek państwa członkowskiego o płatność końcową, będący podstawą do ostatecznego rozliczenia wydatków poniesionych w danym programie operacyjnym (wraz z pozostałymi dokumentami zamknięcia, tj. sprawozdaniem końcowym z realizacji programu oraz deklaracją zamknięcia), zgodnie z art. 89 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006, musi zostać przekazany do KE do dnia 31 marca 2017 r.

Na obecnym etapie realizacji programów operacyjnych objętych wsparciem UE na lata 2007-2013, wysiłki instytucji zaangażowanych w system wdrażania programów koncentrują się na zamykaniu pomocy, poprzez opracowywanie oraz uzgadnianie treści dokumentów zamknięcia (wniosku o płatność salda końcowego i końcowej deklaracji wydatków, końcowego sprawozdania z realizacji programu oraz deklaracji zamknięcia potwierdzonej końcowym sprawozdaniem audytowym).

W grudniu 2015 r. Ministerstwo Rozwoju opracowało *Program naprawczy dla funduszy Polityki Spójności 2007-2013*, będący odpowiedzią na zidentyfikowane wyzwania związane z zamykaniem programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013, czyli stosunkowo niski poziom płatności na rzecz beneficjentów oraz rozliczeń z KE (ok. 90% alokacji na lata 2007-2013), grożący utratą środków UE przez Polskę. Najważniejszym celem programu naprawczego było zagwarantowanie optymalnego wykorzystania środków europejskich alokowanych dla Polski na lata 2007-2013 i zminimalizowanie ryzyka utraty środków UE.

Szerokie spektrum działań podjętych w ramach realizacji *Programu naprawczego* dało wymierne efekty w postaci zwiększenia poziomu absorpcji środków unijnych. Najważniejsze z nich to:

- zmiany tabel finansowych w 13 programach operacyjnych (4 krajowych oraz 9 regionalnych), polegające na rozszerzeniu podstawy certyfikacji z dotychczasowych wydatków publicznych na wydatki ogółem oraz na zmianie indykatywnych wartości wkładu krajowego tam, gdzie tzw. podstawę certyfikacji już wcześniej stanowiły wydatki ogółem; szacowana dodatkowa korzyść z tytułu modyfikacji tabel to blisko 1,2 mld euro wkładu UE, tj. około 5,08 mld złotych;
- szerokie stosowanie tzw. mechanizmu elastyczności (możliwość zawnioskowania do KE o kwoty do 10% większe niż wynosi alokacja środków unijnych przewidziana dla danej osi w dokumentach programowych), dzięki któremu możliwe stało się pozyskanie około 4,24 mld zł wkładu UE;

Załącznik 2.

- zwiększenie wartości środków przeznaczonych na instrumenty finansowe, łącznie o ok. 0,49 mld zł - firmy będą mogły korzystać z tych środków do końca pierwszego kwartału 2017 r.;
- wykorzystanie mechanizmu rachunków powierniczych (*escrow*) - środki beneficjentów trafiały na rachunki wykonawców, a następnie wypłacane były posiadaczom rachunków (wykonawcom) po spełnieniu określonych warunków (np. odbiorze i pozytywnych wynikach testów dostarczanego produktu); w samym PO IŚ kwota środków objętych wspomnianym mechanizmem to około 0,71 mld zł;
- dodatkowa kontraktacja, czyli umożliwienie podpisywania umów o dofinansowanie w 2016 r. (w wyniku ustaleń z KE);
- przyspieszenie procesu przekazywania do KE wniosków o płatność (tzw. certyfikacja) oraz umożliwienie certyfikowania wydatków do KE po 31 grudnia 2015 r.

Ww. działania pozwoliły na wyeliminowanie ryzyka utraty środków polityki spójności, alokowanych dla Polski na lata 2007-2013.

Od początku wdrażania NSRO do 31 grudnia 2016 r. scertyfikowano wydatki umożliwiające zawniaskowanie do KE o refundację 66,7 mld EUR, co stanowi 98,8% dostępnej alokacji. Biorąc pod uwagę stosowany przez instytucje zarządzające tzw. mechanizm elastyczności (którego efekty ostatecznie uwidoczną się wraz z przesłaniem do KE wniosku o płatność końcową) potencjalna kwota wniaskowana konsumuje 105,4% alokacji na lata 2007-2013.

Jeżeli dodatkowo uwzględnimy wydatki wykazane we wnioskach o płatność zarejestrowanych w KSI, ale jeszcze niecertyfikowanych do KE, to kwota potencjalnie wniaskowanych środków unijnych wzrośnie do 71,3 mld euro, co 105,5% alokacji na lata 2007-2013.

Szczegółowe zestawienie wartości certyfikowanych do KE wydatków zawarto w Tabeli 1.

Załącznik 2.

Tabela 1. Wartość wydatków certyfikowanych do KE w ramach NSRO 2007-2013, stan na 31 grudnia 2016

Program 2007-2013	Decyzja KE zmieniająca tabele finansowe/ montaż finansowy	Faktyczna certyfikacja od IC do KE, uwzględniająca zmiany tabel finansowych (w mln euro)			Potencjalna certyfikacja od IC do KE, uwzględniająca zmiany tabel finansowych (w mln euro)			
		Alokacja 2007-2013	Kwota wnioskowana do KE	Wykorzystanie alokacji	Potencjalna kwota wnioskowana do KE (efekt zmian tabel + elastyczność)	Wykorzystanie alokacji	Potencjalna kwota wnioskowana do KE (efekt zmian tabel + elastyczność + wydatki zarejestrowane w KSI ale jeszcze niecertyfikowane do KE)	Wykorzystanie alokacji
		1 (Alokacja)	2	3=2/1	4	5=4/1	6	7=6/1
PO Innowacyjna Gospodarka	X	8 658,1	8 553,6	98,5%	9 321,9		9 265,0	
PO Infrastruktura i Środowisko	X	28 338,0	27 915,1	98,5%	29 849,4	105,3%	29 856,4	105,4%
PO Kapitał Ludzki	X	10 007,4	9 892,1	98,8%	10 125,8	101,2%	10 252,4	102,4%
PO Pomoc Techniczna		516,7	507,2	98,2%	516,5	100,0%	516,5	100,0%
PO Rozwój Polski Wschodniej	X	2 387,7	2 376,1		2 576,4		2 576,4	
RPO Dolnośląskiego	X	1 240,2	1 240,2		1 358,1		1 358,1	
RPO Kujawsko-Pomorskiego	X	996,1	989,4		1 089,9		1 090,3	
RPO Lubelskiego		1 192,8	1 171,5	98,2%	1 251,5	104,9%	1 250,6	104,8%
RPO Lubuskiego		494,4	488,3	98,8%	520,9	105,4%	521,5	105,5%
RPO Łódzkiego	X	1 046,0	1 045,8		1 140,8		1 142,7	
RPO Małopolskiego	X	1 355,9	1 355,9		1 486,7		1 486,7	
RPO Mazowieckiego		1 868,6	1 837,2	98,3%	1 928,1	103,2%	1 929,9	103,3%
RPO Opolskiego	X	491,4	489,7		535,2		533,8	
RPO Podkarpackiego		1 198,8	1 179,1	98,4%	1 256,4	104,8%	1 256,3	104,8%
RPO Podlaskiego	X	672,5	670,8		735,8		735,8	
RPO Pomorskiego	X	938,4	938,3		1 014,2		1 018,7	
RPO Śląskiego		1 747,1	1 730,2	99,0%	1 835,2	105,0%	1 835,8	105,1%
RPO Świętokrzyskiego	X	769,5	769,5		844,0		844,0	
RPO Warmińsko-Mazurskiego		1 070,6	1 055,4	98,6%	1 083,4	101,2%	1 078,9	100,8%
RPO Wielkopolskiego	X	1 332,6	1 332,5		1 461,8		1 461,8	
RPO Zachodniopomorskiego		862,8	837,7	97,1%	903,9	104,8%	903,6	104,7%
Polska-Brandenburgia		124,5	120,9	97,1%	122,5	98,4%	122,6	98,4%
Południowy Bałtyk		60,7	59,4	97,9%	59,4	97,9%	59,6	98,2%
Polska-Słowacja		159,5	157,1		159,8		160,1	
Razem, z tego:	13	67 530,3	66 713,1	98,8%	71 177,5	105,4%	71 257,3	105,5%
KPO	4	49 907,9	49 244,2	98,7%	52 389,9	105,0%	52 466,7	105,1%
RPO	9	17 277,6	17 131,4	99,2%	18 445,9	106,8%	18 448,3	106,8%
EWT	0	344,8	337,5	97,9%	341,7	99,1%	342,3	99,3%

PERSPEKTYWA FINANSOWA 2014-2020

Według danych wygenerowanych z systemu informatycznego SL2014, do 31 grudnia 2016 r. ogłoszono 2 298 naborów wniosków o dofinansowanie, w ramach których szacowane zaangażowanie dofinansowania UE w budżecie wynosi 59% alokacji, tj. 182,1 mld zł. W ramach krajowych programów operacyjnych uruchomiono łącznie 578 naborów o szacowanym zaangażowaniu środków UE w wysokości 61% alokacji (tj. 110,8 mld zł). Dla programów regionalnych ogłoszono 1 720 naborów angażujących środki wspólnotowe w wysokości 57% alokacji (tj. blisko 71,2 mld zł).

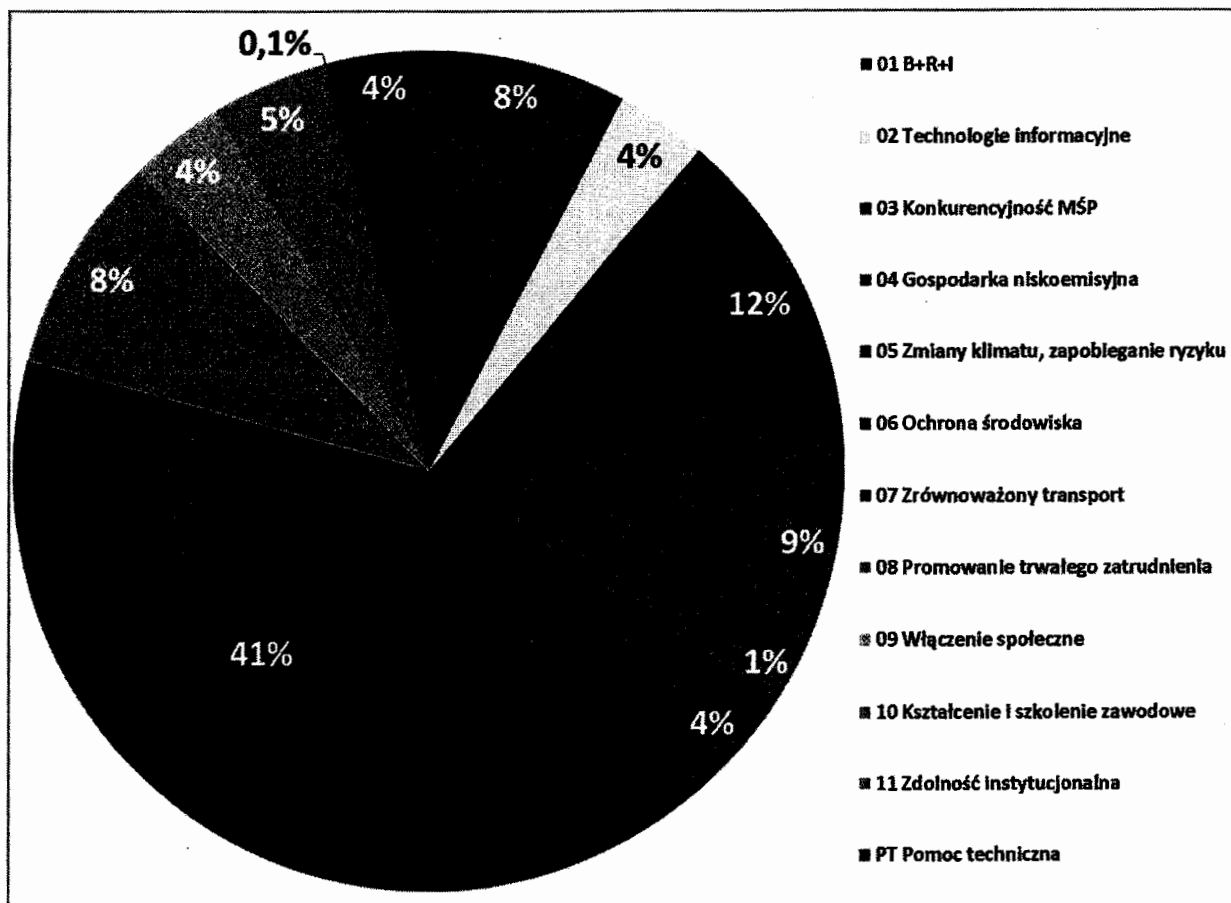
W tym samym okresie złożono 39 983 wnioski o dofinansowanie projektów na całkowitą kwotę 248,6 mld zł. Wartość dofinansowania UE we wnioskach o dofinansowanie wyniosła 150,9 mld zł, co stanowi 49% alokacji. W ramach krajowych programów operacyjnych beneficjenci złożyli wnioski o dofinansowanie 14 661 projektów o wartości wkładu UE 98,5 mld zł (54% alokacji), natomiast dla regionalnych programów operacyjnych złożono 25 322 wnioski o dofinansowanie o wartości wkładu UE 52,4 mld zł (42% alokacji).

Od uruchomienia programów do 31 grudnia 2016 r. podpisano z beneficjentami 10 798 umów o dofinansowanie na całkowitą kwotę 114,3 mld zł. Kwota dofinansowania UE, na jaką opiewają podpisane umowy, wynosi 73,1 mld zł, co stanowi 24% alokacji. W ramach programów krajowych podpisano łącznie 3 458 umów o dofinansowanie, angażujących środki UE o wartości 48,3 mld zł (ponad 26% alokacji), natomiast w ramach programów regionalnych wsparciem objęto 7 340 projekty o wartości dofinansowania UE 24,8 mld zł (tj. blisko 20% alokacji).

Załącznik 2.

Najwięcej środków UE (29,7 mld zł, czyli 41% wartości podpisanych umów) przeznaczono na wsparcie zrównoważonego transportu. Znacząca pula środków zaangażowana została również w projekty z zakresu wsparcia działalności MŚP (8,9 mld zł, czyli 12% wartości podpisanych umów), jak również w projekty z zakresu promowania gospodarki niskoemisyjnej 6,8 mld zł, czyli 9% wartości podpisanych umów).

Wykres. Wartość dofinansowania UE w umowach o dofinansowanie w rozbiciu na cele tematyczne

Wartość wydatków beneficjentów wykazanych we wnioskach o płatność wyniosła 20,8 mld zł, w tym dofinansowanie UE – 15,8 mld zł (co stanowi ponad 5% alokacji). W ramach krajowych programów operacyjnych beneficjenci zawnieśli o refundację wydatków w części wkładu UE o wartości 12,5 mld zł (tj. 6,9% alokacji), natomiast w regionalnych programach operacyjnych złożono wnioski o płatność na kwotę w części wkładu UE 3,3 mld zł (tj. 2,6% alokacji).

Załącznik 2.

Załącznik. Stan wdrażania programów operacyjnych 2014-2020, dane w mln PLN, stan na 31 grudnia 2016 r. (źródło: SL2014)

PROGRAM OPERACYJNY	nabory projektów			wnioski o dofinansowanie			umowy o dofinansowanie			wnioski o płatność	
	liczba	szacowane zaangażowanie środków UE	szacowane zaangażowanie środków UE	liczba	wartość dofinansowania UE	% wykorzystania alokacji	liczba	wartość dofinansowania UE	% wykorzystania alokacji	wartość dofinansowania UE	% wykorzystania alokacji
PO Inteligentny Rozwój	58	21 611	53%	6 928	42 876	124%	984	9 237	27%	1 081	3,1%
PO Infrastruktura i Środowisko	222	65 457	60%	1 138	38 010	35%	330	29 660	27%	9 227	8,4%
PO Polska Cyfrowa	21	6 884	79%	321	3 895	45%	133	1 850	21%	24	0,3%
PO Pomoc Techniczna	5	2 800	100%	120	982	35%	17	938	34%	298	10,6%
PO Polska Wschodnia	15	5 897	73%	576	3 519	44%	163	1 821	23%	73	0,9%
PO Wiedza Edukacja Rozwój	257	8 273	44%	5 578	9 191	49%	1 751	4 752	25%	1 814	9,7%
RPO Woj. Dolnośląskiego	209	8 019	67%	2 063	4 214	47%	1 724	1 829	20%	276	3,1%
RPO Woj. Kujawsko-Pomorskiego	92	2 747	38%	160	378	5%	120	1 319	4%	84	1,1%
RPO Woj. Lubuskiego	82	1 872	52%	660	1 802	50%	249	926	26%	64	1,8%
RPO Woj. Łódzkiego	148	5 644	63%	1 376	2 855	32%	782	2 207	24%	305	3,4%
RPO Woj. Lubelskiego	65	5 048	67%	1 594	3 524	39%	506	1 855	21%	146	1,6%
RPO Woj. Mazowieckiego	63	3 684	44%	2 701	4 177	50%	484	1 539	18%	171	2,0%
RPO Woj. Małopolskiego	184	6 893	60%	1 360	4 278	37%	406	1 647	14%	313	2,7%
RPO Woj. Opolskiego	67	2 463	65%	562	1 632	43%	1 286	1 243	33%	294	7,8%
RPO Woj. Podlaskiego	95	2 037	42%	1 387	2 137	44%	193	778	16%	96	2,0%
RPO Woj. Podkarpackiego	73	4 782	56%	2 589	4 927	58%	531	1 268	15%	140	1,7%
RPO Woj. Pomorskiego	75	5 735	77%	1 403	4 569	61%	528	3 047	40%	266	3,6%
RPO Woj. Śląskiego	161	8 057	58%	3 064	5 965	43%	760	3 169	23%	413	3,0%
RPO Woj. Świętokrzyskiego	79	2 446	45%	1 999	2 254	41%	317	322	6%	79	1,4%
RPO Woj. Warmińsko-Mazurskiego	137	3 810	55%	1 241	1 782	26%	372	607	9%	59	0,9%
RPO Woj. Wielkopolskiego	111	6 237	64%	2 487	5 910	60%	923	2 955	30%	336	3,4%
RPO Woj. Zachodniopomorskiego	78	3 785	59%	676	2 023	32%	230	1 122	18%	235	3,7%
RAZEM	2 298	182 062	59%	39 983	150 899	49%	10 798	73 094	24%	15 794	5,1%
Programy EWT (w EUR)	48	368	119%	199	280	91%	69	71	23%	2	0,5%

Załącznik 2.

Uzupełnienie w zakresie programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa/European Neighbourhood Instrument (stan na 31 grudnia 2016 r.)

PERSPEKTYWA FINANSOWA 2007-2013

Postęp finansowy w ramach programów EISP 2007-2013 zarządzanych przez Polskę

Wnioski o dofinansowanie

Według danych wygenerowanych z Krajowego Systemu Informatycznego KSI SIMIK 07-13 od początku uruchomienia programów do 31 grudnia 2016 r. złożono 706 wniosków poprawnych pod względem formalnym na całkowitą kwotę dofinansowania 994 mln EUR.

Kontraktacja środków

Do 31 grudnia 2016 r. podpisano z beneficjentami 208 umów na kwotę dofinansowania 336,5 mln EUR. Wartość wydatków kwalifikowalnych wykazana w umowach wyniosła natomiast 399 mln EUR.

Wydatki beneficjentów zatwierdzone przez Wspólną Instytucję Zarządzającą (na podstawie wniosków o płatność oraz wniosków rozliczających zaliczki)

Wydatki poniesione przez beneficjentów i uznane za kwalifikowalne wyniosły 272 mln EUR, w tym wartość dofinansowania to prawie 226 mln EUR. Tym samym wykorzystanie alokacji na lata 2007-2013 wyniosło 72,78%.

Szczegółowe dane na temat stanu wdrażania programów operacyjnych realizowanych w ramach EISP 2007-2013 przedstawiono w tabeli 1.

Załącznik 2.

Tabela 1. Liczba i wartość złożonych wniosków, podpisanych umów/wydanych decyzji oraz wniosków o płatność w ramach EISP 2007-2013, wg stanu na 31 grudnia 2016 r. (dane w EUR)

Program operacyjny	Alokacja	Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej			Umowy o dofinansowanie				Wnioski o płatność			
		Liczba	Wartość wydatków kwalifikowalnych	Wartość – dofinansowanie unijne i krajowe	Liczba	Wartość wydatków kwalifikowalnych	Dofinansowanie UE	Poziom wykorzystania alokacji na lata 2007-2013	Wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne	Wartość wydatków kwalifikowalnych stanowiących podstawę certyfikacji	Dofinansowanie UE	Poziom wykorzystania alokacji na lata 2007-2013
LPR	124 212 271,66	168	323 966 992,04	267 226 120,44	76	187 136 369,16	145 404 499,21	117,06	142 757 564,43	142 757 564,43	122 840 174,09	88,67%
PBU	186 201 367,00	538	826 006 046,25	726 231 107,76	132	221 824 331,91	191 040 896,51	102,60	138 819 297,36	138 819 297,36	110 138 282,38	65,97%
EISP	310 413 638,66	706	1 149 973 038,29	993 457 228,20	208	398 960 701,07	336 445 395,72	108,39%	281 576 861,79	281 576 861,79	232 978 456,47	75,05%

Źródło: KSI SIMIK 07-13,

PERSPEKTYWA FINANSOWA 2014-2020

Programy Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa

W latach 2014-2020 Polska uczestniczy w programach współpracy transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina oraz Polska-Rosja.

Tabela 2. Wielkość środków finansowych przeznaczonych na realizację programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, gdzie rolę IZ pełni strona Polska

Program	Alokacja (mln EUR)
PWT Polska-Białoruś-Ukraina	183
PWT Polska-Rosja	61,9

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG)

i Norweski Mechanizm Finansowy (NMF) - 2009-2014

Załącznik 2.

Celem Mechanizmu Finansowego jest przyczynianie się do zmniejszania różnic społecznych i ekonomicznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Cel ten jest tożsamy z założeniami polityki regionalnej i polityki spójności Unii Europejskiej.

Łączna kwota drugiej edycji funduszy norweskich i EOG to 1,788 mld euro. Alokacja dla Polski wynosi **578,1 mln euro¹**, włączając w to koszty zarządzania funduszami ponoszone przez stronę darczyńców oraz przez stronę polską. Środki są dostępne w ramach 14 programów, *Pomocy Technicznej* oraz *Funduszu Współpracy Dwustronnej (FWD)* na poziomie krajowym. Ponadto, w ramach Mechanizmów wdrażane są fundusze realizowane jedynie przez stronę darczyńców: *Globalny fundusz na rzecz godnej pracy i dialogu trójstronnego* (ok. 3 mln euro), *Fundusz dla Organizacji Pozarządowych* (37 mln euro) oraz *Green Industry Innovation* (20 mln euro).

W ramach funduszy norweskich i EOG wydzielono kilkanaście programów (obszarów wsparcia). Wśród programów znalazło się wiele obszarów z pierwszej edycji funduszy norweskich i EOG. Przede wszystkim należy wymienić: **ochronę środowiska (w tym energię odnawialną), dziedzictwo kulturowe, zdrowie, badania naukowe i stypendia**. Wyodrębniono też programy dotyczące strefy Schengen i spraw wewnętrznych, w tym **więziennictwa i przeciwdziałania przemocy**. Podobnie jak w pierwszej edycji, duży nacisk położono na **wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego**. Pojawiły się też zupełnie nowe tematy, jak **godna praca i dialog trójstronny**, a także współpraca samorządów w zakresie **rozwoju regionów**.

Za realizację każdego z programów odpowiadają instytucje/organizacje, które specjalizują się w danej dziedzinie. Instytucje te pełnią funkcję tzw. Operatora programu. W niektórych programach Operatorzy współpracują z podmiotami z państw-darczyńców.

Tabela przedstawia podział alokacji oraz certyfikacji zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2016 r. w podziale na poszczególne programy (środki mogą być wydatkowane do 2017 r.):

Nazwa programu w ramach Mechanizmów Finansowych 2009-2014	Alokacja	Kwota wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Operatora (narastająco)	Kwota zaliczek na program certyfikowanych do Darczyńców (narastająco)	Wartość wypłaconych zaliczek przez Darczyńców na program (narastająco)	Procentowa wartość zaliczek certyfikowanych do Darczyńców w stosunku do alokacji
	euro	euro	euro	euro	%

¹ Kwota uwzględnia koszty zarządzania państw-darczyńców. Kwota netto alokacji, tj. przyznana Polsce jako beneficjentowi wynosi ok. 535 mln euro.

Załącznik 2.

	1	2	3	4	5=3/1
<u>Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów (PL02)</u>	21 084 000	13 315 460	18 240 969	18 240 969	86,5%
<u>Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych (PL03)</u>	15 000 000	10 085 851	11 887 967	11 887 967	79,3%
<u>Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii (PL04)</u>	144 150 000	67 196 010	99 779 850	99 779 853	69,2%
<u>Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego (PL06)</u>	9 835 000	8 372 337	9 432 834	9 432 834	95,9%
<u>Poprawa i lepsze dostosowanie ochrony zdrowia do trendów demograficzno-epidemiologicznych (PL07)</u>	58 000 000	44 757 478	51 197 722	46 973 223	88,3%
Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego (PL08)	70 200 000	72 250 754	69 449 819	69 449 818	98,9%
Promowanie różnorodności kulturowej i artystycznej w ramach europejskiego dziedzictwa kulturowego (PL09)	11 000 000	11 060 687	10 822 063	10 906 385	98,4%

Załącznik 2.

Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy (PL10)	15 000 000	14 166 953	14 934 001	14 934 002	99,6%
<u>Norwesko-Polska Współpraca Badawcza (PL12)</u>	63 180 500	59 293 614	63 012 363	63 012 362	99,7%
<u>Ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu (PL13)</u>	18 000 000	13 511 628	15 374 384	14 940 034	85,4%
<u>Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć (PL14)</u>	3 625 000	2 445 240	3 588 677	3 588 663	98,9%
<u>Współpraca w obszarze Schengen oraz walka z przestępczością transgraniczną i zorganizowaną, w tym przeciwdziałanie handlowi ludźmi oraz migracjom grup przestępczych (PL15)</u>	10 000 000	5 269 100	6 315 642	6 315 643	63,2%
<u>Budowanie potencjału instytucjonalnego i współpraca w obszarze wymiaru sprawiedliwości/Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości (PL16)</u>	14 000 000	8 942 150	11 531 032	11 531 035	82,4%
<u>Wsparcie służby więziennej, w tym sankcji pozawięziennych (PL17)</u>	13 000 000	12 323 769	12 496 479	12 496 479	96,1%
Fundusz Pomocy Technicznej oraz Fundusz Współpracy Dwustronnej na poziomie krajowym	8 556 000	4 249 295	6 093 276	6 093 276	71,2%

Załącznik 2.

Razem	474 630 500 ²	347 240 504	404 157 078	339 582 543	85,15%
-------	--------------------------	-------------	-------------	-------------	--------

Szwajcarsko - Polski Program Współpracy (SPPW)

W ramach SPPW na lata 2007 – 2017 przyznano Polsce środki w wysokości do 489 mln CHF, włączając w to koszty zarządzania funduszami ponoszone przez stronę darczyńców oraz Fundusz Stypendialny.

Fundusze szwajcarskie mają na celu zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych istniejących pomiędzy Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski – pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

Fundusz Szwajcarski zakłada, iż co najmniej 40 proc. środków zostanie rozdysponowanych w czterech województwach Polski południowo-wschodniej: lubelskim, małopolskim, podkarpackim i świętokrzyskim.

Program zakłada 5-letni okres zaciągania zobowiązań i 10-letni okres wydatkowania, który rozpoczął się 14 czerwca 2007 r., tj. w dniu przyznania pomocy finansowej Polsce przez Parlament Szwajcarski.

14 czerwca 2012 r. podpisano łącznie 58 umów (50 dla projektów indywidualnych oraz 8 dla tzw. alokacji specjalnych) na całą przyznaną Polsce kwotę wsparcia, wynoszącą 464,57 mln CHF.

Zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2016 r. (podział środków kształtuje się w sposób następujący):

Priorytety w ramach SPPW	Alokacja	Kwota wydatków certyfikowanych do Darczyńców (narastająco)	Kwota wydatków zrefundowanych przez Darczyńcę (narastająco)	Procentowy udział wydatków certyfikowanych do Darczyńcy w alokacji
	CHF	CHF	CHF	%

² Zestawienie nie uwzględnia kosztów zarządzania Programem ponoszonych przez stronę darczyńców oraz programów realizowanych jedynie przez darczyńców.

Załącznik 2.

	1	2	3	4=2/1
Priorytet 1 Bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform	79 699 602	71 779 471	69 107 059	90,1%
Priorytet 2. Środowisko i infrastruktura	198 726 913	146 523 575	138 623 888	73,7%
Priorytet 3 Sektor prywatny	67 866 117	61 890 446	56 876 931	91,2%
Priorytet 4 Rozwój społeczny i zasobów ludzkich	69 179 938	61 072 676	59 902 230	88,3%
Grant Blokowy dla Organizacji Pozarządowych i Polsko – Szwajcarskich Projektów Regionalnych	28 101 153	27 990 067	27 862 515	99,6%
Projekt wskazany przez stronę szwajcarską <i>Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez modernizację zespołu szkół specjalnych oraz budowę centrum Integracji kulturalnej w Łodygowicach (KIK/77)</i>	500 000	500 000	500 000	100%
Fundusz Pomocy Technicznej oraz Fundusz na Przygotowanie Projektów	8 496 277	4 960 156	4 960 156	100%

Załącznik 2.

Razem	452 570 000 ³	374 716 391	357 832 778	82,8%
-------	--------------------------	-------------	-------------	-------

---

³ Zestawienie nie uwzględnia kwoty w wysokości 24,45 mln CHF przeznaczonej na zarządzanie Programem przez Szwajcarię.

**PLAN PRAC NAD PROJEKTAMI USTAW WYKONUJĄCYCH PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ
(PRZYGOTOWANY NA PODSTAWIE UST. 1A ART. 125A REGULAMINU SEJMU).**

**PROJEKTY USTAW PRZYJĘTE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW W OKRESIE LIPIEC -
GRUDZIEŃ 2016 R.**

W okresie lipiec - grudzień 2016 r. Rada Ministrów przyjęła 20 projektów ustaw, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej, tj.:

- projekt ustawy – Prawo wodne,
- projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw,
- projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw,
- projekt ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami,
- projekt ustawy o wyposażeniu morskim,
- projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw,
- projekt ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej,
- projekt ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym,
- projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym,
- projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach,
- projekt ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw,
- projekt ustawy o zmianie ustawy o rzecznikach patentowych,
- projekt ustawy o zmianie ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz niektórych innych ustaw,
- projekt ustawy o zmianie ustawy o nasiennictwie oraz ustawy o ochronie roślin,
- projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw,
- projekt ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi,
- projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym,
- projekt ustawy o zasadach rozliczeń w podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków europejskich przez jednostki samorządu terytorialnego oraz o zmianie ustawy o finansach publicznych,
- projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw.

WYKAZ PROJEKTÓW USTAW WYKONUJĄCYCH PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ, KTÓRE POWINNY ZOSTAĆ SKIEROWANE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW DO SEJMU RP DO KOŃCA I POŁOWY 2017 R.

	Zmieniany/nowy akt prawny	Zakres zmian	Termin implementacji
1.	Projekt ustawy o narodowych dobrach kultury	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/60/UE w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego	18.12.2015
2.	Projekt ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/26/ w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych do korzystania online na rynku wewnętrznym	10.04.2016
3.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki oraz niektórych innych ustaw	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnienie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 1257/2013 w sprawie recyklingu statków • transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/33/UE zmieniającej dyrektywę Rady 1999/32/WE w zakresie zawartości siarki w paliwach żeglugowych 	31.12.2014 18.06.2014
4.	Projekt ustawy o czasie pracy na statkach żeglugi śródlądowej	transpozycja dyrektywy Rady 2014/112/UE wykonującej Umowę europejską dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy w transporcie śródlądowym, zawartą przez Europejskie Stowarzyszenie Żeglugi Śródlądowej (EBU), Europejską Organizację Kapitanów (ESO) i Europejską Federację Pracowników Transportu (ETF)	31.12.2016
5.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie tachografów cyfrowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 165/2014 w sprawie tachografów stosowanych w transporcie drogowym	01.03.2014 02.03.2015 02.03.2016
6.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 258/2012 wdrażającego art. 10 Protokołu Narodów Zjednoczonych przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, uzupełniającego Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (protokół NZ w sprawie broni palnej), oraz ustanawiającego zezwolenia na wywóz i środki dotyczące przywozu i tranzytu dla broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji • uzupełnienie transpozycji dyrektywy Rady 91/477/EWG z w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni 	19.04.2012 30.09.2013 01.05.2014
7.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo lotnicze oraz niektórych innych ustaw	uzupełnienie transpozycji/ wykonania: <ul style="list-style-type: none"> • rozporządzenia Rady (EWG) nr 95/93 w sprawie wspólnych zasad przydzielania czasu na start lub lądowanie w portach lotniczych 	30.07.2005

		<p>Wspólnoty</p> <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Rady 2000/79/ dotyczącej Europejskiego porozumienia w sprawie organizacji czasu pracy personelu pokładowego w lotnictwie cywilnym, zawartego przez Stowarzyszenie Europejskich Linii Lotniczych (AEA), Europejską Federację Pracowników Transportu (ETF), Europejskie Stowarzyszenie Cockpit (ECA), Stowarzyszenie Linii Lotniczych Regionów Europy (ERA) i Międzynarodowe Stowarzyszenie Przewoźników Lotniczych (IACA) • rozporządzenia (WE) nr 847/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie negocjacji i wykonania umów dotyczących usług lotniczych między państwami członkowskimi a państwami trzecimi • rozporządzenia Komisji (WE) nr 2042/2003 w sprawie nieprzerwanej zdatności do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, a także w sprawie zezwoleń udzielanych instytucjom i personelowi zaangażowanym w takie zadania • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 w sprawie wspólnych zasad w zakresie lotnictwa cywilnego i utworzenia Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 300/2008. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie ochrony lotnictwa cywilnego • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 80/2009 w sprawie kodeksu postępowania dla komputerowych systemów rezerwacji • rozporządzenia Komisji (UE) nr 185/2010 ustanawiającego szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego • rozporządzenia Komisji (UE) nr 805/2011 ustanawiającego szczegółowe zasady licencjonowania kontrolerów ruchu lotniczego oraz wydawania określonych certyfikatów • rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011 ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie • rozporządzenia Komisji (UE) nr 748/2012 ustanawiającego przepisy wykonawcze dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdatności do lotu i ochrony środowiska oraz dotyczące certyfikacji organizacji projektujących i produkujących 	<p>01.12.2003</p> <p>30.05.2004</p> <p>29.11.2003 28.09.2005</p> <p>08.04.2008 08.04.2012</p> <p>29.04.2008 29.04.2010</p> <p>01.11.2008</p> <p>29.03.2009</p> <p>09.04.2011</p> <p>15.12.2011 08.04.2012</p> <p>10.09.2012</p> <p>02.11.2012 04.12.2012</p> <p>28.10.2012</p> <p>29.05.2013</p>
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 923/2012 ustanawiającego wspólne zasady w odniesieniu do przepisów lotniczych i operacyjnych dotyczących służb i procedur żeglugi powietrznej • rozporządzenia Komisji (UE) nr 965/2012 ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych • rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 390/2013 ustanawiającego system skuteczności działania dla służb żeglugi powietrznej i funkcji sieciowych • rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 391/2013 ustanawiającego wspólny system opłat za korzystanie ze służb żeglugi powietrznej 	01.01.2015 29.05.2013 01.01.2015 06.03.2014 31.12.2017 09.07.2015
8.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/30/UE w sprawie bezpieczeństwa działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich	19.07.2015
9.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii	wykonanie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 uznającego niektóre kategorie pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu	01.07.2014
10.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnienie transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej • uzupełnienie transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej 	02.03.2011 05.06.2014
11.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego	30.09.2016
12.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/720 zmieniającej dyrektywę 94/62/WE w odniesieniu do zmniejszenia zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy	27.11.2016
13.	Projekt ustawy o kredycie hipotecznym oraz nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi	21.03.2016
14.	Projekt ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu	26.06.2017
15.	Projekt ustawy o produktach kosmetycznych	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1223/2009 dotyczącego produktów kosmetycznych	11.07.2013
16.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt	wykonanie rozporządzenia Rady (WE) nr 1099/2009 w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania	01.01.2013
17.	Projekt ustawy o zmianie ustawy -	transpozycja dyrektywy Parlamentu	27.11.2016

	Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw	Europejskiego i Rady 2013/48/UE w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności	
18.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy 2015/1513/WE Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 98/70/WE odnoszącą się do jakości benzyny i olejów napędowych oraz zmieniającej dyrektywę 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych	10.09.2017
19.	Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/45/UE w sprawie okresowych badań zdatności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep	20.05.2017
20.	Projekt ustawy o dystrybucji ubezpieczeń	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 w sprawie dystrybucji ubezpieczeń	23.02.2018
21.	Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo atomowe	<ul style="list-style-type: none"> • transpozycja dyrektywy Rady 2013/59/Euratom ustanawiającej podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania • transpozycja dyrektywy Rady 2014/87/Euratom zmieniającej dyrektywę 2009/71/Euratom ustanawiającą wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów 	06.02.2018 15.08.2017
22.	Projekt ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych	18.11.2016
23.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa	29.11.2016
24.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o dozorcze technicznym	transpozycja dyrektywy Komisji 2014/99/UE zmieniającej, w celu dostosowania do postępu technicznego, dyrektywę 2009/126/WE w sprawie odzyskiwania oparów paliwa na etapie II podczas tankowania pojazdów silnikowych na stacjach paliw	12.05.2016
25.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o odpadach	transpozycja dyrektywy Komisji 2015/1127/UE zmieniającej załącznik II do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów	31.07.2016
26.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów	<ul style="list-style-type: none"> • transpozycja dyrektywy Komisji 2015/565/UE zmieniającej dyrektywę 2006/86/WE w odniesieniu do niektórych wymagań technicznych dotyczących kodowania tkanek i komórek ludzkich • transpozycja dyrektywy Komisji 2015/566/UE w sprawie wykonania dyrektywy 2004/23/WE w odniesieniu do procedur weryfikacji równorzędnych norm jakości i bezpieczeństwa 	29.10.2016 29.10.2016

		przywożonych tkanek i komórek	
27.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska	transpozycja dyrektywy Komisji 2015/1480/UE zmieniającej niektóre załączniki do dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE i 2008/50/WE ustanawiających przepisy dotyczące metod referencyjnych, zatwierdzania danych i lokalizacji punktów pomiarowych do oceny jakości powietrza	31.12.2016
28.	Projekt ustawy o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/104/UE w sprawie niektórych przepisów regulujących dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich i Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego	27.12.2016
29.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw	<ul style="list-style-type: none"> • transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych • transpozycja dyrektywy Europejskiego i Rady (UE) 2016/1034 zmieniającej dyrektywę 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych 	03.07.2017 03.07.2017
30.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o pracy na morzu oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1794 zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE, 2009/38/WE i 2002/14/WE oraz dyrektywy Rady 98/59/WE i 2001/23/WE w odniesieniu do marynarzy	10.10.2017
31.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo atomowe	transpozycja dyrektywy Rady 2014/87/Euratom zmieniającej dyrektywę 2009/71/Euratom ustanawiającą wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych	15.08.2017
32.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej	01.01.2014
33.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP)	29.12.2014
34.	Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo pocztowe oraz niektórych innych ustaw	uzupełnienie transpozycji dyrektywy 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług	31.12.2005
35.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego	13.01.2018
36.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 517/2014 w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych i uchylecia rozporządzenia	09.06.2014 01.01.2017
37.	Projekt ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2302 w sprawie imprez turystycznych i powiązanych usług	01.01.2018

		turystycznych	
38.	Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2193 w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania	19.12.2017
39.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej	uzupełnienie transpozycji: <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej 	02.03.2011 05.06.2014
40.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz ustawy - Prawo energetyczne	<ul style="list-style-type: none"> • transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych mającej na celu wsparcie zastosowania paliw alternatywnych w transporcie • uzupełnienie transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych 	18.11.2016 05.12.2010

WYKAZ STANOWISK DO AKTÓW PRAWNYCH UE, PRZYGOTOWANYCH PRZEZ RZĄD ZGODNIE Z USTAWĄ Z 8 PAŹDZIERNIKA 2010 R. O WSPÓŁPRACY RADY MINISTRÓW Z SEJMEM I SENATEM W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z CZŁONKOSTWEM RP W UE, PRZEKAZANYCH DO SEJMU I SENATU RP W II POŁ. 2016 R.

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
1.	COM(2018) 426	Wniosek Komisji Europejskiej z dnia 4 lipca 2008 r. dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wyprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną	2008-07-08	MRPiPS	2016-07-08	
2.	COM(2013) 534	Wniosek ROZPORZĄDZENIE RADY w sprawie ustanowienia Prokuratury Europejskiej	2013-08-12	MS	2016-08-05	
3.	COM(2016) 109	Wniosek DECYZJA RADY w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej	2016-04-13	PRRT	-	2016-11-08
4.	COM(2016) 111	Wniosek DECYZJA RADY w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej	2016-04-13	PRRT	-	2016-11-08
5.	COM(2016) 270	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela	2016-08-22	MSWiA	2016-09-05	-

		państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona)				
6.	COM(2016) 271	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu i uchylające rozporządzenie (UE) nr 439/2010	2016-07-01	MSWiA	2016-07-15	-
7.	COM(2016) 272	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania [rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca] na potrzeby identyfikowania nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego (wersja przekształcona)	2016-08-22	MSWiA	2016-09-05	-
8.	COM(2016) 277	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (WE) nr 539/2001 wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wize podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Kosowo*)	2016-06-01	MSZ	2016-07-15	-
9.	COM(2016) 283	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów	2016-06-03	UOKiK	2016-06-17	-
10.	COM(2016) 287	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących	2016-05-30	MKIDN	2016-09-20	-

		świadczenia audiowizualnych usług medialnych ze względu na zmianę sytuacji na rynku				
11.	COM(2016) 300	Projekt budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2017	2016-07-18	MF	2016-07-19	-
12.	COM(2016) 378	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich umiejętności	2016-06-24	MSWIA	2016-07-14	-
13.	COM(2016) 388	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ustanowienia programu Unii służącego wsparciu szczególnych działań mających na celu zwiększenie zaangażowania konsumentów i innych użytkowników końcowych usług finansowych w proces kształtowania polityki Unii w dziedzinie usług finansowych na lata 2017–2020	2016-06-15	MF	2016-07-01	-
14.	COM(2016) 399	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w odniesieniu do przepisów w zakresie hurtowych rynków usług roamingu	2016-06-22	MC	2016-07-12	-
15.	COM(2016) 400	Wniosek DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca decyzję nr 445/2014/UE ustanawiającą działanie Unii na rzecz Europejskich Stolic Kultury na lata 2020–2033	2016-06-17	MKIDN	2016-07-01	-
16.	COM(2016) 401	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające środki zarządzania, ochrony i kontroli obowiązujące na obszarze konwencji Międzynarodowej Komisji ds. Ochrony Tuńczyka Atlantyckiego (ICCAT) oraz zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1936/2001, (WE) nr 1984/2003 i (WE) nr 520/2007	2016-06-17	MGM	2016-07-01	-
17.	COM(2016) 408	Zmieniony wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie dodatkowych ceł	2016-06-23	MR	2016-07-07	-

		przywozowych na niektóre produkty pochodzące ze Stanów Zjednoczonych Ameryki (tekst jednolity)				
18.	COM(2016) 411	Wniosek ROZPORZĄDZENIE RADY w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (wersja przekształcona)	2016-07-05	MS	2016-08-19	-
19.	COM(2016) 418	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do niektórych przepisów dotyczących zarządzania finansowego dla niektórych państw członkowskich doświadczających poważnych trudności w zakresie ich stabilności finansowej lub nimi zagrożonych	2016-06-27	MR	2016-07-14	-
20.	COM(2016) 431	Wniosek DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Jordanijskiemu Królestwu Haszymidzkemu	2016-06-29	MF	2016-07-13	-
21.	COM(2016) 434	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1030/2002 ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich	2016-06-30	MSWIA	2016-11-25	-
22.	COM(2016) 442	Wniosek DECYZJA RADY ustanawiająca wieloletnie ramy prac dla Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej na lata 2018–2022	2016-07-05	MSZ	2016-07-27	-
23.	COM(2016) 443	Wniosek DECYZJA RADY w sprawie zawarcia kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej między Kanadą, z jednej strony, a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony	2016-08-18	MR	-	2016-09-21
24.	COM(2016) 444	Wniosek DECYZJA RADY w sprawie podpisania w imieniu Unii Europejskiej kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej	2016-08-18	MR	-	2016-09-21

		między Kanadą, z jednej strony, a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony				
25.	COM(2016) 447	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 230/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju	2016-07-20	MSZ	2016-08-05	-
26.	COM(2016) 450	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu i zmieniająca dyrektywę 2009/101/WE	2016-08-01	MF	2016-08-16	-
27.	COM(2016) 452	Wniosek DYREKTYWA RADY zmieniająca dyrektywę 2011/16/UE w odniesieniu do dostępu organów podatkowych do informacji dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy	2016-07-18	MF	2016-08-03	-
28.	COM(2016) 456	Wniosek DECYZJA RADY w sprawie wniosku dotyczącego ustanowienia wykazu projektów infrastruktury energetycznej Wspólnoty Energetycznej	2016-08-03	ME	-	2016-08-18
29.	COM(2016) 460	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie pewnych procedur dotyczących stosowania Układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Kosowem, z drugiej strony	2016-07-18	MSZ	2016-09-27	-
30.	COM(2016) 461	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 345/2013 w sprawie europejskich funduszy venture capital i rozporządzenie (UE) nr 346/2013 w sprawie europejskich funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej	2016-07-19	MF	2016-08-16	-
31.	COM(2016) 465	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania osób	2016-09-09	MSWiA	2016-09-27	-

		ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona)				
32.	COM(2016) 466	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako osób korzystających z ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony oraz zmieniające dyrektywę Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącą statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi	2016-09-01	MSWiA	2016-09-15	-
33.	COM(2016) 467	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające wspólną procedurę ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylające dyrektywę 2013/32/UE	2016-09-02	MSWiA	2016-09-15	-
34.	COM(2016) 468	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające unijne ramy przesiedleń i zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 516/2014	2016-09-02	MSWiA	2016-09-15	-
35.	COM(2016) 470	Wniosek DECYZJA RADY w sprawie tymczasowego stosowania kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej między Kanadą, z jednej strony, a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony	2016-08-18	MR	-	2016-09-21
36.	COM(2016) 477	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 952/2013 ustanawiające kodeks celny w odniesieniu do towarów, które czasowo opuściły obszar celny Unii drogą morską lub powietrzną	2016-07-19	MF	2016-08-03	-
37.	COM(2016) 479	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów	2016-08-02	MŚ	2016-10-04	-

		cieplarnianych pochodzących z działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmiany klimatu				
38.	COM(2016) 482	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie rocznych wiążących ograniczeń emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie w latach 2021–2030 na rzecz stabilnej unii energetycznej i w celu wywiązania się ze zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego, oraz zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmiany klimatu	2016-08-02	MŚ	2016-10-04	-
39.	COM(2016) 491	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające unijny system certyfikacji sprzętu do kontroli bezpieczeństwa w lotnictwie	2016-09-07	MIB	2016-09-23	-
40.	COM(2016) 493	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ustanowienia wieloletniego planu w odniesieniu do stad dennych w Morzu Północnym oraz połowów eksploatujących te stada, uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 676/2007 i rozporządzenie Rady (WE) nr 1342/2008	2016-08-03	MGM	2016-08-17	-
41.	COM(2016) 528	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) 2062/94	2016-08-23	MRPIPS	2016-09-06	-

42.	COM(2016) 531	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające Europejską Fundację na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1365/75	2016-08-23	MRPIPS	2016-09-06	-
43.	COM(2016) 532	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 337/75	2016-08-23	MEN	2016-09-06	-
44.	COM(2016) 543	Wniosek DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego	2016-08-30	MKIDN	2016-09-29	-
45.	COM(2016) 545	Wniosek ROZPORZĄDZENIE RADY ustalające uprawnienia do połowów na 2017 rok w odniesieniu do pewnych stad ryb i grup stad ryb w Morzu Bałtyckim	2016-09-16	MGM	-	2016-09-30
46.	COM(2016) 547	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1920/2006 w zakresie wymiany informacji, systemu wczesnego ostrzegania oraz procedury oceny ryzyka w odniesieniu do nowych substancji psychoaktywnych	2016-08-30	MZ	2016-09-19	-
47.	COM(2016) 551	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające wspólne ramy europejskich statystyk dotyczących osób fizycznych i gospodarstw domowych, opartych na danych na poziomie indywidualnym zbieranych metodą doboru próby	2016-08-24	GUS	2016-09-07	-
48.	COM(2016) 557	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013 w sprawie Europejskiego programu statystycznego 2013–2017 poprzez przedłużenie go na lata 2018–2020	2016-09-08	GUS	2016-09-22	-

49.	COM(2016) 582	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (WE, Euratom) nr 480/2009 ustanawiające Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych	2016-10-03	MF	2016-10-19	-
50.	COM(2016) 583	Wniosek DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca decyzję nr 466/2014/UE w sprawie udzielenia gwarancji UE dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego na pokrycie strat poniesionych w związku z działaniami z zakresu finansowania wspierającymi projekty inwestycyjne poza granicami Unii	2016-10-03	MF	2016-10-20	-
51.	COM(2016) 586	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR) oraz w sprawie ustanowienia gwarancji EFZR i funduszu gwarancyjnego EFZR	2016-10-19	MSZ	2016-11-28	-
52.	COM(2016) 589	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 w odniesieniu do propagowania łączności internetowej w społecznościach lokalnych	2016-10-03	MC	2016-10-17	-
53.	COM(2016) 590	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiająca Europejski kodeks łączności elektronicznej (Wersja przekształcona)	2016-10-13	MC	2016-10-28	-
54.	COM(2016) 591	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające Organ Europejskich Regulatorów łączności Elektronicznej	2016-10-12	MC	2016-10-28	-
55.	COM(2016) 594	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające przepisy dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mające zastosowanie do niektórych transmisji online prowadzonych przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz do retransmisji programów telewizyjnych i radiowych	2016-10-04	MKIDN	2016-12-13	-

56.	COM(2016) 595	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie transgranicznej wymiany między Unią a państwami trzecimi kopii utworów w formacie umożliwiającym dostęp osobom niepełnosprawnym do określonych utworów i innych przedmiotów chronionych prawem autorskim i prawami pokrewnym, z korzyścią dla osób niewidomych, słabowidzących lub z innymi niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznanie się z drukiem	2016-10-03	MKIDN	2016-11-17	-
57.	COM(2016) 596	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie niektórych dozwolonych sposobów korzystania z utworów i innych przedmiotów chronionych prawem autorskim i prawami pokrewnymi z korzyścią dla osób niewidomych, osób słabowidzących i osób z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznanie się z drukiem, oraz w sprawie zmiany dyrektywy 2001/29/WE w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym	2016-10-03	MKIDN	2016-11-17	-
58.	COM(2016) 597	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 oraz (UE) 2015/1017 w odniesieniu do przedłużenia okresu obowiązywania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych oraz wprowadzenia usprawnień technicznych dla tego Funduszu oraz Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego	2016-09-14	MR	2016-10-10	-
59.	COM(2016) 604	Wniosek ROZPORZĄDZENIE RADY zmieniające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 1311/2013 określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014-2020	2016-09-15	MSZ	2016-09-29	-
60.	COM(2016) 605	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2012/2002, rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr	2016-11-14	MF	2016-12-12	-

		1305/2013, (UE) nr 1306/2013, (UE) nr 1307/2013, (UE) nr 1308/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014, (UE) nr 283/2014, (UE) nr 652/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 541/2014/UE				
61.	COM(2016) 616	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające unijny system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa , pomocy technicznej i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania (wersja przekształcona)	2016-09-30	MR	2016-10-19	-
62.	COM(2016) 625	Wniosek DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie wspólnych ram mających na celu świadczenie lepszej jakości usług w zakresie umiejętności i kwalifikacji (Europass), uchylająca decyzję nr 2241/2004/WE	2016-10-04	MEN	2016-10-18	-
63.	COM(2016) 648	Wniosek DECYZJA RADY w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy między Unią Europejską a Republiką Chile w sprawie handlu produktami ekologicznymi	2016-11-03	MRIRW	-	2016-11-17
64.	COM(2016) 662	Wniosek DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie uczestnictwa Unii w partnerstwie w dziedzinie badań i innowacji w regionie Morza Śródziemnego (PRIMA) podejmowanym wspólnie przez kilka państw członkowskich	2016-10-21	MNISW	2016-11-21	-
65.	COM(2016) 686	Wniosek DYREKTYWA RADY w sprawie mechanizmów rozstrzygania sporów dotyczących podwójnego opodatkowania w Unii Europejskiej	2016-11-07	MF	2016-11-29	-
66.	COM(2016) 687	Wniosek DYREKTYWA RADY zmieniająca dyrektywę (UE) 2016/1164 w zakresie rozbieżności w kwalifikacji struktur hybrydowych dotyczących państw trzecich	2016-11-07	MF	2016-11-29	-
67.	COM(2016) 702	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej	2016-10-31	MR	2016-11-22	-

68.	COM(2016) 709	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych w odniesieniu do daty rozpoczęcia jego stosowania	2016-11-11	MF	2016-11-29	-
69.	COM(2016) 721	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) 2016/1036 w sprawie ochrony przed przywozem produktów po cenach dumpingowych z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej oraz rozporządzenie (UE) 2016/1037 w sprawie ochrony przed przywozem towarów subsydiowanych z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej	2016-11-09	MR	2016-11-22	-
70.	COM(2016) 745	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1101/89 oraz rozporządzenia (WE) nr 2888/2000 i (WE) nr 685/2001	2016-12-02	MIB	2016-12-16	-
71.	COM(2016) 750	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie definicji, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych, stosowania nazw napojów spirytusowych w prezentacji i etykietowaniu innych środków spożywczych oraz ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych	2016-12-01	MRIRW	2016-12-15	-
72.	COM(2016) 778	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do szczególnych środków w celu zapewnienia dodatkowej pomocy państwom członkowskim dotkniętym klęskami żywiołowymi	2016-12-13	MR	2016-12-27	-
73.	COM(2016) 786	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie zintegrowanych statystyk rolnych oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 1166/2008 i (UE) nr	2016-12-13	GUS	2016-12-28	-

		1337/2011				
74.	COM(2016) 788	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 w odniesieniu do typologii terytorialnych (Tercet)	2016-12-13	GUS	2016-12-27	-

WYKAZ STANOWISK DO DOKUMENTÓW POZALEGISLACYJNYCH UE, PRZYGOTOWANYCH PRZEZ RZĄD ZGODNIE Z USTAWĄ Z 8 PAŹDZIERNIKA 2010 R. O WSPÓŁPRACY RADY MINISTRÓW Z SEJMEM I SENATEM W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z CZŁONKOSTWEM RP W UE, PRZEKAZANYCH DO SEJMU I SENATU RP W II POŁ. 2016 R.

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data wystąpienia Parlamentu z wnioskiem o przekazanie stanowiska	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE
1	C(2016) 4827	Odpowiedź Komisji Europejskiej na uzasadnioną opinię Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 2016 r. zawierającą powody, dla których Sejm uznaje, że projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącą delegowania pracowników w ramach świadczenia usług nie jest zgodny z zasadą pomocniczości	2016-08-26	MRPIPS	2016-10-05
2	COM(2016) 221	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Aktualna sytuacja i możliwe dalsze działania w odniesieniu do braku wzajemności ze strony niektórych państw trzecich w dziedzinie polityki wizowej	2016-05-09	MSZ	2016-07-15
3	COM(2016) 244	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Wdrażanie unijnej polityki bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego: drugie sprawozdanie dwuletnie	2016-06-24	MSZ	2016-10-06
4	COM(2016) 267	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY: Sprawozdanie z postępów w zwalczaniu handlu ludźmi (2016 r.) zgodnie z wymogami art. 20 dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar	2016-06-10	MSWiA	2016-07-11
5	COM(2016) 278	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Trzecie sprawozdanie w sprawie postępów Turcji w realizacji wymogów planu działania na rzecz liberalizacji reżimu wizowego	2016-05-31	MSZ	2016-07-15
6	COM(2016) 288	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Platformy	2016-06-17	MC	2016-07-26

		internetowe i jednolity rynek cyfrowy. Szanse i wyzwania dla Europy			
7	COM(2016) 320	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Kompleksowe podejście na rzecz ożywienia transgranicznego handlu elektronicznego z korzyścią dla europejskich obywateli i przedsiębiorstw	2016-07-06	MR	2016-08-31
8	COM(2016) 321	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO, KOMITETU REGIONÓW I EUROPEJSKIEGO BANKU INWESTYCYJNEGO Europejski semestr na 2016 r.: zalecenia dla poszczególnych krajów	2016-06-10	MR	2016-07-08
9	COM(2016) 356	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Europejski program na rzecz gospodarki dzielenia się	2016-07-22	MR	2016-07-28
10	COM(2016) 374	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Z KONWERGENCJI Z 2016 R. (sporządzone zgodnie z art. 140 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej)	2016-06-24	MF	2016-08-11
11	COM(2016) 375	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY Sprawozdanie z postępu prac w następstwie konkluzji Rady w sprawie współpracy celnej z krajami sąsiedztwa wschodniego	2016-07-01	MF	2016-09-12
12	COM(2016) 377	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Plan działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich	2016-07-01	MRPiPS	2016-08-30
13	COM(2016) 379	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW w sprawie zapobiegania radykalizacji postaw prowadzącej do brutalnego ekstremizmu	2016-07-01	MSWiA	2016-08-26
14	COM(2016) 381	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW: NOWY EUROPEJSKI PROGRAM NA RZECZ UMIEJĘTNOŚCI. Wspólne działania na rzecz wzmocnienia kapitału ludzkiego, zwiększania szans na zatrudnienie i	2016-07-01	MEN	2016-09-13

		konkurencyjności			
15	COM(2016) 410	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Wzmacnianie europejskiego systemu odporności cybernetycznej oraz wspieranie konkurencyjnego i innowacyjnego sektora bezpieczeństwa cybernetycznego	2016-07-22	MC	2016-09-26
16	COM(2016) 424	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW w sprawie oceny wdrażania unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów i zalecenia Rady w sprawie skutecznych środków integracji Romów w państwach członkowskich – 2016	2016-07-22	MSWIA	2016-09-16
17	COM(2016) 463	SPRAWOZDANIE KOMISJI Kontrola stosowania prawa Unii Europejskiej. Sprawozdanie roczne za 2015 r.	2016-08-26	MSZ	2016-09-26
18	COM(2016) 481	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Aktualna sytuacja i możliwe dalsze działania w odniesieniu do braku wzajemności ze strony niektórych państw trzecich w dziedzinie polityki wizowej	2016-08-26	MSZ	2016-09-27
19	COM(2016) 500	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Przyspieszenie przechodzenia Europy na gospodarkę niskoemisyjną. Komunikat towarzyszący środkom w ramach strategii ramowej unii energetycznej: wnioskowi ustawodawczemu w sprawie rocznych wiążących ograniczeń emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie w latach 2021–2030, wnioskowi ustawodawczemu w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych z użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 oraz komunikatowi w sprawie europejskiej strategii na rzecz mobilności niskoemisyjnej	2016-08-26	MR	2016-10-17
20	COM(2016) 501	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Europejska strategia na rzecz mobilności niskoemisyjnej	2016-08-26	MIB	2016-09-22
21	COM(2016) 505	KOMUNIKAT KOMISJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I PARLAMENTÓW	2016-08-26	MRPIPS	2016-10-05

		NARODOWYCH w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy zmieniającej dyrektywę o delegowaniu pracowników, w odniesieniu do zasady pomocniczości, zgodnie z protokołem nr 2			
22	COM(2016) 581	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO, KOMITETU REGIONÓW I EUROPEJSKIEGO BANKU INWESTYCYJNEGO Zwiększenie europejskich inwestycji na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego: w kierunku drugiego etapu funkcjonowania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych i nowego Europejskiego Planu Inwestycji Zewnętrznych	2016-09-30	MSZ	2016-12-28
23	COM(2016) 587	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW łączność dla konkurencyjnego jednolitego rynku cyfrowego: w kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego	2016-09-30	MC	2016-11-16
24	COM(2016) 588	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Sieć 5G dla Europy: plan działania	2016-09-30	MC	2016-11-16
25	COM(2016) 675	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie instrumentów finansowych wspieranych z budżetu ogólnego zgodnie z art. 140 ust. 8 rozporządzenia finansowego – stan na dzień 31 grudnia 2015 r.	2016-11-14	MF	2016-12-27
26	COM(2016) 705	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW: Strategia kosmiczna dla Europy	2016-10-28	MR	2016-12-16
27	COM(2016) 710	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów program prac Komisji na rok 2017 Na rzecz Europy, która chroni, wspiera i broni	2016-10-28	MSZ	2016-11-17
28	COM(2017) 469	Sprawozdanie roczne za rok 2015 w sprawie pomocniczości i proporcjonalności	2016-07-18	MSZ	2016-10-28
29	COM(2017) 471	Sprawozdanie roczne za rok 2015 na temat stosunków między Komisją Europejską	2016-07-18	MSZ	2016-10-28

		a parlamentami narodowymi			
30	JOIN(2016) 021	WSPÓLNY KOMUNIKAT DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Zintegrowana polityka Unii Europejskiej w sprawie Arktyki	2016-05-20	MSZ	2016-09-08
31	JOIN(2016) 030	WSPÓLNY KOMUNIKAT DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Elementy nowej strategii UE wobec Chin	2016-07-06	MSZ	2016-09-06